28 ԱՊՐԻԼ 2007 ՇԱԲԱԹ 78 (3730)

Ազգ
Azg

Գրադարան

Հին, մաշված հնարքներն այս ընտրություններից հետո այլեւս չեն գործելու

Համոզված է նախագահ Քոչարյանը

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Հանրապետության նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը երեկ հանդիպեց Երեւանի պետական համալսարանի դասախոսական կազմի եւ ուսանողների հետ՝ հայտնելու նախընտրական շրջանից իր տպավորությունները ու պատասխանելու համալսարանականներին հետաքրքրող հարցերին:

Քարոզարշավն ընթանում է հանգիստ ու խաղաղակիրթ

Այդպես է, որովհետեւ ընդդիմությունը հնարավորություն ունի ազատորեն քննադատելու: Հանրապետության բոլոր մարզերում ընտրողների հետ հանդիպումներն անցնում են անարգել, իշխանավորների միջամտություն ամենեւին չի նկատվում, եթերում բազմակարծությունն ակնհայտ է՝ «նույնիսկ մի քիչ էլ շատ է, շփոթություն առաջացնող», կատակեց նախագահը: Հասկանալի է, որ իշխանական թեւի կուսակցություններն ունեն քարոզարշավի առավել լայն հնարավորություններ, ինչը, սակայն, բախումներ չի առաջացնում: Սոցիալական լարվածության ակներեւ մեղմացումը նախագահը բացատրեց վերջին 6 տարվա կայուն տնտեսական աճով:

Իր նկատած թերությունները

Առաջին թերությունը կուսակցությունների քանակն է: Մի կողմից լավ է, որ մեծ է ժողովրդին ասելիք ունեցողների թիվը, եւ ընտրությունները դրա համար լավագույն շրջանն են, վատ է, որովհետեւ շատ կուսակցությունների նույնիսկ չեն ճանաչում եւ դժվար է ծրագրերի էական տարբերությունները տեսնել եւ նրանց հնարավորությունները զանազանել:

Տես էջ 2

«Շոա» հիմնադրամը պայքարում է աշխարհի բոլոր ցեղասպանությունների դեմ

Հանրահայտ ռեժիսոր Սթիվեն Սփիլբերգի «Շոա» (եբրայերենից թարգմանաբար նշանակում է հոլոքոստ, ողջակիզում) հիմնադրամը 50 հազարից ավելի հարցազրույցներ վերցնելուց հետո նախաձեռնել է այն մարդկանց պատմությունները հրապարակելու գործը, ովքեր վերապրել են նացիստական հետապնդումները Երկրորդ աշխարհամարտի տարիներին: Հիմնադրամը ներկայումս շարունակում է Հոլոքոստի առնչությամբ աշխատանքները, ձեռնարկում է նաեւ Ռուանդայի եւ Կամբոջայի ցեղասպանությունների մասին ծրագրեր: Ըստ «USA today»-ի, հիմնադրամը գտնում է, որ աշխարհը պետք է հարգանքի տուրք մատուցի բոլոր նրանց, ովքեր տուժել են դաժանությունների ու ռասիզմի դրսեւորումներից, «լինեն նրանք հրեա, հայ, կամբոջացի, Դարֆուրի կամ Ռուանդայի բնակիչներ»:

ՀԱԿԻՐՃ

Ամերիկյան զեկույցն այլեւս չի փոփոխվի

Եթե հավատալու լինենք ադրբեջանական լրատվամիջոցներին, ապա ոչ միայն ԱՄՆ պետդեպարտամենտը կարող է ռոպեն մեկ փոխել մարդու իրավունքների զեկույցի տեքստը, այլեւ նույն հաջողությամբ խոսքը կարող է շուռումուռ տալ ԱՄՆ պետքարտուղարի տեղակալ, ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման հարցով ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի ամերիկացի համանախագահ Մեթյու Բրայզան: Վերջինս հայտարարել է, որ տխրահռչակ զեկույցի «օկուպանտ» Հայաստանին վերաբերող հատվածը, որի մասին «Ազգը» նախորդ համարում մանրամասն տեղեկացրել էր, այլեւս փոփոխություն չի կրի: Ավելին, Բրայզայի տրամաբանությամբ պետք է մոռանալ «այդ թյուրիմացությունը», քանի որ ղարաբաղյան հարցով բանակցություններում կողմերը մոտ են հիմնական սկզբունքների առնչությամբ համաձայնությանը:

Ոսկու նոր հանքավայրեր Ադրբեջանում

Ադրբեջանի Օղուզի շրջանում, բնապահպանության նախարար Հուսեին Բաղիրովի հավաստմամբ, երկրաբանական հետազոտական աշխատանքների անցկացումից հետո հայտնաբերվել են նիկելի, պղնձի եւ ոսկու խառնուրդ պարունակող հանքավայրեր: Ներկա դրությամբ, նախարարի խոսքերով, բանակցություններ են տարվում մի շարք արտերկրյա ընկերությունների հետ՝ հետախուզական եւ հանքավայրի շահագործման կազմակերպման նպատակով:

Ադրբեջանցիները բարկանում են ռուսական հեռուստաալիքների վրա

Ադրբեջանի նախագահի գրասենյակի միջազգային կապերի բաժնի ղեկավար Նովրուզ Մամեդովը, «Դեյ.ազ» գործակալության վկայությամբ, հայտարարել է, թե Ադրբեջանը ռուսական PTP հեռուստաալիքի նկատմամբ խիստ քայլեր կձեռնարկի: Խնդիրն այն է, որ հիշատակված հեռուստաալիքի «Վեստի» ծրագրով անդրադարձ էր կատարվել Լեռնային Ղարաբաղին եւ Նախիջեւանին, տալով Ադրբեջանի «քիմքին» ոչ հարմար պատմական էքսկուրս:

Ա. Հ.

Թուրքիայում ընդդիմությունը բոյկոտում է նախագահական ընտրությունները՝ կանխորոշելով առաջին փուլի ելքը

Երեկ Թուրքիայի ազգային մեծ ժողովում՝ Մեջլիսում նշանակված էր նախագահական ընտրությունների առաջին փուլը: Մինչ այդ քվեարկությունը բոյկոտելու որոշում էին ընդունել ընդդիմադիր Ժողովրդա-հանրապետական, «Մայր հայրենիք» եւ «Ճշմարիտ ուղի» կուսակցությունները: Չնայած դրան, քվեարկությանը մասնակցել են Ժողովրդա-հանրապետական եւ «Ճշմարիտ ուղի» կուսակցություններից երկուական, «Մայր հայրենիքից»՝ մեկ, իսկ անկախականներից՝ հինգ պատգամավորներ:

Այսպիսով, քվեարկության մասնակիցների թիվը հասել է 361-ի: Նրանցից 357-ը կողմ է քվեարկել Աբդուլլահ Գյուլին, 4 քվեաթերթ համարվել է անվավեր: Մինչդեռ առաջին եւ երկրորդ փուլերում նախագահ ընտրվելու համար թեկնածուին անհրաժեշտ է հավաքել ձայների 2/3-ը, այսինքն՝ 367 ձայն: Այլապես կնշանակվի երրորդ փուլը: Այդ դեպքում արդեն Թուրքիայի նախագահը կընտրվի ոչ թե ձայների բացարձակ, այլ պարզ մեծամասնությամբ, որը հավասար է 276-ի:

Այլ կերպ, վերոհիշյալ կուսակցությունների բոյկոտը, դեռեւս նախքան քվեարկությունը, կանխորոշել էր Թուրքիայում նախագահական ընտրությունների առաջին փուլի ելքը: Մնում է սպասել մայիսի 2-ին նշանակված երկրորդ փուլին: Եթե ապարդյուն անցնի նաեւ դա, ապա կնշանակվի մայիսի 9-ին նախատեսվող երրորդ փուլը:

Հիշեցման կարգով նշենք, որ առաջադրված երկու թեկնածուները՝ Աբդուլլահ Գյուլը եւ քվեարկությունից առաջ ինքնաբացարկի դիմած Էրսոնմեզ Յարբայը երկրում իշխող «Արդարություն եւ բարգավաճում» կուսակցությունից են: Այս կուսակցությունը 550 տեղանոց Մեջլիսում ունի 353, Ժողովրդա-հանրապետականը՝ 152, «Մայր հայրենիքը»՝ 20, «Ճշմարիտ ուղին»՝ 4 պատգամավորներ: Մեկական պատգամավոր ունեցող երեք կուսակցություններից բացի, 10 պատգամավորներ անկախական են, թափուր է պատգամավորական 8 տեղ:

Հ. Չ.

Էլի կունենանք ցածր ինտելեկտով խորհրդարան

Ընտրությունների գնում է պայմանականորեն բարոյական ընտրողը

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Նախընտրական գործընթացներում եւ քարոզչության ժամանակ եւս քաղաքական ընտրարշավի մասնակիցների համար ընտրողների վստահությունը շահելու ամենահավաստի գործոններից մեկը նրանց հոգեբանությունն ընկալելու կարողությունն է, հասարակական առկա տրամադրությունների ճիշտ ու իրատեսական գնահատումը: Երեկ Մամուլի ազգային ակումբում հոգեբան **Կարինե Նալչաջյանը** խոսում էր այն մասին, թե մեր քաղաքական գործիչներն ու հանրույթը մայիսի 12-ի ընտրություններից առաջ հոգեբանական ինչ իրավիճակում են, եւ հասարակական հոգեվիճակի ինչ առանձնահատկություններ է, որ օգտագործում կամ շրջանցում են պատգամավորացուներն իրենց ինքնամատուցման ընտրարշավի ժամանակ:

Տիկին Նալչաջյանը մռայլ կանխատեսումներ է անում մեր նոր խորհրդարանի կազմ ու կառուցվածքի մասին: Այն ինտելեկտուալ անվանել չի լինի՝ «էլի կունենանք ցածր ինտելեկտով խորհրդարան, եթե ոչ ավելի ցածր նախորդից: Եվ քաղաքական միջավայրն, ընդդիմության մեջ, անտիինտելեկտուալ է»:

Հոգեբանի դիտարկումների համաձայն, մեր հասարակությունը, որ այսօր ընկալվում է իբրեւ լոկ ընտրազանգված, հոգեկան երկվության բարդ զգացողություններ է ապրում: Մասնագիտական որակավորմամբ՝ իմացական աններդաշնակության համախտանիշ:

Տես էջ 2

Գ. Ծառուկյան. «Եթե մենք հաղթենք, հետեւողականորեն իրագործելու ենք մեր ծրագրերը»

«Բարգավաճ Հայաստանի» ղեկավարին ակնհայտ ջերմությամբ ընդունեցին Լոռու մարզում

ԳՈՀԱՐ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ
Լոռի-Երեւան

Լոռու մարզի Ջրաշեն գյուղում՝ բարձունքի վրա, կանգնում է Սպիտակի երկրաշարժի զոհերի հուշակոթողը, ու մինչ երեկ՝ քարոզարշավի այս օրերին քաղաքական գործիչներից ոչ մեկը չէր այցելել: «Բարգավաճ Հայաստան» կուսակցության (ԲՀԿ) ներկայացուցիչները կուսակցության նախագահ Գագիկ Ծառուկյանի հետ երեկ Լոռու մարզ այցելելիս առաջինը կանգ առան Ջրաշեն գյուղի հիշյալ հուշակոթողի մոտ: Բազմահոծ բազմությունն ակնհայտ ջերմությամբ դիմավորեց ԲՀԿ ղեկավար Գագիկ Ծառուկյանին, որն էլ հարգելով երկրաշարժի զոհերի հիշատակը՝ բարձրացավ եւ ծաղկեպսակ դրեց հուշակոթողին: «Էսքան ժամանակ քարոզարշավ է, էդքան քաղաքական գործիչներ են գալիս, բայց ոչ մեկը չի կանգնում էս հուշարձանի մոտ: Մենակ Գագիկ Ծառուկյանը կանգնեց ու մինչեւ վերեւ բարձրացավ», անթաքույց ուրախությամբ ասաց Ջրաշենի բնակիչ Գասպար Հովնիկյանը:

Տես էջ 3

Հանրապետականն ու Դաշնակցությունը ստվերային տնտեսության դեմ պայքարի մասին

Հայաստանի հանրապետական կուսակցության ներկայացուցիչ **Հերմինե Նաղդալյանն** ու Հայ հեղափոխական դաշնակցության ներկայացուցիչ **Արա Նռանյանը** երեկ «Ուրբաթ» ակումբում քննարկեցին Հայաստանի տնտեսության հիմնախնդիրները եւ ներկայացրին իրենց կուսակցությունների նախընտրական առաջարկներն այդ խնդիրների հաղթահարման ուղղությամբ:

ՀՅԴ ներկայացուցիչը նշեց, որ վերջին տարիներին Հայաստանի տնտեսությունը զգալի աճ է արձանագրել: Մասնավորապես զարգացել են տրանսպորտային ենթակառուցվածները, էներգետիկան, շինարարությունը, արդյունաբերության որոշ ճյուղեր, ներքին շուկայում գերակշռում են տեղական արտադրության ապրանքները: Սակայն, ըստ Արա Նռանյանի, զարգացման այդ ռեսուրսը կարող է սպառվել: Հետեւաբար, Դաշնակցությունն առաջարկում է վարել արդյունաբերության եւ արտահանման աջակցության քաղաքականություն:

Հաջորդ կարեւոր խնդիրը պայքարն է ստվերային տնտեսության դեմ: Այն տարբեր հաշվարկներով կազմում է 40-70 տոկոս: Եթե առաջիկա 5 տարիներին հաջողվի էապես նվազեցնել այդ ծավալները, ապա, Արա Նռանյանի կարծիքով, հնարավոր կլինի լուծել սոցիալական խնդիրներ լուծել: Մինչդեռ, ինչպես նշեց ՀՅԴ ներկայացուցիչը, տարիներ շարունակ հարկահավաքման ցուցանիշը չի կատարվում:

Հերմինե Նաղդալյանի կարծիքով, ստվերի դեմ պայքար, կառավարությունն, այնուամենայնիվ, տանում է: Դրա ապացույց ՀՀԿ-ական պատգամավորը համարեց այն, որ յուրաքանչյուր տարի խնդիր է դրվում պետական բյուջեի եկամուտներն ավելացնել տասնյակ միլիարդավոր դրամներով եւ այդ ցուցանիշները կատարվում են: Իսկ 2007 թ.-ի համար, ըստ Հերմինե Նաղդալյանի, անհամեմատ ավելի մեծ՝ 84 մլրդ դրամի ավելացման խնդիր է դրված: Ինչ վերաբերում է աշխատավարձերին եւ կենսաթոշակներին, ապա հանրապետական կուսակցությունը նախատեսում է 2007-2010 թթ. դրանք բարձրացնել 2,5 անգամ:

Հերմինե Նաղդալյանի ողջույնների կապակցությամբ **«Ազգը»** հետեւյալ հարցն ուղղեց նրան. «Դուք իսկապե՞ս կարծում եք, որ պետական բյուջեի եկամուտներն ավելանում են ստվերի դեմ պայքարի շնորհիվ, քանի որ համաձայն ազգային վիճակագրական ծառայության, ՀՆԱ-հարկեր հարաբերակցությունը սկսած 2001 թ.-ից մնում է անփոփոխ»: Պատասխանելով մեր հարցին, Հերմինե Նաղդալյանը նշեց, որ ինքը համաձայն չէ «այդ վերլուծություններին», թեեւ ընդունեց, որ ստվերային տնտեսության աստիճանը ցույց տվող վերոհիշյալ ՀՆԱ-հարկեր հարաբերակցության ցուցանիշն ավելի վատ է, քան հարեւան երկրներում: Միաժամանակ նա հարկահավաքման անմխիթար ցուցանիշը փորձեց բացատրել մի քանի ոլորտների հարկային արտոնություններ ունենալու հանգամանքով: Դրանք են ոսկերչությունն ու ադամանդագործությունը, խոշոր օտարերկրյա ներդրումները, շինարարությունը:

Հերմինե Նաղդալյանը նաեւ պատրաստակամություն հայտնեց առանձին քննարկելու վերոնշյալ տվյալները: Մինչ այդ ներկայացնենք ազգային վիճակագրական ծառայության հրապարակած տվյալները 2001-2005 թթ. համախառն ներքին արդյունք-հարկեր (միայն հարկային եկամուտներ եւ տուրքեր) հարաբերակցության ցուցանիշների մասին: 2001 թ.-ին կազմել է 14,4 տոկոս, 2002 թ.-ին՝ 14,7 տոկոս, 2003 թ.-ին՝ 14 տոկոս, 2004 թ.-ին՝ 14 տոկոս, 2005 թ.-ին՝ 14,4 տոկոս: 2006 թ.-ին այդ ցուցանիշն ավելի ցածր է եղել՝ 14 տոկոս: Սրանք փաստեր են, այլ ոչ թե վերլուծություններ, որոնք առանց մեկնաբանությունների էլ ամեն ինչ բավականին խոսուն են:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Հին, մաշված հնարքներն այս ընտրություններից...

1-ին էջից

Բացի այդ՝ «չկարողացանք ձերբազատվել անիրատեսական ակնկալիքներից. Փորձել եմ գուշակել այն տոկոսները, որ տարբեր կուսակցություններ ակնկալում են ստանալ այս ընտրություններում եւ ստացվել է 380 տոկոս: Թե ոնց ենք բաժանելու այդ տոկոսները՝ ես չգիտեմ: Ի դեպ, այդ տոկոսն առանց «Հանրապետականի» եւ «Բարգավաճի» է ստացվում: Հիմա կամ 100 տոկոս հաշվարկից պիտի անցնենք 400-500 տոկոս հաշվարկի, կամ չգիտեմ ինչ պիտի անենք: Սա եւս ինչ-որ տեղ ավանդույթ է եւ մարդկանց թվում է, թե այդ մեծ տոկոսների մասին հայտարարելը ինչ-որ տեղ ուժ է հաղորդում կուսակցությանն այս շրջանում: Ինձ համար այս տրամաբանությունը հասկանալի չէ, որովհետեւ ի սկզբանե ծախորդվածի կերպար է ձեւավորում: Շատ ավելի ճիշտ կլինի մի բան էլ պակաս ասել, բայց ընտրությունների արդյունքում հաղթած լինել»: Նախագահի դիտարկմամբ, ամենից վտանգավոր դրսեւորումն այն է, որ երբ այս կամ այն կուսակցությունը չի հավաքում ձայների կեսից ավելին, ուրեմն ընտրությունները կեղծված են: «Իսկ քանի որ կեսից պակաս հավաքել ոչ ոք չի ուզում, ուրեմն շատ մեծ է հավանականությունը, որ մայիսի 12-ից հետո մի շարք մամուլի ասուլիսներ ենք ունենալու եւ չբավարարված հասված անդայման հայտարարելու է ընտրությունների կեղծված լինելու մասին: Վտանգն այն է, որ հայտարարելուց հետո հարց է առաջանում՝ եթե ձայները մեկը տարել է, ապա ինչո՞ւ տեր չես կանգնում: Եվ հարց է առաջանում, թե ինչպե՞ս պետք է տեր կանգնի իր ձայներին: Երեւի ձեւերից մեկը մեր երկրի ներքաղաքական կյանքության պատարը եւս մեկ անգամ փորձելն է: Կարելի է, իհարկե, փորձել, բայց համարժեք պատասխան անպայման լինելու է, որեւէ մեկը կասկած չպետք է ունենա: Կարծում եմ, դա արվում է մեկ նպատակով, որ հետագա 5 տարիների ընթացքում մարդիկ հնարավորություն ունենան անընդհատ շոշափելու իշխանությունների լեգիտիմության հարցը: Սա մի թեմա է, որը, ցավոք, մեր քաղաքական դաշտում դեռ սպառված չէ: Հին, մաշված հնարք, որն այս ընտրություններից հետո, կարծում եմ, ոչ ոք չի վաճառելու»:

ԵԱՀԿ եւ տեղական դիտորդների հետ ոչ բոլոր հարցերում են համաձայն

Նախագահը նշեց երկու սկզբունքային հարց, որոնց վերաբերյալ առարկություններ կան: Դրանցից մեկն այն է, որ հանձնաժողովներում հիմնականում ղեկավար պաշտոնները զբաղեցնում են Ազգային ժողովում մեծամասնություն կազմող կուսակցությունները: Թե ինչո՞ւ է այդպես, նախագահը հիմնավորեց հետեւյալ կերպ. «Նախ՝ դա թույլատրելի է օրենքով: Բացի այդ, ունենալով հանրաքվեի բոյկոտի բացասական փորձը, մտահոգված ենք, որ եթե հանկարծ հանձնաժողովի նախագահը հետ կանչվի իր կուսակցությունից, այդ ծանր պահերին կունենանք լրջագույն խնդիրներ՝ զուտ կազմակերպչական տեսանկյունից»:

Երկրորդ հարցը, որ նախագահը համարեց մի քիչ ավելի լուրջ, եթերով վարչապետի գործունեության լուսաբանումը ամբողջապես նույնացվում է «Հանրապետական» կուսակցության քարոզարշավի հետ: «Կտրականապես համաձայն չենք: Կառավարությունը շարունակում է աշխատել, սահմանադրությունը չի ասում, որ քարոզարշավի ժամանակ կառավարությունը կարող է կիսով չափ աշխատել, կարող է նիստեր չհրավիրել, որոշումներ չկայացնել: Ստացվում է մի վիճակ, երբ գործող իշխանությունն ունենալով որոշակի առավելություն, ունի նաեւ որոշակի խնդիրներ՝ քարոզարշավին ամբողջությամբ նվիրվելու համար: Ուղղակի հնարավոր չէ: Ես այդ ճանապարհով անցել եմ ու գիտեմ, որ ժամանակից ուղիղ կեսը ստիպված ես անել այն պարտականությունները, որ պարտավոր ես անել սահմանադրությամբ եւ օրենքով: Եթե վարչապետի կամ «Հանրապետական» կուսակցության ղեկավարների այդ հասվածի մասին ընդհանրապես չլուսաբանվի, ապա իրենք կհայտնվեն շատ ավելի վատ վիճակում, քան ուրիշները, որոնք կարող են առավոտյան 9-ից սկսել ու մինչեւ գիշերվա 12-ը զբաղվել միայն իրենց քարոզարշավով: Իհարկե, կառավարությունը պիտի չափի մեջ լուսաբանի իր ընթացիկ գործունեությունը»: Նշված տարաձայնությունները, սակայն, չեն խանգարում դիտորդների հետ աշխատանքային առողջ հարաբերություններ ունենալուն եւ եղած գնահատականները բավականին օբյեկտիվ են եւ հավասարակշռված: Նախագահը նաեւ հավելեց, որ դիտորդների ներկայությունը մեզանում դեռեւս անհրաժեշտ գործոն է, որովհետեւ մեր քաղաքական էլիտայի մի մասը սպասում է, որ դրսից մեկը գա ու ասի. «Սա լավ է, սա՝ վատ, ապրեք տղերք: Մի քիչ էլ շոյի, որ մարդիկ հանգստանան»:

Թող ընտրողներն իրենք գնահատեն Արթուր Բաղդասարյանի արարքը

Հայաստանում Մեծ Բրիտանիայի փոխդեսպան Ռիչարդ Հայդի հետ Արթուր Բաղդասարյանի զրույցի ձայնագրության մասին անվտանգության աշխատակիցները իմացել են 1,5 ամիս առաջ՝ «Նոր ժամանակներ» կուսակցության ղեկավար Արամ Կարապետյանը հայտնել էր, որ ինքը դա գտել էր իր տան դռան փակի տակ, բայց նրա ասածը լուրջ չէին ընդունել ու հետեւից չէին գնացել: Սակայն ձայնագրությունը լսելուց հետո այլեւս կասկած չի եղել, որ նրա ասածները երեւակայության ոլորտից չեն, այլ միանգամայն իրական: «Դժվար է պատկերացնել, որ Ազգային ժողովի նախկին նախագահը կարող է այդքան ցածր իջնել: Ինձ համար դա դավաճանությունից ավելի այլանդակ բան է, քանի որ սեփական նախաձեռնությամբ օտար դիվանագետին համոզել է ընտրություններին վաս գնահատական տալ: Կարծում եմ, այս պահին ճիշտ չէ կոշտ հայտարարություններով հանդես գալ, թող ամեն մի ընտրող ինքը որոշի, հայրենասիրության եւ արժանապատվության արժեքները»:

Նախագահին տրվեցին բազմաթիվ հարցեր՝ զերծ կրելով մասը քաղաքական բովանդակության: Լեռնային Ղարաբաղի հիմնախնդրի կարգավորման վերաբերյալ նախագահ Քոչարյանը նշեց, որ ներկա փուլի մասին որոշակի կարելի է խոսել հունիսի 10-ին կայանալիք Ադրբեջանի նախագահի հետ իր հանդիպումից հետո միայն:

Ապահովագրական առողջապահություն

Քրիստոնեա-դեմոկրատական միություն կուսակցության նախագահ, ԱԺ պատգամավորության թիվ 10 ընտրատարածքի թեկնածու Խոսրով Հարությունյանի տեսակետը «Ապահովագրական առողջապահության» մասին:

«Այսօր բուժկառույցների ճնշող մեծամասնությունը՝ շուրջ 78%, անընդհատ բուժսպասարկման կարիք ունի, սակայն օգտվում է այդ ծառայություններից միայն 13%-ը: Հիմնական պրոբլեմն այն է, որ առողջապահությունը օբյեկտիվորեն թանկ ոլորտ է եւ յուրաքանչյուրին հասանելի ու մատչելի դարձնելու համար անհրաժեշտ է անցնել ապահովագրական առողջապահությանը: Սակայն այդ համակարգին կարելի է անցնել միայն մի պարագայում, երբ քաղաքացիները, այդ թվում եւ սոցիալապես խոցելի խավերը, ունակ կլինեն կատարել պարտադիր ապահովագրական վճարները: Հետեւաբար, բարձրացնելով կենսաթոշակների մակարդակը, մենք նպաստում ենք նաեւ առողջապահության մատչելիությանը»:

ՀՔԴՄ նախագահի, թիվ 10 ընտրատարածքում պատգամավորության թեկնածու Խոսրով Հարությունյանի նախընտրական ծրագրի մանրամասները՝ ՀՔԴՄ կայքէջում, www.acdu.am:

Մ. Մ.

Էլի կունենանք ցածր ինտելեկտով խորհրդարան

1-ին էջից

Դա այն իրավիճակն է, երբ մարդն այլ տեսակետ ունի կոնկրետ որեւէ կուսակցության կամ թեկնածուի վերաբերյալ, բայց նրան փորձում են համոզել հակառակը: Մարդկանց մի մասը տեղի է տալիս եւ ներքաշվում իր նախկին դիրքորոշմանը հակառակ գործողությունների, համակրանքների ու հակակրանքների մեջ: Մի հատված էլ կա, որ պարզապես դուրս է շրխկացնում նման իրողությունների առջեւ: Մեր ընտրազանգվածի բազմակի մասնատված վիճակն է պատճառը, որ սոցիոլոգների եզրակացությունները խիստ հակասական ու իրարամերժ են լինում, եւ դա հանիրավի առիթ է դառնում նրանց հանդեպ անվստահության խորացման: Թեեւ, իհարկե, երբեք չի կարելի բացառել պատվիրակված, նախապես գծված հետազոտությունների առկայությունը:

Այսօրվա ընտրազանգվածը բավական փորձառու է, եւ դառը փորձառությունը կարծրացած պատկերացումներ է ստեղծել նրա գիտակցության մեջ՝ ընտրությունների ազնվության ու թափանցիկության մասին: Նրան դարձյալ գունագեղ խոստումներ են տալիս, խոստանում են, որ ընտրություններին նոր կեղծիքներ թույլ չեն տա: Բայց իր մեծ փորձով հասարակությունն այլեւս չի հավատում սին խոսքերի: Նա այլեւս հայոց անկախ խորհրդարանի գմայլված ընտրողը չէ, երբ ծայր հուզականությունը հեշտին տեղն էր մղել գիտակցությունը: Բայց հիմա էլ, ըստ մասնագետի, անտարբերությունն ու ապատիան են հեշտին տեղն մղել սառն ու ողջամիտ դատողությունը: Ընտրողները գլխավորապես անտարբեր են իրենց երկրում կայանալիք քաղաքական կարեւոր իրադարձության հանդեպ:

Որքան էլ զարմանալի թվա, ընտրական նախընտրությունների հարցում կարող են որոշիչ լինել խնամի-բարեկամ-ծանոթ մակարդակի կապերը: Եվ քարոզչական արշավներից շատերի հիմքում ընկած է հենց այդ մեխանիզմը: Ոչ շատ էական, սակայն որոշ ձայներ կարող են բերել նաեւ կուսակցությունների մարզային այցերը: Աշխարհին հաճախ միայն հեռուստացույցով կապված, միապաղաղ, տխուր առօրյայով ապրող մարդկանց կյանքում իսկական տոն են դառնում թեկնածուների այցելություններն ու քարոզարշավը: Նրանք դառնում են երախտագետ այն գործչի հանդեպ, որին միայն էկրանից են տեսել, որն ուշադրություն է նվիրում իրենց: Եվ հասցեատերը իր թոռնիկի գլուխը շոյած թեկնածուին պատրն իր ձայնը կտա:

Ընտրողների հոգեբանական այս տարատեսակ ու ամորֆ վիճակը գործողության չափազանց ծանր միջավայր է ստեղծում մեր քաղաքական գործիչների համար: Ինչ էլ անեն նրանք, թեկուզ ազնիվ ու արդարամիտ մղումներով, դեմ են առնում կարծրացած, սառը պատին: Այնուամենայնիվ, ենթագիտակցական շերտերում հայ հանրույթն այս պահին սպասման մշուշոտ զգացողություններ է պահում, որ ինչ-որ բան, հասարակական ճակատագրի համար կարեւոր ու շրջադարձային, տեղի է ունենալու:

Հասարակության պոտենցիալ ու իրական համակրանքն էլ այս պահին բավական կոլորիտային է. նա սպասում ու նախապատվություն է տալիս հարուստ ֆենոմենի կերպարին, սպասում է արդարամիտ ու խիզախ հերոսի, որը չկա:

Համեմատաբար ինտելեկտուալ հատվածն էլ չգիտի ում հետեւից գնալ, բայց գլխավորապես նախընտրում է դարձյալ բարի, հարուստ ֆենոմենին: Պլուտոկրատիան արժեք է դառնում, հարստությունն ու փողը՝ ուժ: Եվ մարդիկ, մտածելով, որ միեւնույն է, ամեն ինչ կանխորոշված է ընտրություններում, որոշում են գոնե այդ 5-հազարանոց ընտրակաշառքն ստանալ: Եվ դրանով է բացատրվում Բարգավաճ Հայաստան կուսակցության համեմատաբար ժողովրդային բնույթը, թեեւ ավելի ինտելեկտուալ հին կուսակցություններն, ըստ տրամաբանության, պիտի նախընտրելի լինեին գոնե, այսպես ասած՝ մտավորական զանգվածի համար:

Ի դեպ, ընտրակաշառքի հանդեպ եւս, հոգեբանի դիտարկումներով, բավական հետաքրքրական վերաբերմունք է առկա: Ընտրակաշառք վերցնելով, պոտենցիալ ընտրողը ինքն իր համար բարոյականության նորմ է սահմանում, որ եթե վերցրել է, ուրեմն պիտի ձայնը տա իրեն կաշառք տվողին: Թեեւ քաջ գիտի, որ ընտրակաշառք բաժանելն ինքնին անբարոյականություն է:

Եվ այդպես, ընտրողների մի ստվար զանգված ակամա հայտնվել ու հայտնվելու է պայմանական բարոյականության հարթությունում: Սա հոգեբանական նոր իրողություն է մեր իրականության համար, ընտրակեղծիքների ու ընտրախախտումների ծնած աղավաղված բարոյականության արժեքը:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԴ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետութեան 47
ֆախ 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ 529221
Լրագրողների սենեակ / հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայութիւն / հեռ 582483
Շուրջօրեայ լրահաւաք ծառայութիւն / հեռ 529353
Համակարգչային շարուածը «Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են՝ համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
Գ տառով յօդուածները գովազդային են, որոնց բովանդակութեան համար խմբագրութիւնը պատասխանատուութիւն չի կրում:
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Գ. Ծառուկյան. «Եթե մենք հաղթենք...»

1-ին էջից

Ձորաբեն գյուղը աղետի գոտի է, երկրաշարժն այստեղ էլ թողել է իր սարսափելի հետքերը: 3 հազար 6 հարյուր բնակիչ ունեցող գյուղը շատ համայնքների նման ունի ոչ միայն սոցիալ-տնտեսական բազմաթիվ հոգսեր, այլեւ բնակարանային լուրջ խնդիր: Գյուղի բնակիչների խոսքով, բնակչության 60 տոկոսը դեռ ապրում է վագոնատիպ տնակներում: Գագիկ Ծառուկյանին գյուղի բնակիչները հենց այս հարցերով, եւ ոչ միայն այս հարցերով էին դիմում՝ քիչ թոշակ, ուսանողների բարձր վարձ, հաշմանդամների հոգսեր եւ այլն: Կուսակցության ղեկավարին մոտենալու եւ իրենց խնդրանքներով դիմելու հնարավորություն ունեցան բոլոր ցանկացողները: Գյուղի բնակիչների հետ կուսակցության ղեկավարի հանդիպման մեջ, սակայն, կար մեկ այլ հուզիչ բան. Գագիկ Ծառուկյանին բնակիչները շնորհակալություն հայտնեցին մեր ծանրամարտիկների բերած 18 մեդալների համար: «Ես գիտեմ, ոնց որ էդ խոսացար ու արեցիր, ընենց էլ ընտրվելուց հետո ես ասածդ անելու», բղավեց գյուղացիներից մեկը:

ԲՀԿ մյուս կանգառը մարզի Սպիտակ քաղաքն էր, որտեղ մշակույթի պալատին հարող հրապարակում մեծ բազմություն էր հավաքվել: Գագիկ Ծառուկյանին դիմավորեցին ծափահարություններով եւ բարձրաձայն ողջույններով: Մինչ հրապարակում բեմի մոտ կուսակցության ներկայացուցիչները խոսում էին իրենց ծրագրերից, ԲՀԿ աշխատակիցները հավաքում էին բնակչության նամակները: «Չենք զղջա, եթե մեր ձայնը ԲՀԿ-ին տանք: Վստահ եղեք, որ մեր ձայնը ստանալով ԲՀԿ-ն կկարողանա իրականացնել տարբեր ոլորտների խնդիրների լուծմանն ուղղված իր ծրագրերը», իր ելույթում նշեց կուսակցության Վանաձորի քիմիական գործարանի ցեխի պետ Սուսաննա Մարգարյանը: Թիվ 6 դպրոցի տնօրեն Սամվել Մաթոսյանը ԲՀԿ-ի ծրագրերին վստահում է, որովհետեւ դրանք իրագործելի են: «Կուսակցության նկատմամբ մեր վստահությունն ավելի է աճում, երբ նայում ենք, թե ինչպիսի հեղինակավոր մարդիկ են ընդգրկված նրա շարքերում», հավելեց նա:

«Մենք անդամակցել ենք այս կուսակցությանը, կանգնել այս դրոշի տակ՝ հավատալով կուսակցության՝ բարգավաճ Հայաստան ստեղծելու ցանկությանը», ասաց ԲՀԿ քաղաքական խորհրդի անդամ Արամ Սաֆարյանը՝ միաժամանակ ավելացնելով, որ իրենց կուսակցության գաղափարախոսությունն ու ծրագիրը աշխատող են, քանի որ պրոֆեսիոնալների կողմից մշակվել են ամիսներ շարունակ: Սպորտկոմիտեի ղեկավար Իշխան Զաքարյանն էլ մանրամասնելով կուսակցության ծրագրային մի քանի դրույթներ՝ հավաստեց. ««Ուժեղները՝ արդար, թույլերը՝ պաշտպանված», այսպես է աշխատելու «Բարգավաճ Հայաստան» կուսակցությունը նաեւ մայիսի 12-ի ընտրություններից հետո»:

Բավական բուռն ընդունելության արժանացավ Գագիկ Ծառուկյանի ելույթը, որը, ինչպես բազմիցս անկեղծացել է մարդկանց հետ հանդիպմանը, նշեց, որ իր նպատակը պաշտոնն ու փողը չէ. «Ես մտածում եմ վաղվա օրվա մասին, մեր երեխաների մասին, մեր ժողովրդի համար: Հարկավոր է պայմաններ ստեղծել, որ մարդիկ կարողանան աշխատել՝ աշխատողը աշխատի, կառուցողը կառուցի, սովորողը սովորի: Այս ծրագրերը կան, եւ մենք պետք է հետեւողական լինենք եւ դրանք իրականացնենք: Եթե մեր կուսակցությունը հաղթեց, այսինքն՝ ունեցանք 50 + 1, ուրեմն ամեն ինչ արտակարգ է լինելու եւ մեր ծրագրերն իրականացնելու ենք, ժողովրդի վիճակը բարելավվելու է: Մենք ուզում ենք տեսնել հզոր երկիր, բարեկեցիկ ապրող ժողովուրդ»:

Ելույթների ավարտին Սպիտակի բնակիչներից ոմանք մոտեցան Գագիկ Ծառուկյանին՝ հավանաբար մասնավոր խնդրանքներով: Գագիկ Ծառուկյանը լսում էր եւ յուրաքանչյուրին ասում, թե այդ հարցի համար ում պետք է դիմեն: «Բարգավաճ Հայաստան» կուսակցության ներկայացուցիչների եւ ղեկավար Գագիկ Ծառուկյանի հետ հանդիպումից հետո Սպիտակում շարունակվեց կուսակցության կազմակերպած համերգը:

Հայոց ցեղասպանության մասին բանաձեւի ընդունումը ԱՄՆ Կոնգրեսում մեռած հարց չէ

Եվ Միացյալ Նահանգների նախագահի ուղերձը, եւ պետդեպարտամենտի մարդու իրավունքների զեկույցը անսպասելի չէին: Այսպես է գտնում պատմաբան Ռիչարդ Հովհաննիսյանը, որը երեկ հյուր էր «Հայելի» ակումբում: Նրա կարծիքով, առաջինում արդեն ամեն ինչ ասված է, բացի պատմական իրողությունն անվանող կարեւորագույն բառից՝ ցեղասպանություն: ԱՄՆ նախագահի՝ Հայոց ցեղասպանության առնչությամբ ամենամյա ուղերձում այդ բառի առկայությունը միայն ժամանակի խնդիր է, իսկ արդեն ինչածներում առաջընթացը նկատելի է Ռիչարդ Հովհաննիսյանին: Ցեղասպանության ճանաչման հավանականությունն էլ այսօր շատ ավելի մեծ է, քան 20 տարի առաջ: Կոնգրեսում Հայոց ցեղասպանության բանաձեւի ընդունման հարցն էլ, բանախոսի կարծիքով, չպետք է դիտարկել որպես մեռած խնդիր:

ԱՄՆ պետդեպարտամենտի մարդու իրավունքների զեկույցին Հայաստանում գտնվելու պատճառով բանախոսը չէր հասցրել ծանոթանալ եւ վերլուծությունից զերծ մնալով կարծիք հայտնեց, որ ամեն դեպքում ԱՄՆ-Թուրքիա հարաբերությունները գերադասվում են եւ կարեւորվում են Բաքվի հնարավորությունները: Մինչդեռ ԽՍՀՄ փլուզման տարիներին, խորհրդային հանրապետությունների անկախացման ընթացքում ԱՄՆ-ն Կովկասի երկրներից միայն Հայաստանի Հանրապետությունը ճանաչեց, իսկ այսօր մյուս հանրապետությունները ԱՄՆ վերաբերմունքի հարցում հավասարվեցին ու դեռ ավելին: Այս կարծիքը հայտնելով հանդերձ, Ռիչարդ Հովհաննիսյանն ընդգծեց. «Չեմ մեղադրի հայկական կառավարությանը, բայց եւ տեսնում եմ, որ այն ժամանակի առավելություններն էլ չենք պահպանել»:

Թուրքիայի գործընկերությունը կարեւորող Միացյալ Նահանգները վստահ պետք է լինի, որ թե՛ բանաձեւի ընդունման, թե՛ զեկույցի այլ բովանդակության, թե՛ երկրի նախագահի ուղերձում ցեղասպանություն բառի առկայությունը չեն կարող վերջնականապես ազդել այդ հարաբերությունների վրա եւ ի վերջո. «Թուրքիան ծնկաչոք կգա ԱՄՆ գործընկերական բարեհաճությունը խնդրելու»:

Որպես պատմաբան Ռիչարդ Հովհաննիսյանն առաջին եւ մերօրյա հանրապետությունների իրականությունները համեմատելով, նշեց առաջինի ղեկավարների առաքինությունն ու կենսակերպով ժողովրդից չզատվելու փաստը, մեր օրերում՝ հակառակ պատկերը եւ հայաստանյան հասարակության մեծ տարբերությամբ շերտավորումը: Մյուս կողմից էլ անհեռատեսություն համարեց առաջին հանրապետության իշխանության զուտ արեւմտամետությունը եւ ճիշտ հակառակ գնահատական տվեց այդ տեսանկյունից մերօրյա իշխանությունների վարած քաղաքականությանը:

Ի պատասխան տրված հարցի անդրադառնալով ընտրական տարում գտնվող Հայաստանի հասարակական-քաղաքական պատկերին՝ նշեց. «Իմ անունը կրող մեկ անձ կա այդ իրականությունում, որին բազմիցս եմ հայտնել կարծիքս, որ Հայաստանում իրեն հազիվ թե թույլ տան հաջողել: Սա է մտահոգությունս, բայց եւ հպարտությունս, որ նա որոշեց մնալ իր երկրում, իր ժողովրդի հետ՝ առանց հաշվի առնելու դրսում, այլ երկրում իրեն հասանելի հեռանկարը: Ամեն դեպքում հուսամ կհաջողի»: Ռիչարդ Հովհաննիսյանի խոսքը որդու՝ Րաֆֆի Հովհաննիսյանի («Ժառանգություն» կուսակցության նախագահ) մասին էր:

ՆԱՆԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Աղիբեկյանի 3-րդ փուլի հարցմամբ ԱԺ կանցնեն ՀՀԿ-ն, ԲՀԿ-ն, ՀՅԴ-ն, ՕԵԿ-ը եւ «Ժառանգությունը»

Սոցիոլոգը հերքում է, որ իր նկատմամբ քրեական գործ է հարուցվել

««Պոպուլուս» ընկերության սոցիոլոգիական հարցման արդյունքները, որ չնչին տարբերությամբ կրկնել էին մեզ, հաստատեցին, որ մենք ճիշտ ենք», երեկ «Ուրբաթ» ակումբում հայտարարեց «Սոցիոմետր» անկախ սոցիոլոգիական կենտրոնի ղեկավար **Ահարոն Աղիբեկյանը**՝ միաժամանակ ընդգծելով, որ հիշյալ ընկերության ներկայացրած արդյունքներին քաղաքական գործիչներն այնպես բուռն չարձագանքեցին, ինչպես իր հարցման արդյունքներին են արձագանքում: Ահարոն Աղիբեկյանը ներկայացրեց քարոզարշավի ընթացքում իր կենտրոնի անցկացրած սոցհարցման երրորդ փուլի արդյունքները: Ի դեպ, հարցումներն անցկացվել են մայրաքաղաքում եւ տասը մարզերում:

Ըստ Աղիբեկյանի, երկու շերտ կա, որ վստահաբար իր ձայնը տալու է երկու խոշոր ուժերին՝ ՀՀԿ-ին եւ ԲՀԿ-ին: Ամբողջ հանրապետությունում անցկացված հարցմամբ, բնակչության 11 տոկոսը իր ձայնը տալու է «Բարգավաճ Հայաստանին», իսկ 13 տոկոսը՝ Հանրապետականին: Այս երկու կուսակցություններին հաջորդում են «Օրինաց երկիրը»՝ 4,7 տոկոս, «Ժառանգությունը»՝ 3 տոկոս եւ Դաշնակցությունը՝ 2,4 տոկոս: Սոցիոլոգը նշեց, որ ԲՀԿ-ն սպասվողների մեծ խումբ ունի: «Էյֆորիան ԲՀԿ-ի նկատմամբ անցել է: Նա ուներ 70 տոկոս վստահություն, որն իջել է 50 տոկոսի եւ կարող է հասնել մինչեւ 30 տոկոսի», ասաց սոցիոլոգը: Այդուամենայնիվ, ՀՀԿ-ն եւ ԲՀԿ-ն մնում են ընտրապայքարի ամենամեծ ուժերը:

«Սոցիոմետր» կենտրոնի ղեկավարի խոսքով, քարոզարշավի ընթացքում փոփոխություններ են լինում «Ազգային միաբանություն», «Ժառանգություն», ՀՅԴ եւ ՕԵԿ կուսակցությունների միջեւ, որոնք «կամ իրար ձայներն են տանում, կամ գրավում են չկողմնորոշված զանգվածին»: Ամեն դեպքում, սոցիոլոգն այս անգամ վստահություն հայտնեց, որ խորհրդարանում հաստատապես կլինեն ՀՀԿ-ն, ԲՀԿ-ն, ՀՅԴ-ն, ՕԵԿ-ը եւ «Ժառանգությունը»: Տիգրան Կարապետյանի «Ժողովրդական» կուսակցությունը, Աղիբեկյանի խոսքով, Երեւանում ունի 3,8 տոկոսի տատանում: «Տիգրանիչը, ճիշտ է, իմ շատ սիրած կամ հարգելի ընկերը չէ, բայց մոտենում է 5 տոկոսին: «ԱԼՄ»-ի վարկանիշը 10-13 տոկոս է, իսկ Կարապետիչի վարկանիշը 4 տոկոս է: Կարապետիչը ինչ եթերից ասում է իմ մասին, դա իմ օգտին է լինում, եւ ես միշտ 2-1 հաղթում եմ», ասաց Ահարոն Աղիբեկյանը Տիգրան Կարապետյանի մասին, որը սոցիոլոգին եթերից անվանել էր Սպիբեկյան:

Վերը նշված կենտրոնի ղեկավարի ներկայացրած տվյալներով, ՀՀԿ-ի հիմնական ընտրողները պետական ծառայողներն են, այսինքն՝ նրանք, ովքեր կախում ունեն պետական ապարատից՝ 4,8 տոկոս, ԲՀԿ-ի հիմնական ընտրողները մասնավոր սեկտորի ներկայացուցիչները՝ 2,8 ու գործազուրկներն են՝ 2,6 տոկոս, իսկ ՕԵԿ, ՀՅԴ, ԱՄ, ԺԿ եւ «Ժառանգություն» կուսակցությունների ընտրողները չնչին տոկոսներով պետական ծառայողները, մասնավոր հատվածի աշխատողները, գործազուրկները, ուսանողները, տնային տնտեսուհիներն ու թոշակառուներն են: Կրթական մակարդակի առումով ՀՀԿ ընտրազանգվածի 40 տոկոսը բարձրագույն կրթությամբ ընտրողներն են, ինչը բնական է, քանի որ նրա ընտրողները հիմնականում պետական աշխատողներ են, իսկ ԲՀԿ-ի ընտրազանգվածում 52 տոկոսը զբաղեցնում են միջնակարգ կրթությամբ ընտրողները:

Մամուլը գրել էր, որ սոցիոլոգ Ահարոն Աղիբեկյանի նկատմամբ քրեական գործ է հարուցվել: Ըստ հրապարակման, սոցիոլոգը ինչ-որ մեկի երեխաներին Միացյալ Նահանգներ ուղարկելու համար գումար է վերցրել, հետո «գործը չի հաջողել» եւ պատասխանատվությունը գցել է իր գործընկերոջ վրա: Երեկ Աղիբեկյանին հարց ուղղվեց, թե արդյո՞ք նրա նկատմամբ քրեական գործ է հարուցվել: Ահարոն Աղիբեկյանն ասաց, որ իր նկատմամբ քրեական գործ չի հարուցվել, «պարզապես իր աշխատակիցն է սխալ գործել»: «Մեկից փող ա վերցրել, թե երեխաներին կուղարկի Ամերիկա, մեջտեղն էլ 2 հոգի են եղել, փողը վերցրել, փախել են: Ինքը (նկատի ունի իր աշխատակցին- Գ. Գ.) 6 հազար դոլարը հետ ա տվել, 6 ամիս էլ նստել ա», ասաց նա: Լրագրողի պնդմանը, թե սոցիոլոգը երաշխավորագիր չի՞ տվել, Աղիբեկյանը պատասխանեց. «Ես երաշխավորագիր եմ տվել, որ եթե իմ աշխատողը էն երկուսից փողը վերցնի, կբերի, հետ կտա»:

ԳՈՀԱՐ ԳՅՈՒԼՈՒՄՅԱՆ

Տարաքնույթ

Ժողովրդի վստահությանը չարժանացած կուսակցությունները վաղ թե ուշ կփոշիանան

«Յուրաքանչյուր քաղաքացի ունի այլ քաղաքացիների հետ կուսակցություններ ստեղծելու եւ դրանց անդամագրվելու իրավունք»:

Այսպես է ամրագրված ՀՀ սահմանադրությունում, որի համաձայն ՀՀ քաղաքացիները կարող են կուսակցություններ ստեղծել: Կարծես թե մեր երկիրը կուսակցությունների պակաս չի զգում: Այսօր արդարադատության նախարարությունում գրանցված է 75 կուսակցություն, որոնք այս կամ այն չափով ունեն համախոհներ՝ միավորված ընդհանուր շահերով ու նպատակներով, դրանց իրականացման ընդհանուր մեթոդներով ու միջոցներով: Որպես կանոն, կուսակցություններն ունենում են ծրագիր եւ կանոնադրություն ու ամենագլխավորը, նրանց նպատակն է լինում իշխանության ձեռքբերումը, իսկ իշխանության հասնելով, օգտագործում են որպես միջոց՝ իրենց նպատակն իրականացնելու համար: Փոքրիկ շրջայցի սահմաններում փորձեցի պարզել, թե մարդիկ քանի կուսակցության անուն գիտեն եւ որոնց աշխատանքներին են հիմնականում տեղյակ: Հարցման մասնակիցները կարողանում էին ասել վեց-յոթ կուսակցությունների անուններ, ինչ վերաբերում է դրանց կատարած աշխատանքներին, դժվարանում էին պատասխանել:

Լաուրա Ղուկասյան, 54 տարեկան.- Շատ անուններ չեմ կարող հիշել, բայց այն կուսակցություններին, որոնց մասին շատ են խոսում կամ պաստառներ ունեն, տեղյակ եմ: «Բարգավաճ Հայաստան», «Օրինաց երկիր», ՀԺԿ, ՀՀԿ, Դաշնակցություն:

Արթուր Հարությունյան, 25 տարեկան.- Ես սովորաբար հիշում եմ այն կուսակցությունների անունները, որոնք սխալ պահին աչքի ընկնող են: Կարծես թե ավելի շատ աչքի են ընկնում «Բարգավաճ Հայաստանն» ու Հանրապետականը, սակայն վատ քարոզարշավ չեն անում «Օրինաց երկիրը», Տիգրան Կարապետյանը (կուսակցության անունը դժվարացավ մտաբերել):

Զոյիտա Սարգսյան, 63 տարեկան.- Ինչիս է պետք, որ իմանամ: Ոչ մի կուսակցության անուն էլ չեմ ուզում լսել: Ոչ մեկից հաստատ գոհ չեմ: Բոլորն էլ իրար նման են ու ոչ մի տարբերություն, թե ով կլինի ԱԺ-ում: Մեկ է, նույնն ենք լինելու, եթե, իհարկե, ավելի չվատանանք:

Միքայել Ստեփանյան, 50 տարեկան.- Հանրապետական, «Բարգավաճ Հայաստան», Դեմոկրատական կուսակցություն, «Օրինաց երկիր», Դեմիրճյանի կուսակցությունը: Բայց ինձ համար ոչ մեկն էլ մի բարի պտուղ չէ: Չեմ հասկանում, թե ո՞ւմ են պետք այդքան կուսակցությունները: Կուսակցություններ կան, որ անուններն առաջին անգամ եմ լսում:

Զոյիտա Զաքարյան, 71 տարեկան.- Կոմունիստական կուսակցություն, Հանրապետական, «Բարգավաճ Հայաստան», Ռամկավար ազատական, բայց ես Դաշնակցությանն եմ հավանություն տալիս, որովհետեւ հայրս դաշնակ է եղել:

Ինչպես պարզվեց՝ մարդկանց հետ զրուցելիս, հիմնականում նույն կուսակցությունների անուններն էին ծանոթ, այսինքն՝ այն կուսակցություններինը, որոնց մասին շատ են խոսում կամ քաղաքական դաշտում հաճախ են երեւում: Բայց ինչպե՞ս մեկնաբանել այն կուսակցությունների գոյությունը, որոնց անուններն առաջին անգամ էին լսում:

Քաղաքագետ, պրոֆեսոր **Կիմ Ղահրամանյանը** բացատրում է այսպես:

«Ընդհանրապես քաղաքական կյանքում բոլոր երկրներում էլ այդպիսի երեւույթներ նկատվում են: Հավանական է, որ այդ կուսակցությունների գոյություն ունենալն առայժմ ձեւական բնույթ է կրում եւ դա դեռ չի նշանակում, որ նրանք անգործ են: Դա ժամանակավոր է, պարզապես սպասում են իրենց ընձեռած հնարավորությանը, հարմար պահի: Շատ հաճախ նման փոքր կուսակցությունները նաեւ դառնում են խոշոր կուսակցությունների կամակատար»:

Քաղաքագետը գտնում է, որ պետք չէ անհանգստանալ կուսակցությունների թվի ավելացմամբ, քանզի մենք չենք որոշում այդ թվաքանակը, այլ քաղաքական հարաբերություններն են հանգեցնում դրան: Սակայն քաղաքական գործընթացների հետեւանքով նրանք դեռ կկրճատվեն: Դա կարող է լինել դաշինքի, միավորման կամ էլ տարալուծման ձեւով:

«Պետության մասնակցությունը թվի կրճատման հարցում ճիշտ չեմ գտնում, որովհետեւ, գրեթե միշտ հիվանդագին են ընդունում եւ հակառակ ռեակցիա է առաջանում: Արհեստական միջամտությունն անպայման դժգոհություններ կառաջացնի»:

Կիմ Ղահրամանյանի կարծիքով, քաղաքական կյանքի մեջ դերակատարում չունեցող, ժողովրդի վստահությանը չարժանացած կուսակցությունները վաղ թե ուշ կփոշիանան: Այնպես որ, շատ կուսակցություններ պետք է շտապեն ձեռք բերել ժողովրդի վստահությունը, որովհետեւ, համենայն դեպս, հարցման մասնակիցներից շատերը բարյացակամ չէին տրամադրված ու առաջիկա ընտրությունների, եւ ընդհանուր առմամբ կուսակցությունների առնչությամբ:

ԱՆՆԱ ԳԶՐՐՅԱՆ

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՇՈՒԿԱ

Առաջին գործնական քայլը Հայաստանում արժեթղթերի շուկայի կայացման ճանապարհին

«Օ Էմ Էքս»-ը ձեռք կբերի Հայաստանի ֆոնդային բորսան եւ կենտրոնական դեպոզիտարիան

Ինչպես տեղեկացանք Կենտրոնական բանկի մամուլի ծառայությունից, բորսայական արդյունաբերության առաջատար «Օ էմ էքս» (OMX) ընկերությունը, Հայաստանի Կենտրոնական բանկն ու Հայաստանի կառավարությունը մտադրությունների հուշագիր են ստորագրել, ըստ որի, սկանդինավյան եւ մերձբալթյան մի շարք երկրների սեփականատեր «Օ էմ էքս» ընկերությունը ձեռք կբերի Հայաստանի ֆոնդային բորսան եւ Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիան:

Մեկնաբանելով այդ իրադարձությունը, «Օ էմ էքս»-ի գլխավոր գործադիր տնօրեն **Մագնուս Բյոքերը** ասել է. «Կարծում ենք, որ Հայաստանի ֆոնդային բորսայի եւ կենտրոնական դեպոզիտարիայի ձեռքբերումը «Օ էմ էքս»-ին հնարավորություն կտա զարգացող շուկաների իր փորձն օգտագործել այլ շուկաներում եւս: «Օ էմ էքս»-ը Հայաստանի արժեթղթերի շուկային կօգնի հասնել արդյունավետությունը, իրացվելիությունը եւ հեռանկարները ամրապնդելու իր նպատակին: Ընդ որում, «Օ էմ էքս»-ը նպատակ ունի Հայաստանի փորձը որպես ուղենիշ օգտագործել այլ՝ նորահայտ կապիտալ շուկաներ մուտք գործելու համար»:

Հայաստանի վարչապետ **Սերժ Սարգսյանը** նույնպես ողջունել է այս իրադարձությունը, ասելով, որ Հայաստանի կառավարությունն ու Կենտրոնական բանկն իսկապես ձեռնամուխ են այս խնդրի ի կատար ածմանը: «Հնարավոր ամեն ինչով կօգնենք «Օ էմ էքս»-ին իրագործելու համատեղ սահմանված նպատակները», նշել է վարչապետը:

«Հայաստանի Կենտրոնական բանկն արդեն մեկ տարի աշխատում է «Օ էմ էքս»-ի հետ: Մենք կարծում ենք, որ այս մասնակցությունը կարեւոր քայլ է Հայաստանում կապիտալի շուկայի հետ կապված մեր երկարաժամկետ նպատակներին հասնելու համար: Մենք ողջունում ենք «Օ էմ էքս»-ի լայն ներգրավվածությունը եւ շարունակական դրական համագործակցությունը Հայաստանի կապիտալի շուկայում», իր կարծիքն է հայտնել Կենտրոնական բանկի նախագահ **Տիգրան Սարգսյանը**:

ԿԲ մամուլի ծառայության հաղորդագրության մեջ հույս են հայտնում նաեւ, որ սկանդինավյան եւ բալթյան շուկաների զարգացման, ինչպես նաեւ 50 երկրների 60-ից ավելի բորսաներին տեխնոլոգիական աջակցությունը ցուցաբերելու գործում «Օ էմ էքս»-ի գիտելիքները ամուր հիմք կծառայեն Հայաստանի արժեթղթերի շուկան զարգացնելու գործում:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

«Մասնակցելու եմ ընտրություններին, որ գոնե մթնոլորտը փոխվի»

Հույս ունի բժիշկ-օրթոպեդը

Այսպիսի կարծիք հայտնեց հիվանդանոցներից մեկի (վերջին տարիներին կոչվում են բժշկական կենտրոններ) վնասվածքաբանության բաժնի աշխատակիցներից մեկը՝ վնասվածքաբան, ոսկրահարդարման բաժնի ղեկավարի տեղակալը:

«Ազգը» վերջին շրջանում զրուցում է հասարակության տարբեր խավերի հետ՝ պարզելու, թե նրանք որքանով են կողմնորոշված առաջիկա ընտրության հարցում, մասնակցելո՞ւ են արդյոք խորհրդարանական ընտրություններին, ի՞նչ ակնկալիքներ ունեն համապետական այդ իրադարձությունից: Մինչ այժմ մեր զրուցակիցները հիմնականում նշում էին, որ չգիտեն, թե ում են ընտրելու, շատերն անգամ ցանկություն էլ չունեն մասնակցելու ընտրություններին՝ ընդգծելով, որ իրենց մասնակցությամբ ոչինչ չի փոխվելու:

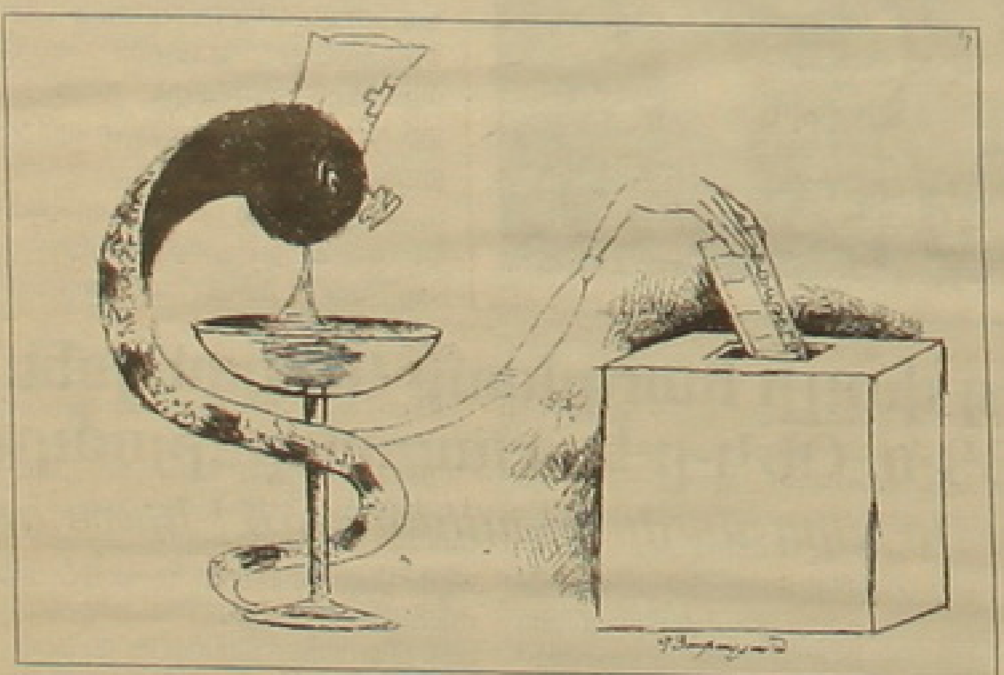

Հենց փոփոխություններից էլ սկսենք: Բժշկական կենտրոնի ոսկրահարդարման բաժնի ղեկավարի տեղակալը նշեց, որ ինքը մասնակցելու է ընտրություններին եւ ընտրելու է ընդդիմադիր կուսակցություններից որեւէ մեկին՝ հավանաբար «Ժառանգություն» կուսակցությանը: Միանալով նրան՝ գործընկերը հավելեց, որ ինքն էլ է մտադիր «Ժառանգության» օգտին քվեարկել: Բժիշկներն ընտրություններին մասնակցելու են՝ հույս ունենալով, որ դրանով գոնե կփոխվի մթնոլորտը: Իսկ հատկապես ընդդիմադիրներին ընտրելու իրենց վճռականությունը բժիշկ-օրթոպեդները մեկնաբանեցին իշխանություններից ունեցած դժգոհություններով:

«Ի՞նչ եք կարծում, ընտրությունները կկեղծվե՞ն», մեր հարցին վնասվածքաբանը պատասխանեց, որ ընտրությունների կեղծումը կախված է ընդդիմությունից. «Եթե նրանք ակտիվ լինեն, ապա շատ չեն կեղծվի»: Ու անմիջապես հավելեց. «Չնայած նրանց էլ վերջնական արդյունքից հետ են պահում»: Բժիշկը նկատի ունի, որ հենց ընտրության օրը կաշառվելիքի հետ ընդդիմության ներկայացուցիչները չեն կարող «շատ գործ ունենալ»:

Հիշյալ բժշկական կենտրոնի ղեկավարը քաղաքական կուսակցության անդամ է: Մեր հարցին, թե բուժաշխատողներին հիմնարկի ղեկավարը չի՞ ասել, որ քվեարկեն իր անդամակցած կուսակցության օգտին, բաժնի ղեկավարի տեղակալը վստահեցրեց, որ նման զրույցներ իրենց հիմնարկում չեն եղել: Վնասվածքաբանը վստահ է, որ նման կոչեր չեն եղել, քանի որ գործընթացը վերահսկելի չէ. «Մեզ չեն ասել, որ այդ կուսակցությանն ընտրենք: Չեն ասել, որովհետեւ գործընթացը վերահսկելի չէ: Այ, եթե ընտրությունն անցկացվեր մեր հիվանդանոցում, հաստատ 100 տոկոսանոց արդյունք կտայինք: Բայց անգամ եթե ասեն, թե սրան կամ նրան ընտրեք, միեւնույնն է, իմ ուզածին եմ ընտրելու»:

Ոսկրահարդարման բաժնի ղեկավարը ցանկություն հայտնեց, որ շատերը մասնակցեն ընտրություններին՝ հակառակ դեպքում փոփոխություններ կարող են չլինել եւ ընտրություններից հետո էլ ամեն ինչ կշարունակվի այնպես, ինչպես հիմա է:

Հ. Գ. Բժշկական կենտրոնի եւ մեր զրուցակից բժիշկների անունները չենք հրապարակում, որպեսզի նրանք խնդիրներ չունենան աշխատավայրում:

ԳՈՀԱՐ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

ՄՏԵԼԻՔԻ ՊԱԿԱՍ, ԿԱՄ ՊԱԿԱՍԱՎՈՐ ՄՏԵԼԻՔ

Կուսակցությունների քարոզչախմբերը դեռ չեն շտապում Գյումրի

Իսկ եկածները «գոտու» խնդրի մասին լռում են

Ազգային ժողովի ընտրությունների պաշտոնական քարոզարշավին հատկացված ժամանակի կեսից ավելին անցել է, բայց Գյումրիում կուսակցությունների նախընտրական հանդիպումների ակտիվություն դեռ չի նկատվում: Հավանաբար առաջատար քաղաքական ուժերի մեծ մասը նախընտրել է հանրապետության երկրորդ քաղաքի ու մարզի ընտրողներին ներկայանալ ընտրություններին մոտ ժամանակահատվածում: Կարեւորն այն է, որ նրանք Գյումրու ընտրողին ասելիք ունենան... Արդեն տեղի ունեցած առաջին երկու հրապարակային հանդիպումները, թվում է, այս իմաստով որոշակի մտահոգության տեղիք տալիս են:

Անցած շաբաթ օրը հանդիպման գալով եւ ելույթ ունենալով քաղաքի Թատերական հրապարակում, «Ազգային միաբանության» առաջնորդ Արտաշես Գեղամյանն իր խոսքի սկզբում կեսկատակ նկատեց, թե բոլորից պատասխանատու ելույթը Գյումրիում է, որովհետեւ այստեղ եթե հանկարծ լեզվի կամ մտքի սայթաքում թույլ տաս, մյուս օրն ամբողջ քաղաքը անեկդոտ է պատմելու: Անեկդոտի առիթ կարծես թե չեղավ, սակայն գոնե Գյումրիում ապրողի տեսանկյունից պրն Գեղամյանի երկար ու բովանդակալից նախընտրական ելույթում մտքի եւ հիմնադրութային մի էական բացթողում այնուամենայնիվ կար: Բացակայում էր Գյումրու տակավին չլուծված հիմնախնդրի վերաբերյալ հարցադրումը: Խոսքը բոլորովին այն մասին չէ, թե որեւէ մեկը պիտի Երեւանից գալով, ինչպես տեղին նկատեց հռետորը, այստեղ ապրողներին բացատրի ինչ վիճակում են նրանք հայտնվել կամ դատարկ խոստումներ տա: Խոսքը ներկա իշխանությունների կողմից արդեն ըստ էության ժխտվող հիմնախնդրի առանձնացման ու նրա լուծման լուրջ ծրագրային մոտեցումների մասին է, ինչը հանդիպման եկածներն այդպես էլ չլսեցին ԱՄ ղեկավարի խոսքում:

Ցավոք, իրենց ծրագրային առաջնահերթությունների շարքում այս խնդիրը չէին նշում նաեւ նույն օրվա երեկոյան քաղաքի Վարդան Աճեմյանի անվան թատրոնի լի դահլիճում հանդիպում անցկացրած Հայ հեղափոխական դաշնակցության ներկայացուցիչները: Ազգային բոլոր խնդիրների լուծման գործում որոշակի ավանդ ու հեղինակություն ունեցող կուսակցությունն այսօր ոչ միայն հանրապետության իշխանության մաս է, այլեւ Շիրակում իշխանություն է ի դեմս դաշնակցական մարզպետի: Եթե նրա ներկայացուցիչների համար էլ «գոտու» առանձին, գերակա խնդիր այլեւս չկա, ինչում կուզենայինք սխալված լինել, ապա ինչ սպասելիքներ կարելի է ունենալ շատ ուրիշներից...

Սակայն, ինչպես ասում են, չշտապենք եւ սպասենք իրադարձությունների հետագա ծավալմանը:

Գ. Մ.

28 ԱՊՐԻԼ 2007 ԷՋ Ա

Հ Ա Վ Ե Լ Վ Ա Ծ

ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ

«Պատկերացրեք, որ ռուսական շուկայում Բորժոմի հետ տեղի ունեցած պատմությունից հետո մերոնք ներքին շուկայում ավելի շատ են սկսել բորժոմ խմել», մեր Կուրորտաբանության ու ֆիզիկական բժշկության ինստիտուտի տնօրեն Բենիկ Հարությունյանին վերջերս հպարտությամբ ասել է նույնանուն ինստիտուտի տնօրենը Վրաստանում: Ի դեպ, նա Վրաստանի նախագահ Միխայիլ Սահակաշվիլու հայրն է: Այսինքն, վրացիներն իրենց ջրի նկատմամբ հավատ ու վստահություն ունեն: Իսկ մեզ մոտ ամերիկյան դեղորայքի եւ սննդի գործակալության /FDA/ մարտի 7-ի հայտնի հայտարարությունն խուճապ առաջացրեց: Ինչո՞ւ մենք արագ ընդառաջ ենք գնում մեզ վերագրվող բացասական ինֆորմացիային, առանց երեւույթը հիմնովին զննելու: Դա մարդաբանների ու հոգեբանների համար, կարծում ենք, քննարկվելիք հետաքրքրական խնդիր է, իսկ մենք այս հրապարակմամբ կատարվածը համակողմանի դիտարկելու փորձ ենք անում: Ի վերջո, 4 տարի առաջ Ջերմուկի հետ կապված գրեթե նույն պատմությունը կրկնվեց Գերմանիայում, սակայն կարճ ժամանակ անց մոռացվեց, եւ այսօր պատմությունը շարունակվում է այլ տարբերակով:

Հիմա, FDA-ի հայտարարությունից 1,5 ամիս անց, կրքերը կարծես թե խաղաղվել են: Բայց դա Ջերմուկ արտադրողների համար աննպաստ հանդարտություն է, քանի որ չարաբաստիկ հայտարարությունը կասկածանքի սեւ ստվերներ ձգեց սպառողների հոգում, խարխլեց նրանց վստահությունը, եւ շատ-շատերն այսօր ուղղակի նախընտրում են այլ հանքային ջուր: Որ սպառողն անորոշության մեջ է, վկայում են թեկուզ այս կարճ ընթացքում սպառման ծավալներում զգալի փոփոխությունները:

Անցած տարվա նույն ժամանակի համեմատ 10-15 տոկոս անկում են արձանագրում արտադրողները, բայց քանի որ արտաքին վաճառքը սեզոնային բնույթ ունի, նրանք իրենց մխիթարում են, որ դա կարող է կապված լինել եղանակի հետ: Անցած տարվա նույն ժամանակի համեմատ այս տարի շատ ավելի ցուրտ է:

Հիշեցնենք, որ ամերիկյան սննդի եւ դեղորայքի գործակալության՝ ինտերնետում սփռած պաշտոնական հաղորդագրության համաձայն 500 միլիլիտր Ջերմուկի մեջ նրանք հայտնաբերել են 500-600 միկրոգրամ արսեն (քիմիական այս տարրը չգիտես ինչու զանգվածաբար ներկայացվեց իբրեւ մկնդեղ), մինչդեռ ամերիկյան չափանիշները 10 միկրոգրամից ավելին անթույլատրելի են համարում: Գործակալությունն իր հայտարարության մեջ նաեւ ահաբեկում է սպառողներին, թե Ջերմուկի պարբերական օգտագործումը ոչ միայն կարող է վնասել լյարդին ու երիկամներին, այլեւ նույնիսկ քաղցկեղ առաջացնել: Մեր ստանդարտների համաձայն սեղանի բուժիչ ջրերի մեջ արսենի թույլատրելի պարունակությունը 1 լիտր Ջերմուկի մեջ չպետք է գերազանցի 0,7 միլիգրամը: Ամերիկյան ստանդարտներով այդ թիվը համապատասխանում է 700 միկրոգրամին: Այսինքն, մեր ստանդարտներով արսենի պարունակությունը մի քանի էլ նորմաներից ցածր է եղել, ուրեմն ինչո՞ւ է նման հակասություն առաջացել ամերիկացիների հետ, երբ 7 տարի շարունակ նույն հատկանիշներով Ջերմուկ է արտահանվել ԱՄՆ:

Բենիկ Հարությունյան - *բժշկական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր, Կուրորտաբանության եւ ֆիզիկական բժշկության գիտահետազոտական ինստիտուտի տնօրեն-* Ես այն կարծիքին եմ, որ Ջերմուկի հետ կապված այս աղմուկը զուտ քաղաքական պատվեր է եւ քաղաքական նպատակներ է հետապնդում: Ռուսաստանը դուրս է մղում վրացիների Բորժոմը, ԱՄՆ-ը՝ մեր Ջերմուկը: Այստեղ հայի խնդիրը չի, գերտերությունների տեղական եւ ռեգիոնի վրա ազդելու խաղերն են: Տնտեսական լծակ է օգտագործվում, որի վերջնական նպատակը քաղաքական է՝ ազդեցության ոլորտի մեջ մտցնելը:

Նման անկանխատեսելի իրողություններից կարող ենք խուսափել միայն հանքային ջրերի հստակ ազգային ծրագիր մշակելով: Խորհրդային տեսության տարիներին մենք ապրել ենք խորհրդային օրենքներով ու չափորոշիչներով:

Անկախ պետականության շրջանում շփվում ենք ողջ աշխարհի հետ, եւ մեր քաղաքական դիրքորոշումը եվրոհամայնքի հետ ինտեգրումն է: Մենք Եվրոպա ենք գնում, մտնում ենք նոր աշխարհ, առանց նրա պայմանների հետ համապատասխան ճշտումներ անելու, առանց այդ աշխարհի հետ իր լեզվով խոսելու: Իհարկե, մենք այդ մասին հայտարարում ենք, բայց պահանջների համապատասխանեցման ասպարեզում դանդաղում ենք: Ետ ենք մնում նաեւ ջրերի դասակարգման խնդիրներում:

Խմելու ջրերը, հանքային, թե աղբյուրի, մեր պետական հարստության ռեսուրսային բազայի ամենակարեւոր բաղադրիչներից են՝ եւ իբրեւ խմիչք, եւ իբրեւ տնտեսական ռեալ զարգացման շանս: Անկրկնելի, մեծ հարստություն ունենք, որ պայմանավորված է մեր տեղանքով՝ սարերով, ձյունով, կլիմայով, եւ այս հարստության հանդեպ անտարբեր լինել ու չգնահատել, առնվազն հանցագործություն է: Ազգային ծրագիրը ցույց կտա նաեւ, թե որքան արժեքա-

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Եվ որեւէ կերպ չի հստակեցվում նաեւ, թե իրենց կողմից նկարագրված կանաչ գույնի շիշը ո՞ր կազմակերպությանն է պատկանում: Բացի այդ, արսենի պարունակություն նշվում է 1 լ-ի վերաբերյալ, այսինքն, ենթադրվում է, որ 250 գրամանոց 2 շիշ է անալիզի ենթարկվել, բայց 250 գրամանոց կանաչ շշով արտադրություն եւս չկա հանրապետությունում:

Հատկապես սեպտեմբերի 11-ից հետո ԱՄՆ-ը ահաբեկչական, այդ թվում եւ կենսաբանական ահաբեկչությունների վախից հստակ վերահսկողություն է սահմանել երկիր մտնող սննդամթերքի եւ դեղորայքի նկատմամբ, եւ FDA-ն աշխարհում բացառիկ է համարվում նաեւ սննդամթերքի ու դեղորայքի կողմնակի ազդեցությունների արձանագրման համակարգ ստեղծելու առումով: Եվ այդ համակարգն առայժմ նման փաստ չի հայտնաբերել, որի մասին նշվում է հայտարարության մեջ:

Ջերմուկը՝ Բորժոմի ճակատագրով. Հանքային ջուրը՝ տարածաշրջանային քաղաքական գործոՆ.

Հանքային ջրերի դասակարգումը շուտափույթ պետք է հստակեցնել

վոր են մեր հանքային ջրերն իրենց տեսակի մեջ, խմելու աղբյուրի ջրերն՝ իրենց տեսակի մեջ:

Էդգար Ղազարյան - *«Ջերմուկ գրուպ» ՓԲԸ նախագահի խորհրդական-* Ես ամենեւին չեմ բացառում, որ երեւույթն անառողջ մրցակցության հետեւանք է, երբ շուկայի մասնակիցներից մեկը համաձայնության է գալիս պետական ինչ-որ մարմնի կամ կազմակերպության հետ, նրա միջոցով հաղորդագրություն տարածում, վնասում այդ կազմակերպության հեղինակությանը եւ դիրքեր զբաղեցնում տվյալ շուկայում:

Մյուս կողմից, չի բացառվում նաեւ խնդրի քաղաքական կողմը, որովհետեւ կյանքը ցույց է տալիս, որ հատկապես վերջին շրջանում, մեծ ժողովրդականություն վայելող լայն սպառման ապրանքները եւս դառնում են քաղաքական հարաբերությունները կարգավորող գործիք (չի բացառվում, որ սա այդ դեպքերից մեկն է), եւ եթե մեր հարեւան ժողովուրդը, իր հանդեպ ցուցաբերած նույն վերաբերմունքին սկզբունքորեն այլ կերպ հակազդեց, եւ իրենց ջրի հեղինակությունն ավելի մեծացավ, մեր մամուլի հրապարակումներից դատելով, մեզ մոտ հակառակ պատկերն է:*

Ակնհայտ է, որ Բորժոմի հետ կապված իրադարձություններից հետո Ջերմուկ արտադրող կազմակերպությունները որոշակի ակտիվություն են ցուցաբերում ռուսական շուկայում: Ինչո՞ւ 7 տարի առաջ նման խոսակցություն չեղավ, ջրի որակից ոչ մի բողոք չեղավ ոչ Ամերիկայում, ոչ Կանադայում: Որովհետեւ 7 տարի առաջ մենք այնքան նշանակալից ու հայտնի չէինք դրսի որեւէ շուկայում: Իսկ Հայաստանում ոչ միայն չեն բողոքել, այլ միայն օրհնել են աստծուն, որ նման ջուր է տվել մեզ: Ես կարծում եմ, որ այն պահից, երբ մենք սկսեցինք լուրջ հայտեր ներկայացնել, այն ժամանակ որոշվեց մեզ կասեցնել: Հայ տնտեսավարողներին հենց հիմա է անհրաժեշտ կանգնեցնել, որովհետեւ իրացումը թափ է հավաքում: Աշխարհում բազմաթիվ հանքային ջրեր կան՝ արսենի ավելի մեծ պարունակություններով, բայց դրանց մասին FDA-ն ոչ մի հայտարարություն չի անում, որովհետեւ առայժմ դրանք որեւէ մեկին չեն անհանգստացնում:

Տնտեսավարողներին վրդովեցնում է հատկապես այն փաստը, որ FDA-ն փորձաքննության է ենթարկել ընդամենը 500 մլ/լ հանքային ջուր, ընդամենը 1 շիշ, բայց իր հայտարարության մեջ հիշատակում է Ջերմուկն ԱՄՆ արտահանող 3 կազմակերպությունների անունները: Խանութներից հավաքվել են Կալիֆոռնիայում գործող «Ջեքյան հացաբուլկեղեն» կազմակերպության ներկրած՝ «Ջերմուկի մայր գործարանի» արտադրանքը, Լոս Անջելեսում գործող Մեծածախ ներկրողների ընկերության կողմից ԱՄՆ հասցված «Արփի» գործարանի արտադրանքը, «Գրաչյան» ընկերության կողմից ներկրված «Ջերմուկ գրուպ» ֆիրմայի արտադրանքը: Բոլոր գործարանների անունները, որոնց արտադրանքը եւս է վերադարձվել խանութներից, նշվում է, բայց որպես փաստ ցուցադրվում է միայն 1 շիշ: Եթե բազմաթիվ այդպիսի շշեր ունենային, խմբաքանակը ցույց կտային:

Էդգար Ղազարյան - Մենք, «Ջերմուկ գրուպ»-ի արտադրողներս, հայտարարում ենք, որ ԱՄՆ-ի շուկա, նույն անվանումով, նույն որակի, նույն մակնշմամբ հանքային ջուր ենք արտահանում 2000 թվականից, ընդ որում, ոչ թե տարերայնորեն, այլ կանոնավոր, պարբերաբար: Այդ ընթացքում մեր Ջերմուկը համապատասխանել է նրանց թե մակնշման, թե ապրանքին ներկայացվող պահանջներին, եւ որեւէ պրոբլեմ ամերիկյան սպառողի ու գործընկեր կազմակերպության հետ չի եղել: Եվ բնականաբար, առանց այդ երկրի համապատասխան մարմինների թույլտվության, մեր ապրանքը երկրի շուկայում չէր կարող հայտնվել: Եթե այդ ջուրն անորակ է, վտանգավոր, ինչո՞ւ նրա մուտքը չի կասեցվել երկրի սահմանի վրա: Այս հայտարարությունը, ես կարծում եմ, վտանգում է ոչ այնքան Ջերմուկ հանքային ջրի եւ տնտեսավարողների, որքան FDA-ի հեղինակությունը: Այդ հայտարարությունից կարելի է կասկածել նաեւ, որ ԱՄՆ-ի շուկայում անվտանգ սննդամթերք չկա: Որովհետեւ կարելի է կարծել, որ նման բան կարող է հայտարարվել նաեւ այլ երկրներից մի քանի տարի առաջ ներկրված մթերքների վերաբերյալ:

Ասենք, որ «Ջերմուկ գրուպի» արտադրանքն արտահանվում է նաեւ Եվրոմիության երկրներ: Այստեղ սննդամթերքին ներկայացվող պահանջներն ավելի մեղմ չեն: Այն ունի նաեւ Ռուսաստանի դաշնության համապատասխանության սերտիֆիկատ, եւ հատկապես վերջին շրջանում այստեղի շուկայում տեղի ունեցած լարվածությունից հետո ուժեղ վերահսկողություն է իրականացվում, բայց հայ տնտեսավարողներն անարգել, ազատ ավելացնում են արտահանման ծավալները: Ջերմուկն արտահանվում է նաեւ Իրան, որը կանխավ բժիշկ գիտնականների պատվիրակություն էր գործուղել առողջարան: Պատվիրակությունն ուսումնասիրել է թե հանքավայրերը, թե հորատանցքերը, թե արտադրությունը:

FDA-ի կայքում տեղադրվել է նաեւ նաեւ «վնասակար» փորձանմուշի լուսանկարը: Սակայն արտադրողները հավաստիացնում են, որ նման ապրանքային տեսքով, նման պիտակով հանքային ջուր այսօր հանրապետությունում չի արտադրվում: Պիտակի վրայի ապրանքային նշանը Ջերմուկ ՓԲԸ-ի սեփականությունն է, որ 1996 թվականից գրանցված է ՀՀ մտավոր սեփականության գործակալությունում: Ներկայացվող շշի ապրանքային նշանի վրա 2 եղնիկներից մեկը բացակայում է, որոնք պատկերված են գրանցված ապրանքային նմուշի վրա: Այսինքն, կարելի է համոզված ասել, որ խոսքը վերաբերում է կեղծված ապրանքանիշի ու հանքային ջրի:

Ջերմուկ հանքային ջրի բացառիկ հատկությունները հայտնագործվել ու հաստատվել են խորհրդային գիտնականների երկարատեւ հետազոտություններից հետո, եւ ամայի տարածության մեջ, ծովի մակերեւույթից 2000 մ բարձրության վրա, գեղատեսիլ տեղադրությամբ կառուցվել է համամիութենական նշանակության քաղաք-առողջարանը: Այդ հետազոտությունների համաձայն Ջերմուկ հանքային ջուրը շատ նման է Ժելեզնովոդսկի եւ Կառլովի Վարիի հանքային ջրերին: Վայոց ձորի մի հատվածի բնակչությունը դարերով խմում է այդ ջուրը, եւ առողջապահներն այս տարածքում առանձնահատուկ հիվանդություն կամ տարածված առողջապահական խնդիր չեն արձանագրել: Այս հատվածում աճած խաղողից մեր ամենալավ գինին է ստացվում: Այնքանով, որ միրգն ու բանջարեղենն էլ այս հողի ու ջրի ծնունդ են ու սնվում են նրանից, որեւէ բացասական իրողություն պիտի անդրադառնար համի ու որակի վրա, ինչ որ տեղ, ինչ որ հետք պիտի երեւար:

Այժմ տեսնենք, թե ինչ ստանդարտներով են կարգավորվում հանքային ջրերի արտադրությունն ու վերահսկողությունը Հայաստանում:

Հայաստանում, «Ջերմուկ» անվանումով ջուրը, համաձայն ազգային ստանդարտների, հորատանցքերից շշալցվում է որպես «Բուժիչ-սեղանի հանքային ջուր»: Մեր ստանդարտներով հանքային ջրերը դասակարգվում են որպես «Հանքային խմելու բուժիչ» եւ «Բուժիչ սեղանի ջրեր»: ԱՄՆ-ի չափորոշիչների համաձայն առանձնացվում են «Բնական հանքային ջուր», «Աղբյուրի խմելու ջուր», «Սեղանի խմելու ջուր» դասակարգումները:

Կատ Հակոբյան- *Ստանդարտների ազգային ինստիտուտի գլխավոր փորձագետ-* Մինչեւ 2000 թվականը հանքային ջրերի գծով Խորհրդային Միությունում արտադրվող բոլոր հանքային ջրերի, այդ թվում հայկական Ջերմուկի, Արզնիի, Բջնիի, Արարատի ընդհանուր ստանդարտ գոյություն ուներ, եւ դրանց ներկայացվող պահանջները կանոնակարգվել են այդ փաստաթղթով:

Ըստ արսենի պարունակության հանքային ջրերը բաժանվել են հետեւյալ կարգերի՝ թույլ պարունակություն, երբ արսենի քանակը 0,7-ից մինչեւ 3.5 միլիգրամ/լիտր է 2.բարձր ցուցանիշ՝ 5-10մկգ/լ եւ շատ բարձր, երբ արսենի քանակը 10 մկգ/լ-ից բարձր է:

Այս տվյալները նշվում են 1985 թ. հրատարակված բազային գրականության մեջ՝ ընդհանրական ողջ խորհրդային տեսության համար: Առայժմ որեւէ փոփոխություն չի եղել, հակառակը, 2000 թ. մշակված ստանդարտների մեջ նորից կրկնվել է այս դասակարգման ամենացածր պարունակության չափը:

Բայց Հայաստանը չունի նշված բարձր խտության, այս տարբերակումների համապատասխան Ջերմուկ, մեր ստանդարտը համապատասխանում է արսենի ամենաթույլ պարունակությանը: Մասնավորապես Ջերմուկ ջրի մեջ, շշալցված վիճակում արսենի

~~ Խմբ. կողմից -~~ Այս հարցում ավելի ակտիվ եղավ տպագիր մամուլը, մինչդեռ առավել զանգվածային լրատվամիջոցը՝ հեռուստատեսությունը, լռեց: Պատճառն ավելի քան պարզ է՝ հանքային ջրի մեր արտադրողները գովազդ են տալիս միայն հեռուստաընկերություններին, հետեւաբար տպագիր մամուլը զերծ է նման ինքնակաշկանդումներից:*

Շարունակությունը՝ էջ Բ

Հետաքննություն

Ա էջից

պարունակությունը 0,15-ից 0,18 է, այսինքն, թույլից էլ մոտ 5 անգամ թույլ է: Շշալցված բառը նշվում է, որովհետեւ հորատանցքից դուրս գալուց հետո ջուրը վերամշակման փուլ է անցնում: Ֆիլտրացիայի ժամանակ հանքային աղերի աղքատացում է լինում, որի ժամանակ արսենն էլ կարող է նվազել: Հորատանցքից դուրս եկող եւ շշալցված ջուրն իրարից պիտի տարբերվեն, որովհետեւ հորատանցքից դուրս եկող ջուրն արդեն կուրորտոլոգիական նպատակներով, օրինակ, առողջարանային վաննաներում օգտագործվող ջուր է: Բայց վերամշակումից հետո որպես խմելու ջուր ինքն արդեն առողջապահական մարմինների սահմանած ստանդարտի սահմաններում է լինում:

Երկրաշարժից հետո եւ առողջապահական կազմակերպությունների, եւ կուրորտաբանության ինստիտուտի որոշակի հետազոտություններից հետո, 2000 թվականին գրանցվեց ՀՍՏ 191-2000 ստանդարտը, որի անվանումն է՝ «Ջրեր, հանքային, խմելու, բուժիչ, սեղանի, շշալցված», արտադրանքի անվանումը նաեւ բացառական նշանակություն ունի: Այս ստանդարտը կարգավորում է Ջերմուկից բացի նաեւ «Հանքավան 2», «Իջեւան», «Բջնի», «Լոռի» «Արզնի» ջրերի արտադրությունը, ըստ որի արտադրողները պետք է բավարարեն այդ ստանդարտով նախատեսված մակնշման պահանջները:

Այսպիսով, «Բուժիչ սեղանի» անվանումը մեզ է փոխանցվել է խորհրդային երկրից: Սեղանի նշանակում է ամենօրյա, բուժիչը՝ բուժական նպատակի ծառայող: Պիտակի վրա նույնիսկ ցուցումներ կան՝ ջուրը կարելի է կիրառել աղիների, ստամոքսի, ենթաստամոքսային գեղձի հիվանդությունների դեպքում, բժշկի ցուցումով, ոչ կանոնավոր հաճախականությամբ, որպես սեղանի ըմպելիք: Այսինքն, իր քիմիական բաղադրությամբ եւ կենսաբանական ակտիվ միկրոէլեմենտներով Ջերմուկը միայն սեղանի չէ, որոշակի քանակներով կարելի է նաեւ որպես բուժամիջոց օգտագործել:

Բայց այս ջուրը շատերն օգտագործում են կանոնավոր հաճախականությամբ: Որքանո՞վ է թույլատրելի իրողությունը: Կարո՞ղ է եւ սեղանի, եւ բուժիչ լինել վաճառվող Ջերմուկը:

Կարո Հակոբյան -Ոչ ոք չի կարող պնդել, որ որպես սեղանի ջուր Ջերմուկն ամեն օր կարելի է օգտագործել, եթե նրա անվանման մեջ կա նաեւ բուժիչ բառը: Գոնե սպառողի հանգստության համար հարցը պետք է հստակեցնել, թե արսենը, իբրեւ կենսաբանորեն ակտիվ էլեմենտ, իր թույլատրելի չափաբաժիններով որքա՞ն կարելի է օգտագործել: Այսինքն, մեր նորմատիվային փաստաթղթերում պետք է համապատասխան փոփոխություն կատարվի՝ հանքային ջրերի դասակարգումն անհրաժեշտ է վերանայել: Դա արդեն առողջապահական խնդիր է: Երկարատեւ բժշկական ուսումնասիրություններ են պետք պարզելու, ամերիկացինե՞րն են ճիշտ, թե մենք, կամ նախկին խորհրդային ստանդարտները: Բայց իմ կարծիքով, խորհրդային տարիներին էլ մարդիկ թշնամի չէին իրենց ժողովրդին, որ թույլ տային սեղանի բուժիչ ջրի զանգվածային վաճառք:

Ամերիկացիները, նման խորը քար նետելով հանդարտ ջրի մեջ, այնուամենայնիվ, բազմաթիվ հակասական, արտառոց ենթադրություններ էլ են անում, որ մեր իրականության հետ համադրելով, եւ անկախ դրանից, անհեթեթ ու անտրամաբանական են թվում: Այսպես, նրանց ասելով, արսենի առկայությունը թույլատրելի նորմայից այնքան բարձր է, որ մարդու օրգանիզմում հիվանդագին երեւույթներ է առաջացնում, որոնց ախտանշանները երեւում են օրեր ու շաբաթներ անց: Միաժամանակ նշվում է, որ նման ոչ մի փաստ չի արձանագրվել:

Հայտարարության հաջորդ օրը ԱՄՆ գյուղատնտեսության դեպարտամենտի մի պաշտոնյա ոչ պակաս արտառոց ենթադրություն հրապարակեց՝ որ եթե արսենի իրենց նշած քանակով մարդն օրական 20 լ ջերմուկ խմի, անպայման կվնասի իրեն: Ո՞ր մարդն է ի վիճակի ոչ թե Ջերմուկ, այլ ամենալավ ջրից այդպիսի քանակ՝ ամեն օր պարբերաբար օգտագործել:

Կասկածի տեղիք է տալիս նաեւ Կանադայի դիրքորոշումը, որը հակառակ ԱՄՆ-ի, առանց նույնիսկ լաբորատոր փորձաքննություն անելու, անմիջապես հրաժարվեց Ջերմուկից՝ լռելյայն հետեւելով FDA-ի հայտարարությանը:

FDA-ն տարբեր սննդատեսակների վերաբերյալ նույն բովանդակությամբ հայտարարություններ հաճախ է տարածում, ինչպես հենց հաջորդ օրը՝ իտալական մի կարագի վերաբերյալ, որը նույնպես շուկայից ետ կանչվեց: Բայց ոչ Կանադան, ոչ էլ այլ երկիր գլխապատառ չհրաժարվեցին դրանից: Նույնը շների ու կատուների մի կերակրատեսակի վերաբերյալ եղավ: Ջերմուկից հրաժարվելու մասին Կանադայից հետո հաջորդաբար հայտարարեցին նաեւ Հոնկոնգը, քիչ ավելի ուշ՝ Հունաստանն ու Կիպրոսը: Հոնկոնգն ընդհանրապես Հայաստանից երբեւէ հանքային ջուր չի ներմուծել, եւ ակնհայտ է ընդամենը սեւ քարոզչության սրման միտումը:

Տնտեսավարողները պնդում են, որ Ջերմուկի դեմ այս ագրեսիան ուղղված է նաեւ Հայաստանի այլ հանքային ջրերի դեմ, որովհետեւ խնդրո առարկա արսեն նյութն առկա է նաեւ այլ հանքային ջրերում, եւ Ջերմուկը հանելով ԱՄՆ-ի շուկայից, այդ շուկայի դռները փակում են նաեւ այլ հանքային ջրերի առջեւ:

Անկասկած, եթե Ջերմուկի նման հանքային ջուրը վտանգավոր է օգտագործել, ապա «կոկա-կոլան», «պեպսի կոլան» եթե երբեւէ լաբորատոր հետազոտության ենթարկվեն, օրգանիզմի վրա բացասական ներգործության շատ ավելի վտանգավոր փաստեր կհայտնաբերվեն: Չէ՞ որ հենց իրենց փորձագետներն ու սպառողների շահերի պաշտպան կազմակերպություններն են բազմիցս զգուշացնում հավելանյութերի, կոկաինի նույնիսկ թույլ դոզաների անցանկալի, հաճախ ալերգիկ ներգործության մասին: Պատահական չէ, որ ամերիկյան շատ նահանգներում արգելվեց հանրակրթական դպրոցներում «Կոկա-կոլայի» եւ «պեպսի-կոլայի» վաճառքը:

Ջերմուկը՝ Բորժոմի ճակատագրով...

Մեր առողջապահները, հակառակը, հենվելով դարերի փորձի վրա, պնդում են, որ եթե մարդը հաճախակի այրոցներ է ունենում, լիմոնով մի քիչ Ջերմուկը հրաշալի էֆեկտ է տալիս: Կամ՝ մաշկային որոշակի պրոբլեմների դեմ որպես բուժական արդյունավետ միջոց հանձնարարվում է կիրառել արսենի 0,7-ից բարձր քանակ պարունակող ջրերը:

Մարիետա Բասիլիսյան- *Առողջապահության նախարարության հիգիենիկ-հակահամաճարակային տեսչության պետի տեղակալ*- Ես արդեն 10 տարի ամեն օր, հանքային ջուր եմ տալիս իմ 86 տարեկան մորը, որպես կանխարգելիչ միջոց թթվային ռեակցիայի դեմ, երիկամներում՝ քարերի ու ավազի կուտակումների դեմ: Թյուրիմացության եւ սպառողների ահաբեկման պատճառը նաեւ քիմիական միացության՝ կենցաղային մակարդակի սխալ ընկալումն է: Դա ոչ թե մկնդեղն է, այլ արսենի իոնները: Արսենի տարբեր միացություններ ժամանակին օգտագործվել են կրծողների դեմ պայքարում, որտեղից էլ հավանաբար եկել է նրա մկնդեղ անվանումը: Մկնդեղը արսենի օքսիդ միացությունն է, որ բժշկության մեջ օգտագործվում է նյարդը ցավազրկելու նպատակով, ատամնաբուժության մեջ, եւ այս երկու նյութերը չպետք է նույնացնել:

ՀՀ-ում գործող սանիտարական կանոնների եւ նորմերի 1/8 կետի համաձայն, որը վերաբերում է շշալցված հանքային ջրերին, այնտեղ արսենի քանակը որպես տոքսիկ տարրի, չի նորմավորվում, այլ թողնվում է ստանդարտին: Երբ որ արդեն շշալցվում է Ջերմուկը, արդեն պիտի համապատասխանի ստանդարտով սահմանված նորմերին: Խորհրդային միության ստանդարտի համաձայն, արսենը, որպես միկրոտարր, փաստորեն թույլատրվել է ավելին, քան 0,7-ը, Ջերմուկում՝ մինչեւ 1,5, Բջնիում՝ 2,3 միլիգրամ/լ-ը:

Կարո Հակոբյան- Չեմ կարծում, որ այս պատմության դրդապատճառներն իրական են, որովհետեւ 7 տարի շարունակ Ջերմուկն արտահանվել եւ իրացվել է ամերիկյան շուկայում: Նրանք եթե ապրանք են ներմուծում, մինչեւ արտադրանքի խմբաքանակն Ամերիկայի սահման հասնելը, անպայման պետական մարմիններից դրա նմուշներն են պահանջում, իրենք համապատասխան լաբորատորիաներում անալիզներ ու փորձաքննություններ են կատարում, սերտիֆիկատներ ու լիազորագրեր, փորձարկումների արձանագրություններ են պահանջում, ստուգում են ամեն ինչ՝ սկսած փաստաթղթերի պիտակավորման, ապրանքի անվտանգության խնդիրներից: Հետո միայն թույլատրում են, որ ապրանքն ամերիկյան շուկա դուրս գա: Ամերիկայում հնարավո՞ր է, որ վտանգավոր ապրանքը 7 տարի շարունակ բախտի քմահաճույքին թողնվի:

Ելնելով ստեղծված իրավիճակից կուրորտաբանության ինստիտուտի գիտնականներն առաջարկում են հանքային ջրերի դասակարգման նախագիծ մշակել ու իրականացնել. այն է՝ շշալցվող բնական հանքային ջրերը տարանջատել ըստ գենեզիսի, ֆիզիկա-քիմիական ցուցանիշների, արտադրական տեխնոլոգիաների: Պետական իրավասու ատյաններին հղված նրանց գրության մեջ նշվում են հրատապ միջոցառումներ, այն է՝

«Վերանայել «բնական հանքային ջուր» նորմատիվ փաստաթղթերը եւ դասակարգել հանքային ջրերն ըստ հետեւյալ սանդղակի՝ բնական խմելու սեղանի հանքային ջուր, բնական խմելու բուժիչ սեղանի հանքային ջուր, բնական հանքային բուժիչ խմելու ջուր:

Խստացնել ՀՀ բնական բուժիչ հանքային ջրերի որակի հետազոտմանը ներկայացվող պահանջները: Կատարել բնական հանքային ջրերի բաղադրության բացահայտման, ռեժիմային դիտարկումներ եւ մոնիտորինգ, քանի որ ջուրը երբեք չի կարող լինել մշտապես անշարժ, քարացած վիճակում:

Անկախ նույնիսկ այնպիսի արտակարգ իրավիճակից, որ առաջացրեց ամերիկյան հայտարարությունը, հանքային ջրերի դասակարգումն անհրաժեշտ է նաեւ բնական չկանխատեսված երեւույթները նկատի առնելով: Մեր երկրում տարեկան լինում են տարբեր ուժգնության, ամենաքիչը 250-320 ցնցումներ: Մենք տեսնում ենք միայն դրանց արտաքին ազդեցությունը: Բայց դրանք անկասկած փոփոխություններ են առաջացնում նաեւ ներսում, փոխվում են ջրուղիները, ապարները, որոնցով անցնում ու հագենում է ջուրը: Բնականաբար, ապարների փոփոխությունը փոխում է նաեւ ջրի ֆիլտրման արդյունքները, եւ հնարավոր է, որ առաջանա ջրի որակական նոր կազմ: Հնարավոր է, որ ցնցումներից մեկի ժամանակ այնպիսի ապար լցվի ջրուղու մեջ, որ հետազոտելուց հետո պարզվի, որ այդ ջուրն անթույլատրելի է օգտագործել ոչ միայն խմելու, այլեւ նույնիսկ իբրեւ տեխնիկական ջուր: Այն դեպքում, երբ նախկինում այն մաքուր կամ բուժական նշանակության ջուր է եղել:

Բենիկ Հարությունյան- Պետք է բոլոր հանքային ջրերը հսկողության տակ լինեն, եւ տարիների ընթացքում հավաքված նյութի հիման վրա նոր միայն կարելի է ասել, թե տվյալ ջուրն ինչ հավաստիության, ինչպիսի՞ նպատակի է համար օգտագործել:

Արսենը բոլոր ջրերում էլ կա, մի տեղ մի քիչ շատ, մի տեղ մի քիչ՝ քիչ: Տարվա մի սեզոնին կարող է չափից շատ լինել, ցնցումի հետեւանքով կարող է բոլորովին չլինել, բայց դրանք ջրի համար որակական ցուցանիշ լինել չեն կարող: Մենք պետք է իմանանք՝ այս ջուրն ինչի՞ համար ենք օգտագործում, եւ նրա բաղադրությունը, նրա կազմը տվյալ խնդրին համապատասխանո՞ւմ է, թե ոչ: Եվ այդ խնդրին համապատասխան թիրախային կիրառում, վաճառք պիտի ունենանք: Մի հանքային ջուրը կարող է լինել միայն վաննաներում օգտագործելու, բուժական նպատակով, մյուսը կարելի է եւ վաննայում օգտագործել, եւ խմել չափավոր, հաջորդը կարող է վաննայի համար պիտանի չէ, բայց օգտակար է խմելու համար: Մյուսն էլ կարող է այս կամ այն հիվանդության համար բարերար ազդեցություն ունենալ, բայց դա չի խանգարի, որ այն օգտագործվի նաեւ որպես սովորական խմելու ջուր:

Լաբորատոր հետազոտությունների հերթականությունը, դրանց հաճախականության հաստատուն գրաֆիկը եւ համապատասխանեցումը միջազգային չափորոշիչներին, նույնպես անհրաժեշտ են, որպեսզի հայկական եւ եվրոպայում կամ ԱՄՆ-ում կատարված անալիզների պատասխանները համընկնեն: Դա նույնն է մոտավորապես, ինչպես հագուստի չափսերը: Դրանք տարբեր երկրներում տարբեր են, բայց չափորոշիչները համադրելի են: Դա նույն է, ինչպես կրթական ատեստացում տարբեր երկրների դիպլոմների համապատասխանությունը:

Գիտնականը համոզված է, որ առանց հապաղելու հաջորդ քայլը պիտի արվի՝ այն է՝ մեր հանքային ջրերը պիտի գրանցել եվրոպական ջրերի ռեեստրում: Ընդհանրապես, եթե որեւէ երկիր ուզում է եվրոպական շուկա մտնել, իրենց ջրերը որոշակի պարբերականությամբ այս կազմակերպությանն են ներկայացնում լաբորատոր հետազոտությունների, հսկողության եւ վերջում՝ նոր միայն գրանցվում: Դրանից հետո եվրոպական ռեեստրն է դառնում այդ ջրին վերաբերող ցանկացած խնդրի պատասխանատուն: Ինքն է հսկողություն սահմանում, անվճար անալիզներ անում: Եթե մենք էլ ռեեստրում գրանցված լինեինք, ամերիկացին, եթե փորձեր էլ, նման հայտարարություն չէր կարող անել: Որովհետեւ այդ դեպքում պատասխանատուն եվրոպական ռեեստրը կլիներ, որը նրան մատնացույց կաներ իր հետազոտությունների արդյունքները: Բայց մենք փոքր երկիր ենք, եւ անպաշտպան նման անակնկալ, անարդարացի ասպատակությունների հանդեպ:

Բենիկ Հարությունյան- Մենք բաց դաշտ ենք դուրս եկել, առանց այդ դաշտի կանոններին տիրապետելու եւ դրան հարմարեցնելու մեր հնարավորությունները: Ամենակարեւոր եւ պետական նշանակության հարցը սա է: Մեր բոլոր հանքային ջրերը, լինի Ջերմուկ, Բջնի, Դիլիջան թե Արզնի, խիստ արժեքավոր են, ամեն մեկը՝ ունիկալ իր տեսակի մեջ: Եվ պետք է ազգային ծառագիր ստեղծվի ու կազմվի միջազգային չափորոշիչներին համապատասխան դասակարգման, հսկողական, գնահատման եւ կիրառման համակարգ, եւ ռեեստրում էլ գրանցված լինենք:

Ի դեպ, իրենց հանքային ջրերի դասակարգումը մեր հարեւան վրացիներն արդեն փոխել են:

Բնականաբար, բաց դաշտում առանց խաղի կանոններին տիրապետելու որեւէ քայլ դատապարտված է ձախողման: Եվրոպայում վերականգնողական բուժում ստանալը, գրեթե նույն մակարդակով, ինչ որ մեր մոտ է իրականացվում, 24 օրվա համար 25 հազար եվրո արժի: Բենիկ Հարությունյանը եվրոպական մի քանի երկրների բուժական տուրիզմով զբաղվող կազմակերպությունների հետ բանակցել է, առաջարկելով իրենց հիվանդների բուժումը Հայաստանում կազմակերպել մեկ քառորդ գնով: Դա եւ մեզ, եւ իրենց եւս ձեռնտու կլիներ: Պատասխանել են՝ ձեր չափորոշիչները պետք է մերինին համապատասխանեն, որպեսզի մեր ապահովագրական ընկերությունը, որ վճարում է, իմանա, որ վստահելի, օբյեկտիվ չափորոշիչներով գնահատվող համակարգի հետ գործ ունի:

Առայսօր մեր տնտեսավարողներն այդպես էլ որեւէ ծանուցում կամ նույնիսկ պարզաբանման պահանջ չեն ստացել FDA-ից, փոխարենն իրենք ԱՄՆ դեսպանության միջոցով պաշտոնական նամակ են հղել FDA-ի ղեկավարությանը, խնդրելով հայտարարության հետ կապված բացատրություններ անել: Ամսից ավելի է, դարձյալ որեւէ արձագանք չկա:

Մեր հանքային ջուրը նաեւ սպառողի անվստահությունից ու կասկածանքներից պաշտպանելու համար խիստ կարեւոր է քարոզչությունը, ինչը ոչ մի կերպ չի իրականացվում: Մեր սպառողի իրազեկվածության մակարդակը խիստ ցածր է: Գուցե թե առողջապահական կազմակերպություններն ու իրավասու մասնագետները պետք է հանդես գան համապատասխան ելույթներով ու հիմնավորումներով, ճշմարտությունը ներկայացնեն, որպեսզի ժողովրդի մեջ տարածված թյուրըմբռնումն անհետանա:

Առայժմ չկա նաեւ գոյություն ունեցող ստանդարտը վերամշակելու, փոփոխելու նախաձեռնություն, որը եւ ժողովրդի, եւ արտադրողի համար ընդունելի լինի: Միգուցե այդ փոփոխությունը պիտի իրականացվի արտադրողների հետ համագործակցությամբ, որոնց շահերին են առաջինը հարվածում նման փաստերը: Բայց նրանք առայժմ որեւէ նախաձեռնություն չեն ցուցաբերում, սպասելով, որ դա պետությունն անի: Եվ քանի դեռ նման ռեֆորմը բացակայում է, արտադրողներն անպաշտպան են մնալու: Մնում է որ մի միջնորդ օղակ ստեղծվի 2-ի միջեւ, խնդիրն, ի վերջո, պետք է մի օր լուծել:

Անկախ դրսի այսօրինակ սպառնալիքներից, մյուս կողմից չի կարելի շրջանցել այլ իրողություն եւս. հանքային ջրերի շուկայում տիրապետում է արտասովոր մի երեւույթ, ինչն առկա է սննդամթերքի շուկայում ընդհանրապես: Հայկական շուկայում անկաշկանդ ներկայացվում են նաեւ հանքային ջրերի կեղծ, անորակ խմբաքանակներ: Հաճախ է պատահում, որ երբ շիշը բացում ես, տրաքում է, ջուրը ցողում շուրջբոլորը: Կամ տարօրինակ համ ու հոտ են ունենում: Պարզ է, որ այդ կեղծ արտադրանքը իսկական ֆիրմայինի իմիջը գցում է եւ գումարվելով դրսի այսպիսի ինֆորմացիաներին, առավել սրում սպառողի վրա բացասական ներգործությունը:

Իրականում ստանդարտներում գրանցված են միայն Ջերմուկի 4 հորատանցքեր: Այդ գրանցումները կատարվել են առողջապահական կազմակերպությունների կողմից հորատանցքերի ջրի լաբորատոր մանրակրկիտ հետազոտություններից հետո միայն: Բայց որ չգրանցվածներ եւ ստվերում գործող արտադրողներ եւս կան, ակնհայտ է:

Իր միակ ընտանիքը ազգը եղավ

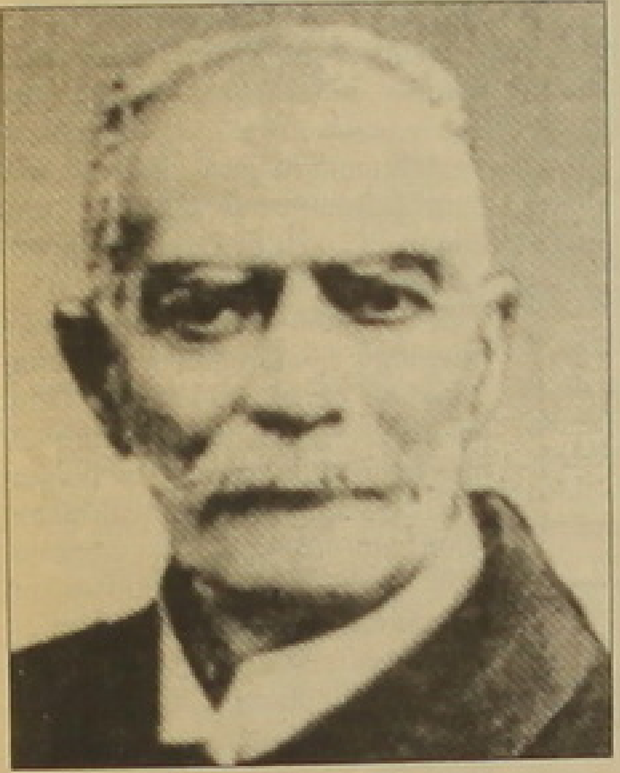
Մինաս Գրիգորի Չերազ (1852-1929)- բանաստեղծ, հասարակական, մշակութային գործիչ, մանկավարժ:

Այսօր Ստամբուլում, նախկին Կ.Պոլսի կենտրոնական վարժարանի սրահներից մեկի դիտահայաց մի հատվածում փակցված է հայ ականավոր հասարակական ու քաղաքական գործիչ, գրող, խմբագիր, թարգմանիչ Մինաս Չերազի նկարը: Սա, թերեւս, նրա հիշատակի հավերժացման միակ դույզն արտահայտությունն է: Նոր ժամանակներում գիտական որեւէ առանձին թեզ կամ ուսումնասիրություն առայսօր չկա նրա մասին, չհաշված Գրականության քրեստոմատիայի, Կենսագրական բառարանի ու հանրագիտարանի աղքատիկ տեղեկությունները: Չերազը, ցավոք պատկանում է մեր այն գործիչների թվին, որոնց հիշատակը, տասնամյակներ անց չի արժեւորվում ինչպես հարկն է, թեեւ նրա կյանքը եղել է այրում ու նվիրաբերում իր երկրին ու ժողովրդին: Երեւանում է ապրում նրա շառավիղներից մեկը՝ եղբորորդու դուստր Բյուրակն Չերազ Անդրեասյանը, ով, ի դեպ, ճանաչված հանգուցյալ լեզվաբան Ռաֆայել Իշխանյանի այրին է, սփյուռքահայ մեծավաստակ գրող, հրապարակագիր Անդրանիկ Անդրեասյանի զարմուհին: Բյուրակն Չերազը խնամքով պահպանում է իր պապենական տոհմից մնացած արխիվային մասունքները եւ իհարկե, թանկ հիշողություններ նրա մասին: Մեր փոքրիկ ակնարկը փորձ է՝ վերակենդանացնել Մինաս Չերազի կյանքի ու գործունեության՝ յուր ազգի համար անգնահատելի հիշատակը:

Բյուրակն Չերազ Անդրեասյանը (Անդրեասյան ազգանունը նրա ընտանիքը վերցնում է 37-ի սարսափի տարիներին) եղել է տաղանդավոր լեզվաբան Հրաչյա Աճառյանի ուսանողուհին: Աճառյանն իր հերթին ուսանել է Կ. Պոլսի կենտրոնական վարժարանում Մինաս Չերազի մոտ, որի առաջին տնօրենն է եղել նա: Տիկին Բյուրակնը պատմում է, որ դասախոսություններից մեկի ժամանակ, պատահաբար իմանալով, որ ուսանողուհին Չերազի եղբորորդու դուստրն է, Աճառյանը արցունքոտվելու չափ հուզվում է, եւ նրա մասին հետո բազմաթիվ պատմություններ պատմում իր ուսանողուհուն: Ինչպես այս մեկը. ամեն ինչից առաջ Մինաս Չերազը եղել է ուսագրավ արտաքինով, շատ գեղեցիկ մի տղամարդ, որին հեռվից հեռու սիրահարվել է Սուլթան Համիդի կանանցից մեկը: Հենց նա էլ փրկում է նրան աղետից, երբ տեղեկանալով, որ ուզում են ախորժել սիրած տղամարդուն, տղամարդու շորեր հագած հայտնվում է նրա մոտ եւ զգուշացնում այդ մասին: Եվ Մինասին հաջողվում է փախչել Ստամբուլից: Աճառյանը Չերազի զարմիկ-թոռնուհուն պատմել է, թե որքան նախանձախնդիր է եղել իր նշանավոր պապենեղբայրը հայոց լեզվի մաքրագործման հարցում: Նա ակտիվորեն մասնակցել է աշխարհաբարի եւ գրաբարի կողմնակիցների միջեւ պայքարին՝ ինքը լինելով աշխարհաբարի ջատագովներից: Այս մասին Աճառյանը հետո այսպես է հիշատակել՝ «Գրաբարի դեմ եւ աշխարհաբարին ի պաշտպանություն գրված գրերի մեջ ամենից ավելի նշանավոր են՝ Այտընյանի «Քննական քերականությունը» (Վիեննա, 1866 թվական) եւ Չերազի «Ազգային դաստիարակությունը» (Պոլիս, 1876 թվական)»:

Մինաս Չերազն ամուսնացած չի եղել, երեխա չի ունեցել եւ ինչպես հաճախ լինում է նման դեպքերում, ջերմ կապերով կապվել է իր եղբորորդուն ու Բյուրակնի հորը՝ Վահան Չերազին, որդեգրել նրան: Եղբորորդու եւ հորեղբոր հոգեւոր կապն արտահայտվել է նաեւ տեւական նամակագրությամբ, որը, ցավոք, ամբողջովին ոչնչացավ 1937-ի տարիներին, երբ տնից բռնի հանվեցին ընտանեկան արխիվի բոլոր փաստաթղթերը: Այժմ դրանցից միայն պատառիկներ են մնացել Մինաս Չերազի մասին սփյուռքում հրատարակված պարբերականներից:

Ժամանակին, այնուամենայնիվ, Մինաս Չերազի գործունեությունը արժանավորինս գնահատվել է: Արշակ Ալպոյաճյանը 1927 թվականին 368 էջանոց ստվարածավալ գիրք է գրել նրա մասին՝ «Մինաս Չերազ. Իր կյանքը եւ գործը»: Նա գրում է. «Չերազ, անվհատ շարունակեց իր սկսած գործը՝ եվրոպային ծանոթացնելով հայը եւ իր պահանջները, հուսալով, որ եվրոպա հանուն գթության կամ քրիստոնեական մարդասիրության պիտի հաճի օգնության հասնիլ եւ փրկել հայ ազգը թրքական լուծեն»: Ասենք, որ այստեղ Ալպոյաճյանն անդրադարձել է Չերազի գործունեության թերեւս ամենաարժանահիշատակ դրվագին: Չերազն, ինչպես իր [illegible] երկրի ու ժողովրդի բախտը կապում էր եվրոպական երկրների բարեհաճության ու մարդասիրության հետ: Նա շրջել է եվրոպական մի շարք երկրներում, ծեծել բարձրաստիճան ղեկավարների ու պաշտոնյաների դռները, փորձել հետաքրքրություն առաջացնել նրանց սառը հոգիներում իր երկրի ճակատագրի հանդեպ:

Չերազը ծնվել է 1852 թվականին, Կ.Պոլսում, այս տարի լրանում է նրա ծննդյան 155 ամյակը: Բյուրակն Չերազի ուսուցիչ, հնագետ-մատենագետ, նույնպես եղեռնի զոհ Տեր Արսեն քահանա Փափազյանը «Ակն եւ ակնեցիներ» աշխատության մեջ Չերազ գերդաստանի ծագումը հասցնում է մինչեւ «Ակնա հիմնարկության թվականը, հայ ազնվական ընտանիքներեն մին ընդունելով զայն»: 1760-ական թվականներին չերազների մի ճյուղը Ակնից տեղափոխվում է Կ.Պոլիս: Հենց այստեղ նրանցից հիմնավորվածների շառավիղները դառնում են ճանաչված հասարակական-քաղաքական գործիչներ, որոնց թվում էր եւ Մինաս Չերազը:

Կ.Պոլսի Ներսիսյան, ապա Նուպար-Շահնազարյան դպրոցներում Մինաս Չերազը հիմնականում լեզուներ է սովորում՝ ֆրանսերեն, անգլերեն, հունարեն, թուրքերեն: Դպրոցը չավարտած նրան առաջարկում են նույն Ներսիսյան դպրոցում ուսուցչություն անել, ինչը, ի դեպ, հետո՝ շարունակում է մինչեւ քառորդ դար: 1886 թվականին նա դառնում է Կ.Պոլսի նշանավոր՝ Կենտրոնական վարժարանի տնօրենը, որի սաներից շատերն, ի դեպ, նույնպես նշանավոր հայրենասերներ են եղել:

Չերազը մեծ գործ է կատարում Արեւմտահայաստանում հայկական դպրոցների հիմնադրման ու զարգացման գործում, ինչը հետագայում իրականացվում է Հայկական բարեգործական ընդհանուր միության ջանքերով: Այդ նպատակին են ծառայում նրա հիմնած «Արարատյան» եւ «Կիլիկյան» ընկերությունները: Չերազի գործունեության մի ուշագրավ բաժինը նրա գրական-բանաստեղծական-հրապարակախոսական ու խմբագրական աշխատանքն է: [illegible] արեւմտահայ հրապարակախոսության [illegible] նշված դեմքերից մեկը:

1887 թվականին Չերազը հայտնվում է Լոնդոնում եւ այստեղ հիմնում «Արմենիա» անգլերեն եւ ֆրանսերեն լեզուներով հրատարակվող թերթը: Նա ֆրանսերեն է հրատարակում նաեւ իր «Արեւելյան Նոտաները», որին ժամանակի գրականագիտությունը բարձր գնահատական է տվել:

Այդ տարիների եվրոպայում անուրանալի է նրա ներդրումը հայ գրականությունն ու գրողներին, մեր մշակույթն ու պատմությունը ներկայացնելու խնդրում: Նա ֆրանսերեն է թարգմանում Սայաթ-Նովայի, Պետրոս Դուրյանի, Ռաֆայել Պատկանյանի երկերը, իր թարգմանություններն ամփոփում «Poetes armenins» ժողովածուում: Հետագայում հայ մշակույթն աշխարհին ներկայացնելու նրա նախաձեռնությունը շարունակեցին Ա. Չոպանյանը, Զ.Բոյաջյանը, Ա. Լայսը, Ա. Բլեկուելը: 1908 թվականին Չերազն այցելում է Պոլիս, 2 տարի անց Բաղեշի հայության կողմից ընտրվում թուրքական պառլամենտի անդամ, բայց հրաժարվում է՝ իբրեւ բողոք ու դիմադարձում Իթթիհաթի հակահայկական տրամադրությունների:

Մինաս Չերազի գրական գործունեության 60-ամյա հոբելյանը 1926 թվականին նշվում է մեծ շուքով: Այդ հանդիսավոր մեծարանքի նախաձեռնողները Ալ. Շիրվանզադեն, Արշակ Չոպանյանը ու Գր. Աղաթոնն էին: Հոբելյանի առթիվ հայ վիրտուոզ Տիգրան Կամսարականն այսպես է գնահատում նրան. «Դուք տքնեցաք ու գործեցիք ավելի քան կես դար, գրչով ու բանիվ իբր գրական մարդ, հրապարակագիր, ատենախոս, ուսուցիչ կրթական, այլ մանավանդ ազգային գործիչ. այս տիտղոսներուն մեկը միայն պիտի բավեր ձեր փառքին: Դուք միակ ընտանիք մը ճանչցաք՝ Ազգը: Այն հազվագյուտ գործիչներեն եղաք, որոնք ավելի կմեծնան, երբ մոտենաս անոնց... Մեծ հայրենասերի ձեր դեմքը հարգանք ազդեց միշտ ձեր գաղափարական հակառակորդներուն...»:

Չերազն իր հոբելյանի ժամանակ հավաքված 200 հազար ֆրանկ գումարը նվիրում է երիտասարդ Խորհրդային Հայաստանին, դրանով կառուցվում է Սովետաշենի (Նուբարաշեն) դպրոցը: Նույն ազնիվ հավատը նա տածում է նաեւ Խորհրդային երկրի հանդեպ: Խորհրդային երկիրը, սակայն, չափազանց դաժան է վերաբերում նրան: 1927 թվականին Լենինականում ձերբակալում են իր որդեգիր Վահանին եւ գնդակահարում: Հետո, 8 տարի անց, գնդակահարում են նաեւ Վահանի կնոջը՝ Վարդանուշին:

Մինաս Չերազը մահացել է 1929 թվականին: Նրա աճյունը 1936 թվականին Կոմիտասի աճյունի հետ Փարիզից տեղափոխվել է Հայաստան, համաձայն իր ցանկության: Տիկին Բյուրակնը պատմում է, որ ինքն այն ժամանակ՝ մանուկ, մոր հետ մասնակցել է պապենբոր թաղմանը, որ շուքով կատարվել է իր դրամով կառուցված Նուբարաշենի դպրոցի բա[illegible] [illegible] գերեզման, վրան ուղղահայաց քար կանգնեցրին, բայց թե ինչ էր քարին գրված՝ չեմ հիշում», ասում է նա:

Թաղման այդ հանդիսավոր արարողությունը Մինասի հիշատակի հանդեպ երախտիքի, թերեւս, վերջին բեկորներից էր: Երկու տարի անց աճյունը դպրոցի բակից հանում են, թե «էս դաշնակի գերեզմանն ի՞նչ գործ ունի այստեղ»: Այն ժամանակ արտասահմանցի ամեն հայ դաշնակ էր ընկալվում, նույնիսկ եթե հակադաշնակցական էր: Ցավոք, նրա նոր շիրիմի վայրը մինչ օրս անհայտ է:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Մինաս Չերազի իմաստուն «պարտությունը»

1889-1906թթ. Լոնդոնում, ապա Փարիզում հրատարակել է «Լ'Արմենի» թերթը:

Մինաս Չերազին է պատկանում հետևյալ թևավոր խոսքը.

«Իբրև հայ կուզեմ, որ բոլոր ազգակիցներս ամուսնանան և զավակներու ու թոռներու տեր ըլլան, զի համոզված եմ, թե ստվարաթիվ ցեղերը միայն ապագա ունին մեր հողագունդին վրա»

1904 թվականի ամռանը Ամենայն հայոց կաթողիկոս Խրիմյան Հայրիկի նախաձեռնությամբ Հովհաննես Լորիս-Մելիքովն ընդգրկվում է ազգային պատգամավորական խմբի մեջ, որի անդամներն էին արքեպիսկոպոսներ Սվաճյանը (ղեկավար) և Այվազյանը: Խմբի առաքելությունն էր լինելու շրջել Եվրոպայում և մեկնել Ամերիկա ու հասնել այն բանին, որ մեծ տերությունները պաշտպանեն օսմանյան բռնատիրության տակ հեծող սասունցիներին և միջնորդեն, որպեսզի Օսմանյան կայսրության մեջ իրականացվեն համապատասխան բարեփոխումներ: Պատգամավորական խումբը լինում է Ֆրանսիայի, Անգլիայի, ԱՄՆ-ի ղեկավարների մոտ, սակայն բացի կարեկցանքից, այլ բանի չի կարողանում հասնել:

1905 թվականի նոյեմբերին Մինաս Չերազն իր կողմից հրատարակվող «Լ'Արմենի» թերթում գրում է մի հոդված, որում կծու խոսքեր է ասում ազգային պատգամավորական առաքելություն իրականացրած հայ գործիչների՝ Սվաճյանի, Այվազյանի և Լորիս-Մելիքովի հասցեին, նրանց պախարակելով անփույթ ու աննախաձեռնության, վախկոտության, դասալքության և այլ մեղքերի համար: Մասնավորապես Հովհաննես Լորիս-Մելիքովին անվանում է «հայ-ռուսական բժիշկ, Թուրքիայի հայերի հարցում վաստեցյալ մարդ» և այլն:

Հոդվածը կարդալուց հետո Հովհաննես Լորիս-Մելիքովն անմիջապես, որպես մարտավկա, Մինաս Չերազի մոտ է ուղարկում իր մտերիմներ Կիյարին և ուսանող Ֆունդուկյանին, պահանջելով, որ նա ներողություն խնդրի իր խոսքերի համար կամ դուրս գա իր հետ մենամարտի:

Մենամարտի շուրջ մարտավկաների և Մինաս Չերազի բանակցությունները տևում են համարյա 3 շաբաթ, քանի որ վերջինս ամեն կերպ խուսափում է թե մեկից, թե մյուսից, պնդելով, որ ինքը հոդվածում ոչ թե վիրավորել, այլ քննադատել է նրանց, ինչին Լորիս-Մելիքովը կարող է պատասխանել խմբագրությանը հերքող նամակ գրելու միջոցով: Բացի այդ, նա գտնում էր, որ հայերի մեջ մենամարտն անձնական հարցեր լուծելու ընդունված մեթոդ չէ, քանի որ փաստացի՝ մարդասպանություն է: Եվ այդ առթիվ մեջբերում է կատարում գրող Պոլ Ադամից: Այնուհետև առաջարկում է վիճելի հոդվածը քննարկելու համար կազմել միայն հայերից բաղկացած հանձնաժողով:

Բանակցություններն ապարդյուն անցնելուց հետո մարտավկա Կիյարը Մ. Չերազին տեղեկացնում է, որ ներողություն խնդրելուց կամ մենամարտելուց հրաժարվելը նրա համար կնշանակի մասնագիտական ոտնակոխում՝ իր ցավալի հետևանքներով:

Դրանից հետո Հովհաննես Լորիս-Մելիքովը ողջ եղելությունը հոդվածի ձևով հրապարակում է Փարիզի «Օրոր» և «Յումանիտե» թերթերում: Ֆրանսիայի հասարակայնությունը տեղեկանում է Մ. Չերազի վախկոտության և խայտառակության մասին: Իսկ նրան այլ բան չի մնում անել, քան ընդունել պարտությունը:

«Լ'Արմենի» թերթի 1906թ. հունվարի 1-ի համարում Մինաս Չերազը շարադրում է իր վերաբերմունքը կատարված միջադեպի մասին, ափսոսանք հայտնում, որ այն դարձել է հրապարակման նյութ և հայտարարում, որ այլևս դադարեցնում է իր թերթի հրատարակությունը:

Այս դեպքից անցել է ավելի քան 100 տարի: Փոխվել են ժամանակներն ու բարքերը: Այսօր արդեն կարելի է ասել, որ հեռավոր 1905 թվականին Մեծն Չերազը ոչ թե վախկոտություն, այլ քաջություն ու իմաստնություն դրսևորեց:

Քաջություն, քանի որ կարողացավ բաց ճակատով ընդունել հայրենակցի նկատմամբ իր պարտությունը և ֆրանսիական հասարակայնության շրջանում իր խայտառակությունը: Չմոռանանք, որ դա տեղի է ունեցել 20-րդ դարասկզբի Ֆրանսիայում, երբ այդպիսի խայտառակությունը հավասարազոր էր կործանման:

Իմաստնություն, քանի որ մերժեց իրենից տասը տարով կրտսեր, ռուսական ազնվականության ոգով դաստիարակված պատվախնդիր հայի մարտահրավերին, որի ժամանակ կարող էին զոհվել ինքը կամ Հովհաննեսը: Հիշենք, օրինակ, ռուս գրականության հանճարներ Ա. Պուշկինի և Մ. Լերմոնտովի ողբերգական ճակատագրերը:

Հովհաննես Զաքարի Լորիս-Մելիքով (1862-1931)- ազնվական, բժիշկ, գիտնական, ազգային, քաղաքական, հասարակական գործիչ

Այդ դեպքից հետո Մինաս Չերազը և Հովհաննես Լորիս-Մելիքովն ապրեցին և հանուն հայ ժողովրդի աշխատեցին համապատասխանաբար ևս 24 և 26 տարի ու մահացան առաջինը 77, երկրորդը՝ 69 տարեկան հասակում:

Կարծում եմ, որ հայոց մեծերի հետ պատահած այս տխուր միջադեպը կարող է շատ ուսանելի լինել այսօրվա մեր որոշ անհեռատես քաղաքական գործիչների և տաքարյուն երիտասարդների համար:

ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՄԽԼՈՅԱՆ

ՍԵՐԳԵՅ ՀԱՋԻՆՅԱՆ

ԱՎՏՈՏՐԱՆՍՊՈՐՏՈՎ ԳԵՐՀԱԳԵՑԱԾ ԵՐԵՒԱՆԻ ԿԵՆՏՐՈՆԸ ՄԱՍՆԱԿԻ ԲԵՌՆԱԹԱՓԵԼՈՒ ԱՅԼԸՆՏՐԱՆՔԱՅԻՆ ԱՌԱՋԱՐԿ

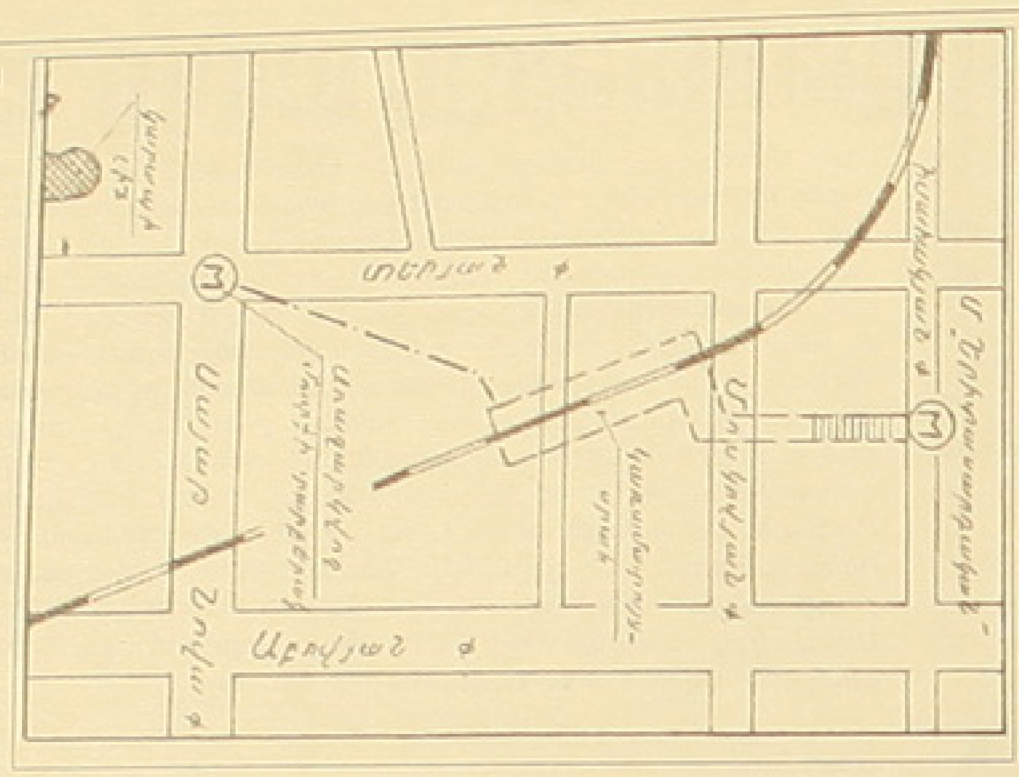

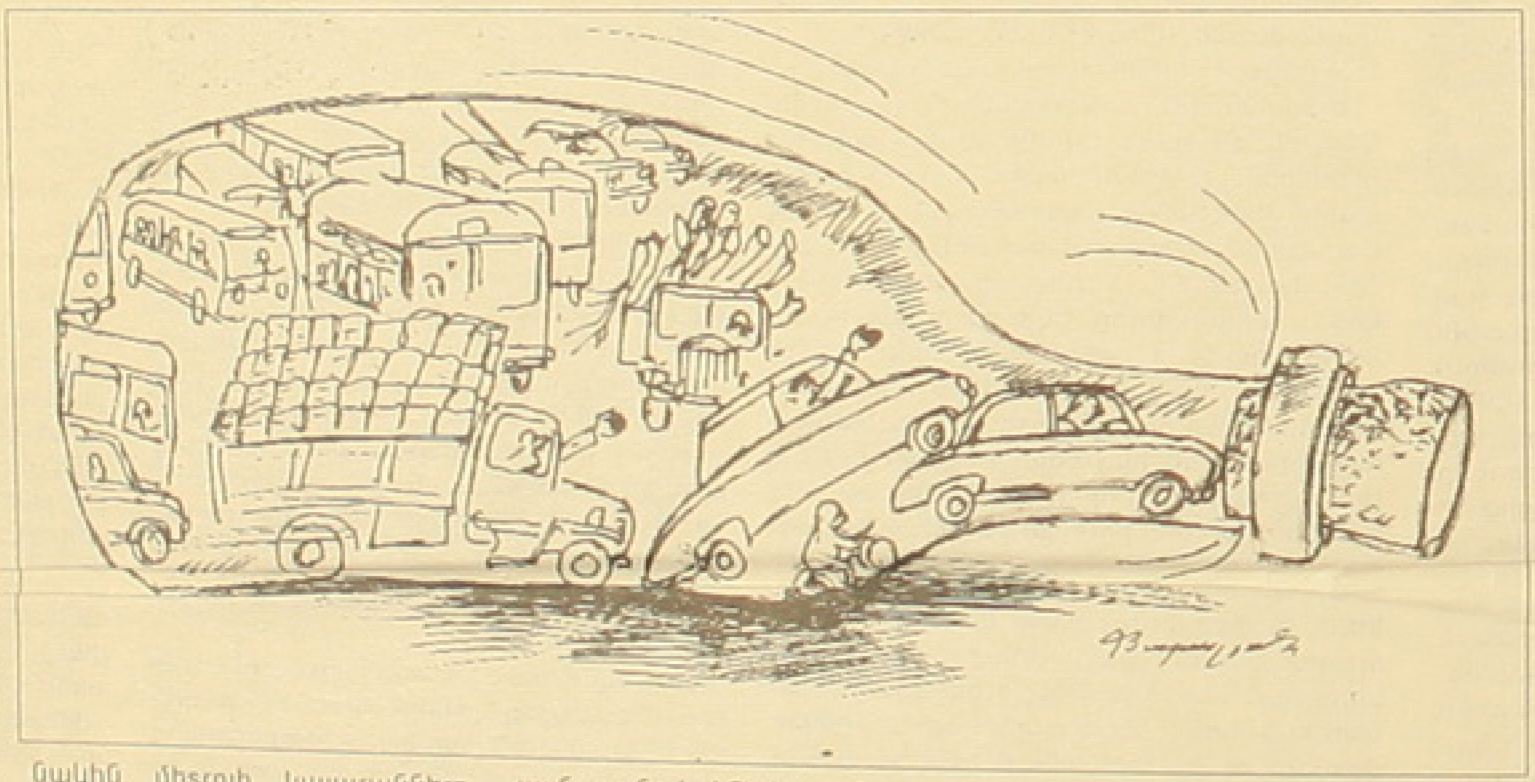

Վերջին մի քանի տարիների ընթացքում Երեւանում ավտոմեքենաների քանակի աննախադեպ աճ է գրանցվել: Միայն անցած 2 տարիների ընթացքում պաշտոնական տվյալներով Հայաստան է ներկրվել 45 հզ 344 ավտոմեքենա («Իրավունք» շաբաթաթերթ, թիվ 4, 2007 թ.):

Եթե այդ ահռելի քանակի ավտոմեքենաները հնարավոր լինեին իրար ետեւից 6 շարքով կանգնեցնել, ապա ստացված շարասյան երկարությունը հավասար կլիներ 10-12 Մաշտոցի պողոտայի: Մխիթարվենք, որ այդ մեքենաներից ոչ բոլորն են հանգրվանում Երեւանում:

Այսօրվա դրությամբ կարելի է վստահ ասել, որ Երեւանի կենտրոնը գերհագեցած է ավտոմեքենաներով, հատկապես երթուղային եւ ժամեժամ ավելացող սովորական տաքսիներով:

Այս ամենը, անկասկած, առավել եւս քաղաքի կենտրոնական հատվածում, շատ շուտով կհանգեցնի համատարած, երկարատեւ եւ դժվար հանգուցալուծվող խցանումների, որոնք վերջնականապես կխաթարեն քաղաքային տրանսպորտի նորմալ աշխատանքը: Այնպես որ, Երեւանն այսօր արդեն կանգնած է վերահաս աղետի շեմին:

Մայրաքաղաքում գործող 125 երթուղային տաքսիների (միկրոավտոբուսների) գծերի կեսից ավելին անցնում են քաղաքի, այսպես կոչված «փոքր կենտրոնով»՝ Նալբանդյան, Մոսկովյան, Սարյան, Պուշկինի փողոցներով ամփոփված սեկտորի տարածքով:

Տարրական հաշվարկներով վերը նշված սեկտորի տարածքում ընդգրկված փողոցներով մեկ օրվա ընթացքում [illegible] միայն երթուղային տաքսիներն «անց ու դարձ» են անում մոտ 15000 անգամ, որից մոտ 10000-ը բաժին է ընկնում Ֆրանսիական հրապարակին (նույն երթուղային տաքսին օրվա ընթացքում կարող է «հայտնվել» այդ սեկտորում 10-16 եւ ավելի անգամ):

Այսքանով հանդերձ երեւանցիներին այսօր քաղաքային տրանսպորտը, մեղմ ասած, չի բավարարում ոչ քանակով, ոչ էլ սպասարկման որակով: Մյուս կողմից Երեւանի կենտրոնը երբեւիցե այսքան լեփ-լեցուն չի եղել մարդկանցով, որքան այսօր է, եւ իրողությունը գնալով ավելի ակնհայտ է դառնում: Այդ պատճառով քաղաքի կենտրոնում հայտնված մարդը շատ մեծ դժվարությամբ է կարողանում օգտվել քաղաքային տրանսպորտի ծառայությունից, հատկապես, այսպես կոչված՝ «պիկ» ժամերին:

Թե ինչ կլինի վաղը, մյուս օրը, երբ շահագործման հանձնվի Հյուսիսային պողոտայի բազմաթիվ կառույցներով համալիրը (բարձրահարկ եւ շատ խիտ կառուցվող մի «մինի քաղաք»՝ քաղաքի «փոքր կենտրոնում»), որտեղ շուտով աշխատելու եւ ապրելու են տասնյակ հազարավոր մարդիկ, մնում է միայն կռահել:

Այս անցանկալի իրավիճակը պարտադրում է անհապաղ՝ հենց այսօրվանից մտածել եւ գտնել քաղաքի ավտոտրանսպորտով գերհագեցած կենտրոնը ոչ միայն բեռնաթափելու, այլեւ դրան զուգահեռ եւ միաժամանակ՝ լուծելու մարդկանց այդտեղից առավել արագ, ապահով, էժան եւ բարեկեցիկ տեղափոխելու այլընտրանքային տարբերակներից լավագույնի ընտրության հարցը:

Երթուղային միկրոավտոբուսները կրճատելով կամ նրանք սովորական ավտոբուսներով փոխարինելով՝ կենտրոնի հետ կապված վերոհիշյալ հարցերը, ցավոք, չեն լուծվի, ընդհակառակը, ավտոբուսների մեծ չափերի եւ նվազ մանեւրելու կարողության պատճառով նրանց հետագա ավելացումն ավելի կնպաստի խցանումների աճին:

Եթե, իհարկե, քաղաքի այրերը շահագրգռված են եւ ցանկություն ունեն ստեղծված իրավիճակի դեմն առնել, ապա օր առաջ պետք է առավելագույնս նպատակային եւ շահավետ օգտագործեն Երեւանի, ներկայիս դրությամբ, չափազանց մեծ փոխադրական պոտենցիալ ունեցող մետրոպոլիտենի հնարավորությունները (ժամանակին այն սպասարկում էր օրական 300 հազարից ավելի ուղեւորի):

Սակայն ակնհայտ է, որ ժամանակին մետրոյի կայարանները, հատկապես քաղաքի կենտրոնական հատվածում, ոչ այնքան նպատակահարմար տեղերում են կառուցվել (կարծես թե անտեսվել են քաղաքի «փոքր կենտրոնի» ներկայիս պահանջները): Այսօր՝ մեր նոր պայմանների իրավիճակում, մետրոպոլիտենը, ցավոք, նվազագույնն է ծառայում տրանսպորտային խնդիրներին: Այսօրվա դրությամբ, մետրոյից օգտվում է մեր քաղաքի բնակչության 5-6 տոկոսը միայն: Բացի «Բարեկամություն», «Երիտասարդական» եւ «Զորավար Անդրանիկ» կայարաններից, մնացածները շատ քիչ են ծանրաբեռնված: Կարծես թե մետրոն շրջանցում է քաղաքի փոքր կենտրոնը, լիարժեք չի ծառայում Կենտրոն շտապող կամ Կենտրոնից մեկնող մարդկանց:

Ցավոք, դա է հաստատում նաեւ այն փաստը, որ այս տարվա հունվարի 1-ին եւ փետրվարի 20-ին պաշտոնական տվյալներով («Երեւան», «Արմնյուզ» հետ.) մետրոպոլիտենի ծառայությունից օգտվել է ընդամենը համապատասխանաբար 34, 40 եւ 49 հազարից էլ պակաս ուղեւոր, որը, անշուշտ, անթույլատրելի քիչ է: Եթե անգամ ուղեւորների թիվն օրական հասնի 70-80 հազարի, ապա դարձյալ քիչ է, քանի որ վերգետնյա միայն երթուղային տաքսիների ծառայությունից օրական օգտվողների թիվն անցնում է 700 հազարից:

Որպեսզի մետրոյի ծառայությունից օգտվողների թիվը հասնի եւ անցնի 300 հազարից, հարկավոր է ստեղծել այնպիսի պայմաններ, դիմել ներքաղաքային տրանսպորտի, այդ թվում եւ մետրոյի աշխատանքների նպատակային բարեփոխման այնպիսի համալիր միջոցառումների, որոնց դեպքում մետրոյի ծառայությունից օգտվելը բնակչության լայն զանգվածների համար, անկախ որեւէ հանգամանքից, կդառնա անվիճելի անհրաժեշտություն, գերադասելի վերգետնյա տրանսպորտից եւ անհամեմատ ավելի մեծ պահանջարկ ունեցող:

Դժվար չէ պատկերացնել, թե ինչպիսի մեծ արժեք ու անգնահատելի նշանակություն, ինչպիսի հսկայական մուտք ու ելք կունենա մետրոյի այն կայարանը, որը կգտնվի Երեւանի փոքր կենտրոնի անմիջական կենտրոնում:

Այդ կայարանի բացման իսկ պահից Երեւանի փոքր կենտրոնն անմիջապես եւ ուղղակի, երկկողմ կապով կմիանա մետրոյի մնացած (կենտրոնին ոչ մոտիկ) կայարանների մերձակա շրջակայքի հետ՝ սրանց բազմահազարանոց բնակչությամբ, այնտեղ աշխատող եւ կամ տվյալ պահին այնտեղ հայտնված մարդկանցով, որոնց գերակշռող մեծամասնության համար մետրոյից օգտվելը կդառնա նախընտրելի եւ նպատակահարմար՝ վերգետնյա քաղաքային տրանսպորտի համեմատ:

Հաշվի առնելով փոքր կենտրոնի մոտակայքով անցնող՝ մետրոպոլիտենի գծին հնարավորիս մոտիկ գտնվելու անհրաժեշտության հանգամանքը՝ առաջարկում եմ այդ կայարանի մուտքն ու ելքը կառուցել Սայաթ-Նովա եւ Տերյան փողոցների հատման՝ այսօր արդեն շատ անհրաժեշտ ստորգետնյա անցումում:

Ընթերցողներից շատերն արդեն կռահեցին, որ մետրոյի այդ նոր մուտքն ընդամենը շարժական աստիճանների (էսկալատորի) եւ մի քանի տասնյակ մետր ստորգետնյա թունելի օգնությամբ կմիանա այսօր գործող «Երիտասարդական» կայարանի մետրոյի գնացքների կանգառների հոյակապ եւ ընդարձակ կառամատույց-սրահի հետ: Այսինքն՝ մետրոյի «Երիտասարդական» կայարանը կունենա եւս մեկ՝ լրացուցիչ մուտք ու ելք, այս դեպքում արդեն Սայաթ-Նովա փողոցի վրա՝ «Ազատության հրապարակին» եւ «Կարապի լճին» կից:

Առաջարկված լրացուցիչ կայարանի տեղն ու աշխարհագրական դիրքը հասանելի եւ շատ մոտ կգտնվեն բազմաթիվ մարդաշատ պետական, ուսումնական հաստատությունների, մշակույթի օջախների, հյուրանոցների, հանգստյան պուրակների եւ ոչ պակաս կարեւոր, ավարտին մոտեցող «Հյուսիսային» պողոտայի համալիրին, եւ վերջապես, կասկադին՝ իր բազմաթիվ միջոցառումներով եւ այլն:

Ցանկալի է կառուցել նաեւ մետրոյի «Հանրապետության հրապարակ» կայարանի երկրորդ մուտքն ու ելքը՝ նախկին «Մանկական աշխարհ»-ի մոտ՝ Աբովյան փողոցի վրա, «Հյուսիսային» պողոտայի սկզբում, որով լրացուցիչ հնարավորություն կտրվի պողոտայի հսկայական համալիրին (իր մարդկային (հետագա) աննախադեպ հոծ զանգվածով)՝ մոտակայքում ունենալ մետրոյի եւս մեկ լրացուցիչ կայարան՝ այս անգամ արդեն պողոտայի հարավային մասում: Այս դեպքում լրացուցիչ շարժական աստիճանների, ինչպես նաեւ ստորգետնյա թունելի կարիք չի լինի: Ուղղակի այսօրվա գործող «Հանրապետության հրապարակ» կայարանի նախամուտքը (տոմսարկղերի մոտից) «ուղի-սրահ»-ով կարելի է միացնել վերը նշված երկրորդ մուտք ու ելքին:

Լավ կլինի, որ այդ ստորգետնյա «ուղի-սրահ»-ը լինի բավականին լայն ու լուսավոր, ձմռան ամիսներին՝ տաքացվող, սրահի ամբողջ երկարությամբ, երկու կողմերում՝ հանդերձված կրպակ-խանութներով, զվարճանքի սրահներով եւ այլն: Այդ 150-200 մետրանոց գետնուղին կարելի է կահավորել այնպես, որ այն դառնա առաջին «ցուցադրական» ստորգետնյա ճանապարհը Երեւանի կենտրոնում:

Իհարկե, ցանկալի կլիներ, որ կառուցվեր նաեւ երրորդ մուտք ու ելքը, այս անգամ արդեն, Հանրապետության հրապարակում՝ Արտաքին գործերի նախարարության մոտ, որից կարող են օգտվել Ամիրյան փողոցում հայտնված մարդիկ:

Ճիշտ կլինի առաջարկված այս լրացուցիչ կայարանների շինարարությունն սկսել անհապաղ՝ հենց այսօրվանից, օգտվելով տվյալ պահին ստեղծված եզակի եւ բացառիկ, հետագայում այլեւս չկրկնվող հնարավորությունից եւ առիթից, քանի դեռ քաղաքի փոքր կենտրոնում ընթանում են համատարած, Երեւանի համար աննախադեպ հսկայական ծավալներով վերակառուցողական քաղաքաշինական աշխատանքներ:

Երեւանի փոքր կենտրոնում հետագայում մետրոյի միանգամից 2 կամ անգամ 3 լրացուցիչ կայարանների հնարավոր առկայության հանգամանքը կարող է մեծ հեղաշրջում մտցնել կենտրոնի, ինչո՞ւ չէ, նաեւ ողջ քաղաքի տրանսպորտի երթեւեկության որակի բարելավման գործում: Շեշտակի կավելանա մետրոյից օգտվողների թիվը եւ շատ հնարավոր է, որ նրա հետագա շահագործումը մոտ ապագայում այլեւս կդառնա շահութաբեր: Այն իր հերթին մետրոպոլիտենին կօգնի աշխատել առանց պետական ֆինանսավորման, նրա ղեկավարությանը՝ լուծելու աշխատողների սոցիալական հարցերը, բարձրացնելու սպասարկման որակը, եւ վերջապես, արագացնելու մետրոյի ցանցի հետագա ընդլայնումը: Կարելի է այս դեպքում հուսալ, որ մետրոյի հետ կապված բոլոր ֆինանսական հարցերը լուծվելուց հետո այն հետագայում կաշխատի ոչ թե մինչեւ երեկոյան ժամը 11.30-ը, ինչպես այսօր է, այլ՝ գիշերվա մինչեւ ժամը 2-3-ը, կամ էլ անգամ շուրջօրյա ռեժիմով, թեկուզ գնացքների շարժման ավելի մեծ «ինտերվալների», պակաս վագոնների, «գիշերային» քառակի թանկ ժետոնների առկայության պայմաններում, որն իր հերթին, ինչ-որ չափով կաշխուժացնի քաղաքի գիշերային կյանքը:

Թերեւս այս առաջարկությունների գերագույն նպատակն է հետագայում մասնակի թեթեւացնել քաղաքի փոքր կենտրոնը «ավտոհեղեղումներից», այդ թվում նաեւ քաղաքային տրանսպորտից, երթուղային եւ սովորական տաքսիներից, առավելագույնս կրճատել նրանց մուտքը քաղաքի կենտրոնական հատված կամ հնարավորության դեպքում՝ շրջանցել այն:

Երբ Հայաստանն այսօր շինարարական վերելք է ապրում, ապա ոչ շատ մեծ գումարներ ներդնելու եւ հնարավորինս կարճ ժամկետում կարելի է կառուցել առաջարկված լրացուցիչ կայարաններից առայժմ թեկուզ մեկը՝ Սայաթ-Նովա փողոցի վրայինը:

Վերջում ավելացնեմ, որ առաջարկությունը կյանքի մտնելու դեպքում Երեւանի տրանսպորտի աշխատանքի հետագա բարելավման հետ կապված հարցերի վերը նշված անվերապահ եւ երաշխիքային լուծմանը նպաստող ակնկալիքներից բացի, որոշ չափով կլուծվի նաեւ քաղաքի օդային ավազանի աղտոտվածության հարցը:

Եվ մեկ, ոչ պակաս կարեւոր հանգամանք՝ Երեւանն անվիճելի հնարավորություն կստանա չնախատեսված հանգամանքներում (արտակարգ իրավիճակներ), կամ էլ անհրաժեշտության դեպքում հնարավորինս արագ, ապահով եւ սեղմ ժամկետում «դատարկել» կենտրոնը բնակիչներից:

Երէկ

Յակով Զարոբյանի գործունեության մի ուշագրավ դրվագ

1949 թվականն էր: Հայաստան եկավ մի ռուսախոս հայ: 41 տարեկան էր՝ արդեն բավական հարուստ կենսագրության տեր: Օմսկում թողածն ավելին էր, քան Հայաստանում սպասվելիքը, բայց եկավ ու հայրենիքում ապրեց 15 տարի: Ավելին ապրել անհնար եղավ: Կարողացավ մեծագույն արգելք կոտրել: Խորհրդային Սոցիալիստական Հանրապետությունների Միության (ԽՍՀՄ) ղեկավարությունը չներեց: Արգելված էր Հայոց մեծ եղեռնի անգամ բանավոր հիշատակումը, թույլատրելի չէր միլիոնուկես ոչնչացված հայերի համար եկեղեցիներում պատարագ մատուցելը: Եվ 1965 թվականին ոչ միայն խոսվեց, այլեւ պետական մակարդակով նշվեց Հայոց մեծ եղեռնի 50-ամյակը Օպերայի դահլիճում, մինչ դրսում հազարավոր ցուցարարներ միտինգ էին անում: Փաստն այդ չներվեց Յակով Զարոբյանին: Մոսկվան 1966 թվականի փետրվարին ետ կանչեց նրան Հայաստանի կոմունիստական կուսակցության կենտրոնական կոմիտեի (ՀԿԿ ԿԿ) առաջին քարտուղարի պաշտոնից եւ նշանակեց ԽՍՀՄ էներգետիկայի փոխնախարար՝ աչքի առաջ լինելու համար: Սակայն արդեն սկիզբը էր դրվել Հայոց մեծ եղեռնի զոհերի հիշատակի ամենամյա պաշտոնական արարողություններին:

Այդ բարդ խնդրի լուծումը Յակով Զարոբյանին մեկ օրում չէ, որ հաջողվել էր տանել: 1960 թվականի նոյեմբերից սկսած, երբ Զարոբյանը նշանակվեց ՀԿԿ ԿԿ առաջին քարտուղար, մեծ համառությամբ եւ հետեւողականությամբ աշխատեց ազգային ցավ խնդիրների լուծման եւ հատկապես Եղեռնի 50-ամյակն ի պաշտոնե նշելու թույլտվություն ստանալու ուղղությամբ: ԽՄԿԿ կենտկոմ ուղարկված առաջին տեղեկանքը Եղեռնի 50-ամյակը նշելու թույլտվության մասին 20-25 էջանոց քաղաքական-գիտական բնույթի փաստաթուղթ էր, որ պատրաստվել էր Զարոբյանի կարգադրությամբ: Հաջորդած փաստաթղթերն արդեն ավելի ընդարձակ էր: Ի վերջո հետեւողական աշխատանքով հաջողվեց ստանալ «Ոչ» մասնակցությամբ? — աշխատանքով հաջողվեց ստանալ «Ոչ» մականունով հայտնի ԽՍՀՄ արտգործնախարար Անդրեյ Գրոմիկոյի եւ հայասյացությամբ հայտնի, ԽՍՀՄ գաղափարախոս Միխայիլ Սուսլովի, ապա եւ բարձրաստիճան մյուս պաշտոնյաների համաձայնությունը՝ ոչ միայն 1965 թվականին ի պաշտոնե խոսելու, պաշտոնական նիստ կազմակերպելու 1915 թվականին Օսմանյան Թուրքիայում իրականացված Հայոց ցեղասպանության 50-ամյակին նվիրված, այլեւ Երեւանում հուշարձան կառուցելու համար. «1965 թվականի ընթացքում Երեւանում կոտորածի ժամանակ զոհվածների հիշատակին կործող տեղադրել, որը պետք է խորհրդային իշխանության տարիներին հայ ժողովրդի հերոսական պայքարը եւ նրա վերածնունդը խորհրդանշի», գրի է առնված 1965 թ. մարտի 9-ի ՀԿԿ ԿԿ նախագահության նիստի արձանագրությունում:

Ծրագրվածի իրականացման համար մի շարք միջոցառումներ մշակվեցին եւ ի կատար ածվեցին: 1965 թվականի ապրիլի 24-ը մեկընդմիշտ մտավ պատմության մեջ որպես պետության եւ համաժողովրդական զարթոնքի միաձուլման օր: Այդ օրվա ականատես մասնակիցների հիշողությունները համապարփակ են, խոսում եւ ընդգծում են երկրի իշխանության՝ հատկապես Զարոբյանի ջանքերի անգնահատելիությունը եւ՛ նախապատրաստման, եւ՛ ընթացքին ու դրան հաջորդած դժվարությունների հաղթահարման հարցում:

Հավաքական հուշերի վրա հիմնվելով՝ վաղ առավոտից Լենինի հրապարակում հավաքվել էին մի քանի հազար երիտասարդներ, հավաքողներից ելույթ ունեցողներ եղան, հավաքվածների թիվը տասնապատկվեց եւ Անտոն Քոչինյանի, Վիկտոր Համբարձումյանի, Եդվարդ Թոփչյանի ելույթները լսելուց ու Բագրատ? — ու Բադալ Մուրադյանի գրվելու հորդորին չանսալով՝ շարժվեցին դեպի Լենինի պողոտա, անցան մի քանի կենտրոնական փողոցներով, եղան Կոմիտասի պանթեոնում, որտեղ նույնպես ելույթներ եղան: Երեկոյան Օպերայի եւ բալետի թատրոնի դիմաց էին ցուցարարները, որտեղ ընթանում էր հանդիսավոր նիստը երկրի ղեկավարության ու մտավորականության մասնակցությամբ: Ցույցը խաղաղ էր ու կանոնավոր մինչեւ պաշտոնական նիստն ընդհատելու հաջողված փորձը, երբ ժողովուրդը խուժեց թատրոնի դահլիճ եւ որեւէ մեկի, անգամ Ամենայն հայոց կաթողիկոս Վազգեն Առաջինի խոսքը լիովին չսթափեցրեց ցուցարարներին:

Հետեւած ակնհայտ բարդությունները կրկին Զարոբյանի անմիջական հոգածությամբ լուծվեցին մեկ օրվա ընթացքում, իսկ շարունակությունը եղավ ՀԿԿ ԿԿ առաջին քարտուղարի պաշտոնից սեփական դիմումի համաձայն ազատվելն ու Մոսկվա գնալը: Սա դեռ յուրն, իսկ դե ֆակտո պարզապես Մոսկվան նախընտրեց Զարոբյանին Հայաստանից հեռացնել՝ «ապահովության» համար:

Նախորդել էր որպես ՀԿԿ ԿԿ առաջին քարտուղար 4-5 տարվա պաշտոնավարումը, որի ընթացքում Յակով Զարոբյանը մեծ հիմք գցեց իրեն հաջորդածների հաջող գործունեության համար: Մոսկվան չէր կարող հաշվարկել, որ հայերենին մեկ իր կյանքի առաջին եւ մեկ էլ արդեն չորրորդ տասնամյակում տիրապետած Զարոբյանը, որ ծննդավայրը՝ Արմավիրը, լքել էր ընտանիքի հետ՝ փրկվելու թուրքի յաթաղանից, կարող էր իր բացակայությամբ էլ ապահովել մեծապես կոփված հոգու եւ մտքի առկայություն Հայաստանում եւ մինչեւ կյանքի վերջին պահն էլ շարունակեր հնարավորինս օգտակար լինել հայրենիքին:

ՆԻՆԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Ձեւ N1

ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵԿՇԻՌ առ 01 հունվարի 2007 թ.

		ծածկագիր
Կազմակերպության անվանումը	«Տիար Գասպարյան» ՍՊԸ դրամական շահումով խաղեր	37480242
Փաստացի գործունեություն		
հիմնական երկու տեսակները		290.110.02416
Պետռեգիստրում գրանցման համարը		01827869
Հարկ վճարողի հաշվառման համարը		հազ. դրամ
Չափի միավորը		
Գտնվելու վայրը	Երեւան, Մեծարենցի 40ա	
Փաստացի գործունեության իրականացման վայրը	Կոտայքի մարզ, գյ. Ձորաղբյուր	

ԱԿՏԻՎ	տող	Նախորդ տարվա վերջին	Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) վերջին
1	2	3	4
I. Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	010	1502	46
Ոչ նյութական ակտիվներ	030	3330	10000
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ	080	4832	10046
II. Ընթացիկ ակտիվներ			
Այլ դեբիտորական պարտքեր	180	5004	9500
Դրամական միջոցներ եւ դրանց համարժեքներ	200	2722	985
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ	220	7726	10485
ՀԱՇՎԵԿՇԻՌ	230	12558	20531

ՊԱՍԻՎ	տող	Նախորդ տարվա վերջին	Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) վերջին
1	2	3	4
III. Սեփական կապիտալ			
Կանոնադրական (բաժնեհավաք) կապիտալի զուտ գումար	240	7052	7052
Կուտակված շահույթ	270	975	1086
Ընդամենը սեփական կապիտալ	300	8027	8138
V. Ընթացիկ պարտավորություններ			
Կարճաժամկետ կրեդիտորական պարտքեր բյուջեին	410	2691	2415
Կարճաժամկետ կրեդիտորական պարտքեր պարտադիր սոցիալական ապահովագրության գծով	420	-	137
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	450	1840	9841
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ	490	4531	12393
ՀԱՇՎԵԿՇԻՌ	500	12558	20531

Ձեւ N2

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 2006 թ., տարի

Ցուցանիշի անվանումը	տող	Նախորդ տարի (միջանկյալ ժամանակաշրջան՝ աճողական)	Հաշվետու տարի (միջանկյալ ժամանակաշրջան՝ աճողական)
1	2	3	4
Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից հասույթ	010	42619	45284
Իրացված արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների ինքնարժեք	020	(9924)	(10167)
Համախառն շահույթ (վնաս)	030	32695	35117
Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից շահույթ (վնաս)	060	32695	35117
Գործառնական այլ ծախսեր, այդ թվում	080	(4170)	(3330)
Գործառնական շահույթ (վնաս)	090	28525	31787
Սովորական գործունեությունից շահույթ (վնաս)	140	28525	31787
Զուտ շահույթ (վնաս) նախքան շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումը	160	28525	31787
Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)	170	28511	31676
Զուտ շահույթ (վնաս) շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո180		14	111

Ձեւ N3

ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 2006 թ., տարի

Սեփական կապիտալի տարրերի անվանումը	տող	1. Նախորդ տարի (ժամանակաշրջան) Կանոնադրական (բաժնեհավաք) կապիտալ — Կանոնադրական կապիտալ	Կուտակված շահույթ (վնաս)	Ընդամենը
Հոդվածները				
1	2	3	10	14
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2004 թ.	010	7052	2961	10013
Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) զուտ շահույթ (վնաս)	060		14	14
Շահաբաժիններ	070		(2000)	(2000)
Մնացորդը առ	100	7052	975	8027

Սեփական կապիտալի տարրերի անվանումը	տող	1. Նախորդ տարի (ժամանակաշրջան) Կանոնադրական (բաժնեհավաք) կապիտալ — Կանոնադրական կապիտալ	Կուտակված շահույթ (վնաս)	Ընդամենը
Հոդվածները				
1	2	3	10	14
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2005 թ.	010	7052	975	8027
Վերահաշվարկված մնացորդը	030	10000		28863
Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) զուտ շահույթ (վնաս)	060	-	111	111
Մնացորդը առ 31.12.2006 թ.	100	7052	1086	8138

Ձեւ N4

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 2006 թ., տարի

Ցուցանիշի անվանումը	տող	Նախորդ ժամանակաշրջան — Գումար	այդ թվում դրամարկղ դրամ
1	2	3	4
Դրամական միջոցների տարեսկզբի մնացորդը	010	4979	4979
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների մուտքեր			
Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից	020	42619	42619
Ընդամենը գործառնական գործունեությունից մուտքեր	040	42619	42619
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների ելքեր			
Աշխատանքների կատարման, ծառայությունների մատուցման գծով	060	3183	3183
Վճարումներ աշխատակիցներին եւ նրանց անունից	070	5325	5325
Վճարումներ բյուջե	080	25610	25610
Վճարումներ սոցիալական ապահովության հիմնադրամ	090	1258	1258
Գործառնական այլ գործունեությունից ելքեր, այդ թվում	100	7500	7500
	101	2000	2000
Ընդամենը գործառնական գործունեությունից ելքեր	110	44876	44876
Դրամական միջոցների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին	350	2722	2722

Ցուցանիշի անվանումը	տող	Հաշվետու ժամանակաշրջան — Գումար	այդ թվում դրամարկղ դրամ
1	2	3	4
Դրամական միջոցների տարեսկզբի մնացորդը	010	2722	2722
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների մուտքեր			
Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից	020	45284	45284
Ընդամենը գործառնական գործունեությունից մուտքեր	040	45284	45284
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների ելքեր			
Աշխատանքների կատարման, ծառայությունների մատուցման գծով	060	4013	4013
Վճարումներ աշխատակիցներին եւ նրանց անունից	070	6734	6734
Վճարումներ բյուջե	080	32478	32478
Վճարումներ սոցիալական ապահովության հիմնադրամ	090	1652	1652
Գործառնական այլ գործունեությունից ելքեր, այդ թվում	100	2000	2000
	101	144	144
Ընդամենը գործառնական գործունեությունից ելքեր	110	47021	47021
Դրամական միջոցների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին	350	985	985

Ձեւ N5

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ 2006 թ., տարի

5.3.2 Հաշվապահական հաշվեկշռին կից ծանոթագրություններ

Աղյուսակ 2

Հիմնական միջոցներ Դասի անվանումը	տող	Նախորդ տարվա վերջի մնացորդը	Ավելացում ընդամենը	Նվազեցում ընդամենը	Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) վերջի մնացորդը	
1	2	3	4	5	7	9
Շահագործման մեջ գտնվող մաշվող հիմնական միջոցներ						
Մեքենաներ եւ սարքավորումներ						
-հաշվեկշռային արժեք	040	5	353	-	307	46
-արժեք	041	-	1443	-	-	1443
-կուտակված մաշվածություն	042	-	1090	307	-	1397
Ընդամենը շահագործման մեջ գտնվող մաշվող հիմնական միջոցներ						
-հաշվեկշռային արժեք	100	5	353	-	307	46
-արժեք	101	-	1443	-	-	1443
-կուտակված մաշվածություն	102	-	1090	307	-	1397
Շահագործման մեջ չգտնվող հիմնական միջոցներ						
Շահագործման չհանձնված հիմնական միջոցներ						
-հաշվեկշռային արժեք	110	-	1149	-	1149	-
-արժեք	111	-	5747	-	-	5747
-կուտակված արժեզրկում	113	-	4598	1149	-	5747

Աղյուսակ 14

Կարճաժամկետ կրեդիտորական պարտքեր բյուջեին

Հարկատեսակի անվանումը	տող	Նախորդ տարվա վերջի մնացորդը	Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) վերջի մնացորդը
1	2	3	4
Եկամտահարկ	020	(9)	90
Հաստատագրված վճարներ	080	2700	2325
Ընդամենը	140	2691	2415

Աղյուսակ 16

Հաշվեկշռի հոդվածների մարման (փոխհատուցման) ժամկետների դասակարգմամբ

	տող	Կարճաժամկետ գումարներ	Երկարաժամկետ գումարներ
ԱԿՏԻՎ			
1	2	3	4
I. Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	010	46	-
Ոչ նյութական ակտիվներ	020	10000	-
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ	050	10046	-
II. Ընթացիկ ակտիվներ			-
Այլ ընթացիկ ակտիվներ, այդ թվում	110	10485	-
Ընդամենը ակտիվներ	130	20531	
ՊԱՍԻՎ			7052
III. Սեփական կապիտալ			1086
Կանոնադրական (բաժնեհավաք) կապիտալի զուտ գումար	140		8138
Ընդամենը սեփական կապիտալ	160	.	
V. Ընթացիկ պարտավորություններ			
Ընթացիկ պարտավորություններ, այդ թվում	200	12393	
Ընդամենը պասիվներ	220	12393	8138

5.3.4 Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությանը կից ծանոթագրություններ

Ֆինանսական արդյունքների հաշվետվություն ծախսերի ըստ բնույթի դասակարգմամբ

Աղյուսակ 18

Ցուցանիշի անվանումը	տող	Նախորդ տարի (միջանկյալ ժամանակաշրջան՝ աճողական)	Հաշվետու տարի (միջանկյալ ժամանակաշրջան՝ աճողական)
1	2	3	4
Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից հասույթ	010	42619	45284
Անձնակազմի գծով ծախսումներ	060	(5876)	(9037)
Մաշվածության եւ ամորտիզացիայի գծով ծախսումներ	070	(4905)	(1456)
Գործառնական այլ ծախսումներ եւ ծախսեր	080	3313	3004
Գործառնական շահույթ (վնաս)	090	28525	31787
Զուտ շահույթ (վնաս) նախքան շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումը	130	28525	31787
Շահութահարկի գծով ծախս	140	28511	31676
Զուտ շահույթ (վնաս) շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	150	14	111

Ղեկավար Տ. Ղազարյան

Գլխավոր հաշվապահ Ա. Կարապետյան

Ծանուցում

Grant Thornton Amyot

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

«ԱՐԴՇԻՆԻՆՎԵՍՏԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ի 2006թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ

«ԱՐԴՇԻՆԻՆՎԵՍՏԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ի բաժնետերերին.

Մեր կողմից իրականացվել է «ԱՐԴՇԻՆԻՆՎԵՍՏԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ի (այսուհետ՝ Բանկ) 2006թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվապահական հաշվեկշռի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների, դրամական միջոցների հոսքերի և սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունների աուդիտ: Նշված ֆինանսական հաշվետվությունների համար պատասխանատվությունը կրում է Բանկի ղեկավարությունը: Մեր պատասխանատվությունն է իրականացված աուդիտի հիման վրա արտահայտել կարծիք Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ:

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի Հայաստանի Հանրապետության ստանդարտներին համապատասխան: Այդ ստանդարտները պահանջում են, որպեսզի պլանավորենք և իրականացնենք աուդիտը, որպեսզի ձեռք բերվի բավարար երաշխիքներ, որ ֆինանսական հաշվետվությունները չեն պարունակում էական թերություններ: Աուդիտն ընդգրկում է ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլված տվյալների ու համապատասխան ծանոթագրությունների հիմնավորող փաստերի ընտրանքային կարգով ստուգում: Աուդիտն ընդգրկում է նաև Բանկի ղեկավարության կողմից կիրառված հաշվապահական հաշվառման սկզբունքների և կատարված գնահատումների, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացման գնահատականը: Մենք համոզված ենք, որ մեր կողմից անցկացված աուդիտը բավարար հիմք է հանդիսանում մեր եզրակացության համար:

Մեր կարծիքով, ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են Բանկի 2006թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների ու դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը Հայաստանի Հանրապետությունում բանկային գործունեությունը կանոնակարգող օրենսդրության համաձայն:

Հ. Թանգյան
ԱՈՒԴԻՏԻ ՂԵԿԱՎԱՐ

Է. Փինարբաշի
ՏՆՕՐԵՆ-ԲԱԺՆԵՏԵՐ

Երևան, 21 փետրվարի, 2007թ

ԳՐԱՆԹ ԹՈՐՆԹՈՆ ԱՄՅՈ ՍՊԸ
Երևան 375012
(374 10) 260 964 / 260 976 / 278 544
(374 10) 260 961
gta@gta.am
www.gta.am

ASHIB

Հավելված 1
«Բանկերի հրապարակվող ֆինանսական հաշվետվությունների օրինակելի ձևերը և դրանց լրացման ցուցումները» հավելված 1-ի

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Ֆինանսական արդյունքների մասին (Ձև 1)

31 Դեկտեմբեր 2006 թ

«ԱՐԴՇԻՆԻՆՎԵՍՏԲԱՆԿ» ՓԲԸ, ք.Երևան, Գ.Լուսավորչի 13
(բանկի անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Ծանոթագրություններ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	3	4,933,886	4,733,685
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	4	(1,517,247)	(1,510,360)
Զուտ տոկոսային եկամուտ		3,416,639	3,223,325
Շահաբաժնի տեսքով եկամուտներ			
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ		1,982,751	1,775,805
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր		(31,979)	(21,483)
Առևտրային նպատակով պահվող ներդրումների զուտ շահույթ/ (վնաս)	5		
Վաճառքի նպատակով պահվող ներդրումներից զուտ շահույթ/ (վնաս)	6	458,926	177,150
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներից զուտ շահույթ/ (վնաս)			
Արտարժութային գործառնություններից զուտ շահույթ/ (վնաս)	7	1,029,648	1,087,278
Այլ գործառնական եկամուտ	8	68,995	52,585
Գործառնական եկամուտ		**6,924,980**	**6,294,660**
Ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստներին կատարված զուտ մասհանումներ	9	(304,875)	(99,190)
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	10	(2,928,263)	(2,364,716)
Այլ գործառնական ծախսեր	11	(1,057,952)	(906,158)
Շահույթ/(վնաս) հարկումից առաջ		**2,633,890**	**2,924,596**
Շահութահարկի գծով ծախս /փոխհատուցում/	12	(561,463)	(656,637)
Շահույթ (վնաս) հարկումից հետո		**2,072,427**	**2,267,959**
Հայտարարված շահաբաժիններ, այդ թվում			
արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով			
սովորական բաժնետոմսերի գծով			
Մեկ բաժնետոմսին ընկնող բազային շահույթ			
Մեկ բաժնետոմսին ընկնող նոսրացված շահույթ			

Բանկի վարչության նախագահ (գլխավոր տնօրեն) — Ա.Անդրեասյան

Գլխավոր հաշվապահ — Մ. Սահակյան

ASHIB

Հավելված 2
«Բանկերի հրապարակվող ֆինանսական հաշվետվությունների օրինակելի ձևերը և դրանց լրացման ցուցումները» հավելված 1-ի

ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵԿՇԻՌ (Ձև 2)

31 Դեկտեմբեր 2006 թ

«ԱՐԴՇԻՆԻՆՎԵՍՏԲԱՆԿ» ՓԲԸ, ք.Երևան, Գ.Լուսավորչի 13
(բանկի անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)

	ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Ծանոթագրություններ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
1	Ակտիվներ			
1.1	Դրամական միջոցներ և մնացորդներ Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկում	13	12,229,976	11,669,695
1.2	Այլ ավանդներ Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկում	14	327,999	324,767
1.3	Թանկարժեք մետաղների բանկային առանձնացված ձուլակտորներ			
1.4	Թանկարժեք մետաղներով հաշիվներ և ավանդներ		3,838	3,838
1.5	Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական ներդրումներ	15		250,217
1.6	Այլ բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	16	12,214,373	3,206,905
1.7	Դրամական շուկայում այլ տեղաբաշխումներ	17	269,899	251,175
1.8	Հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ փոխատվություններ	18	23,304,362	24,390,609
1.9	Վաճառքի համար նախատեսված ներդրումներ	19	14,625,839	8,443,738
1.10	Բանկային գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ	20	78,755	46,024
1.11	Վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	21		
1.12	Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	22		
1.13	Ներդրումներ այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում	22/1		
1.14	Կապիտալ ներդրումներ բանկի հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում	23		
1.15	Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	24	612,569	265,189
1.16	Ստացվելիք հարկային ակտիվ		4,826,680	4,586,703
1.17	Ստացվելիք տոկոսներ			
1.18	Այլ ակտիվներ	25	282,270	241,940
	Ընդամենը ակտիվներ	26	374,496	646,466
			69,151,056	54,327,266
2	Պարտավորություններ			
2.1	Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի նկատմամբ պարտավորություններ			
2.2	Այլ բանկերի նկատմամբ պարտավորություններ	27		
2.3	Դրամական շուկայից ստացված այլ փոխառություններ	28	326,263	286,673
2.4	Հաճախորդներից ներգրավված միջոցներ	29	1,170,572	724,980
	Պարտավորություններ Հայաստանի Հանրապետության	30	53,934,245	41,246,700
2.5	Կառավարության նկատմամբ			
2.6	Վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ		1,484,619	1,213,939
2.7	Բանկի կողմից թողարկված ավանդային սերտիֆիկատներ	31		
2.8	Բանկի կողմից թողարկված այլ արժեթղթեր			
2.9	Պահուստներ	32		
2.10	Վճարվելիք գումարներ	9	84,699	56,279
2.11	Ստացված հարկային պարտավորություններ	33	6,996	255,599
2.12	Վճարվելիք տոկոսներ		289,376	258,447
2.13	Այլ պարտավորություններ		278,621	267,924
	Ընդամենը պարտավորություններ	34	502,588	1,100,607
			58,077,979	45,451,148
3	Կապիտալ			
3.1	Կանոնադրական կապիտալ			
3.2	Պահուստներ	35	7,399,982	3,020,024
3.2.1	Գլխավոր պահուստ		1,600,668	1,394,165
3.2.2	Վերագնահատման պահուստներ		362,353	248,891
3.3	Կուտակված շահույթ	36	1,238,315	1,145,274
	Ընդամենը կապիտալ		2,072,427	4,461,929
	Ընդամենը պարտավորություններ և կապիտալ		11,073,077	8,876,118
			69,151,056	54,327,266

Բանկի վարչության նախագահ (գլխավոր տնօրեն) — Ա.Անդրեասյան

Գլխավոր հաշվապահ — Մ. Սահակյան

ASHIB

Հավելված 3
«Բանկերի հրապարակվող ֆինանսական հաշվետվությունների օրինակելի ձևերը և դրանց լրացման ցուցումները» հավելված 1-ի

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն (Ձև 3)

31 Դեկտեմբեր 2006 թ.

«ԱՐԴՇԻՆԻՆՎԵՍՏԲԱՆԿ» ՓԲԸ, Ք. Երևան, Գ.Լուսավորչի 13
(բանկի անվանումը և գտնվելու վայրը)

Նախորդ ժամանակաշրջան

Սեփական կապիտալի տարրերի անվանումը	Կանոնադրական կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Վերագնահատման պահուստ	Կուտակված շահույթ	Ընդամենը
Հոդվածներ					
Մնացորդը առ 01/01/05 թ.	2,946,250	70,051		2,372,810	5,389,111
Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների ընդհանուր արդյունքը և էական սխալների ճշգրտումը					-
Վերահաշվարկված մնացորդը	2,946,250	70,051	-	2,372,810	5,389,111
Ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված եկամուտներ և վնասներ		178,840	1,145,274	(178,840)	1,145,274
Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում	73,774				73,774
Շահաբաժիններ					-
Զուտ շահույթ/ վնաս				2,267,959	2,267,959
Մնացորդը առ 01/01/06 թ.	3,020,024	248,891	1,145,274	4,461,929	*8,876,118*

Հաշվետու ժամանակաշրջան

Սեփական կապիտալի տարրերի անվանումը	Կանոնադրական կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Վերագնահատման պահուստ	Կուտակված շահույթ	Ընդամենը
Հոդվածներ					
Մնացորդը առ 01/01/06 թ.	3,020,024	248,891	1,145,274	4,461,929	8,876,118
Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների ընդհանուր արդյունքը և էական սխալների ճշգրտումը					-
Վերահաշվարկված մնացորդը	3,020,024	248,891	1,145,274	4,461,929	8,876,118
Ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված եկամուտներ և վնասներ		113,462	93,041	(113,462)	93,041
Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում	4,379,958				4,379,958
Շահաբաժիններ					
Զուտ շահույթ/ վնաս				(4,348,466)	(4,348,466)
				2,072,427	2,072,427
Մնացորդը առ 01/01/07 թ.	7,399,982	362,353	1,238,315	2,072,427	*11,073,077*

Բանկի վարչության նախագահ (գլխավոր տնօրեն) — Ա. Անդրեասյան

Գլխավոր հաշվապահ — Մ. Սահակյան

Շարունակությունը՝ էջ Է

Զ էջից

ASHIB

Հավելված 4
«Բանկերի հրապարակվող ֆինանսական հաշվետվությունների օրինակելի ձևերը և դրանց լրացման ցուցումները» հավելված 1.ի

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Բանկի դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ (ՁԵ 4)

31 Դեկտեմբեր 2006 թ

«ԱՐԴՇԻՆԻՆՎԵՍՏԲԱՆԿ» ՓԲԸ, ք.Երևան, Գ.Լուսավորչի 13
(բանկի անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
1. Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր գործառնական գործունեությունից	3,526,607	3,299,016
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր մինչև գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխությունը	2,812,948	2,755,938
Ստացված տոկոսներ	4,753,327	4,503,346
Վճարված տոկոսներ	-1,275,368	-1,234,405
Կորուստների վերականգնում	361,341	129,734
Ստացված շահաբաժիններ		
Ստացված զուտ կոմիսիոն գումարներ	1,950,772	1,754,322
Վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված այլ վճարումներ	-1,940,049	-1,396,372
Վճարված հարկեր	-1,037,075	-1,000,687
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություններից	713,659	543,078
Տեղաբաշխված միջոցների նվազում (ավելացում)	-5,263,313	-6,772,540
Ներգրավված միջոցների ավելացում (նվազում)	13,083,850	13,799,845
Սեփական նպատակով պահվող և վաճառքի համար մատչելի ներդրումների նվազում	-5,468,712	-6,500,129
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների նվազում (ավելացում)	6,827	5,885
Դրամական միջոցներ զուտ հոսքեր այլ գործառնական գործունեությունից	-1,644,993	-39,983
2. Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր ներդրումային գործունեությունից	-919,197	-702,570
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների նվազում (ավելացում)		
Այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում ներդրումների նվազում (ավելացում)	-316,708	-29,646
Հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում կապիտալ ներդրումների նվազում (ավելացում)	-603,109	-692,633
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	620	19,709
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարում		
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր այլ ներդրումային գործունեությունից		
3. Դրամական միջոցներ զուտ հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից	300,809	-414,976
Վճարված շահաբաժիններ	-4,348,486	
Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկից ստացված փոխառությունների ավելացում (նվազում)		-488,750
Բանկերից ստացված փոխառությունների ավելացում (նվազում)	289,317	
Ստացված այլ փոխառությունների ավելացում (նվազում)		
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի ավելացում (նվազում)	4,371,529	73,774
Բաժնետերերի ներդրումները կանոնադրական կապիտալում		
Ֆինանսական վարձակալության գծով վճարվելիք գումարների ավելացում (նվազում)	8,430	
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր այլ ֆինանսական գործունեությունից		
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	-70,120	-137,638
Դրամական միջոցների զուտ հոսք	2,838,099	2,043,832
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբում	14,676,902	12,633,070
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջում	17,515,001	14,676,902

Ա.Անդրեասյան

Մ. Սահակյան

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
ՄՐՑԱԿՑԱՅԻՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) «ՊԳԳ-ՄԲԱԸՁԲ-07/83» ծածկագրով կազմակերպում է մրցակցային բանակցություններ՝ ՀՀ քաղաքաշինության նախարարության կարիքների համար Արագածոտնի մարզի գ. Կարբիի միջն. դպրոցի հիմնանորոգման աշխատանքների ձեռքբերման նպատակով: Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 3690 ՀՀ դրամ փոխանցել «Հայբիզնեսբանկ» ՓԲԸ, «Հայջրնախագիծ ինստիտուտ» ՓԲԸ-ի N 1150000088680300 հաշվեհամարին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետևյալ հասցեով՝ ք.Երևան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ. 28-93-25 համձնաժողովի քարտուղար Զ. Մելիքսեթյանին:

Հրավերը անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ մրցակցային բանակցությունների հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրը, ժամը 10.00-ն:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
ՄՐՑԱԿՑԱՅԻՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) «ՊԳԳ - ՄԲԾՁԲ - 07/9» ծածկագրով կազմակերպում է մրցակցային բանակցություններ՝ պետության կարիքների համար ՀՀ ՄՊԿ համակարգում մաքսային ձեւակերպումներն ավտոմատացնող ծրագրային նոր համակարգի ներդրման ծառայության ձեռքբերման նպատակով: Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 850 ՀՀ դրամ փոխանցել «Արդշինինվեստբանկ», Հ/Հ 247010010343 «Կոմուննախագիծ» ՓԲԸ-ի հաշվեհամարին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք. Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ.՝ 2893-25 Ի.Քոչարյանին:

Հրավերը անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 10-րդ աշխատանքային օրվա ժամը 16:00-ն:

Ձև N1

ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵԿՇԻՌ առ 01.01.2007 թ.

		Ծածկագիր	ՍՊԸ «Սեսամի»
Կազմակերպության անվանումը			
Փաստացի գործունեություն	դրամական շահումով խաղ		26411006869
Պետռեգիստրում գրանցման համարը			00086076
Հարկ վճարողի հաշվառման համարը			հազ. դրամ
Չափի միավորը			
Գտնվելու վայրը	Ք. Երևան, [illegible] 11/3, բն. 46		
Փաստացի գործունեության իրականացման վայրը	Կոտայքի մարզ, գ. Զովունի	Հեռախոս	56-69-17

ԱԿՏԻՎ	տող	Նախորդ տարվա վերջին	Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) վերջին
1	2	3	4
I. Ոչ ընթացիկ ակտիվներ	030		4167
Ոչ նյութական ակտիվներ	080		4167
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
II. Ընթացիկ ակտիվներ	200	50	3355
Դրամական միջոցներ եւ դրանց համարժեքներ	220	50	3355
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ	230	50	7522
ՀԱՇՎԵԿՇԻՌ			

ՊԱՍԻՎ	տող	Նախորդ տարվա վերջին	Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) վերջին
1	2	3	4
III. Սեփական կապիտալ	240	50	50
Կանոնադրական (բաժնեհավաքական) կապիտալի զուտ գումար	270	(338)	772
Կուտակված շահույթ	300	(288)	822
Ընդամենը սեփական կապիտալ			1384
V. Ընթացիկ պարտավորություններ	410		
Կարճաժամկետ կրեդիտորական պարտքեր բյուջեին			74
Կարճաժամկետ կրեդիտորական պարտքեր պարտադիր սոցիալական ապահովագրության գծով	420	967	
Կրեդիտորական պարտքեր աշխատավարձի եւ աշխատավարձերի գծով	430	221	221
Վճարների այլ կարճաժամկետ հատուցումների գծով	450	20	5021
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	490	338	6700
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ	500	50	7522
ՀԱՇՎԵԿՇԻՌ			

Ձև N2

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 2006 թ., տարի

Ցուցանիշի անվանումը	տող	Նախորդ տարի (միջանկյալ ժամանակաշրջան անդրադարձ)	Հաշվետու տարի (միջանկյալ ժամանակաշրջան անդրադարձ)
1	2	3	4
Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից հասույթ	010		5632
Իրացված արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների ինքնարժեք	020	(216)	(798)
	030	(216)	4834
Համախառն շահույթ (վնաս)	080	(-)	(833)
Գործառնական այլ ծախսեր, այդ թվում			4001
Զուտ շահույթ (վնաս) նախքան շահութահարկի գծով	160	(216)	2891
ծախսի նվազեցումը	170		
Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)			1110
Զուտ շահույթ (վնաս) շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	180	(216)	

Ձև N3

ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 2006 թ., տարի

Սեփական կապիտալի տարրերի անվանումը	տող	I. Նախորդ տարի (ժամանակաշրջան): Կանոնադրական (բաժնեհավաքական) կապիտալ: Կանոնադրական կապիտալ	Կուտակված շահույթ (վնաս)	Ընդամենը
Ցուցանիշները		3	10	14
1	2	50	(122)	(72)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2004 թ.	010			
Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) զուտ շահույթ (վնաս)	060		(216)	(216)
	100	50	(338)	(288)
Մնացորդը առ 2005				

Սեփական կապիտալի տարրերի անվանումը	տող	I. Նախորդ տարի (ժամանակաշրջան): Կանոնադրական (բաժնեհավաքական) կապիտալ: Կանոնադրական կապիտալ	Կուտակված շահույթ (վնաս)	Ընդամենը
Ցուցանիշները		3	10	14
1	2	50	(338)	(288)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2005 թ.	010			
Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) զուտ շահույթ (վնաս)	060	1110	1110	
	100	50	772	822
Մնացորդը առ				

Ձև N4

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 2006 թ., տարի

Ցուցանիշի անվանումը	տող	Նախորդ ժամանակաշրջան: Ընդամենը	Այդ թվում դրամով	Այդ թվում բանկային հաշիվներ դրամով
1	2	3	4	5
Դրամական միջոցների տարեսկզբի մնացորդը	010	50		50
Դրամական միջոցների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին	350	50	50	

Ցուցանիշի անվանումը	տող	Հաշվետու ժամանակաշրջան: Ընդամենը	Այդ թվում դրամով	Այդ թվում բանկային հաշիվներ դրամով
1	2	3	4	5
Դրամական միջոցների տարեսկզբի մնացորդը	010	50		50
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների մուտքեր				
Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից	020	5632	5632	
Ընդամենը գործառնական գործունեությունից մուտքեր	040	5632	5632	
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների ելքեր				
Աշխատանքների կատարման, ծառայությունների մատուցման գծով	060	7	7	
Վճարումներ աշխատակիցներին եւ նրանց անունից	070	544	544	
Վճարումներ բյուջե	080	1551	1551	
Վճարումներ սոցիալական ապահովության հիմնադրամ	090	171	171	
Գործառնական այլ գործունեությունից ելքեր, այդ թվում	100	54	54	
Ընդամենը գործառնական գործունեությունից ելքեր	110	2327	2327	
Դրամական միջոցների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին	350	3355	3305	50

Ձև N5

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ 2006 թ., տարի

5.3.2 Հաշվապահական հաշվեկշռին կից ծանոթագրություններ

Ոչ նյութական ակտիվներ — Աղյուսակ 7

Դասի անվանումը	տող	Ավելացում ընդամենը	Նվազեցում ընդամենը	Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) վերջի մնացորդը
1	2	5	8	11
Արտոնագրեր եւ վկայագրեր (լիցենզիաներ)	040	5000	833	4167
- հաշվեկշռային արժեք	041	5000		5000
- կուտակված ամորտիզացիա	042	833		833

Կարճաժամկետ կրեդիտորական պարտքեր բյուջեին — Աղյուսակ 14

Հարկատեսակի անվանումը	տող	Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) վերջի մնացորդը
1	2	4
Եկամտահարկ	020	44
Ավելացված արժեքի հարկ	080	1340
Ընդամենը	140	1384

Հաշվեկշռի հոդվածների մաշված (փոխհատուցված) ժամկետների դասակարգումը — Աղյուսակ 16

	տող	Կարճաժամկետ գումարներ	Երկարաժամկետ գումարներ
		ԱԿՏԻՎ	
1	2	3	4
I. Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Ոչ նյութական ակտիվներ	020	4167	
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ	050	4167	
II. Ընթացիկ ակտիվներ			
Այլ ընթացիկ ակտիվներ, այդ թվում	110	3355	
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ	120	3355	
Ընդամենը ակտիվներ	130	7522	
		ՊԱՍԻՎ	
III. Սեփական կապիտալ			
Կանոնադրական (բաժնեհավաքական) կապիտալի զուտ գումար	140		50
Սեփական կապիտալի այլ տարրեր, այդ թվում	150	772	
Ընդամենը սեփական կապիտալ	160	772	50
V. Ընթացիկ պարտավորություններ			
Ընթացիկ պարտավորություններ, այդ թվում	200	6700	
Ընդամենը պասիվներ	220	7472	50

5.3.4 Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությանը կից ծանոթագրություններ

Ֆինանսական արդյունքների հաշվետվության ծախսերի ըստ բնույթի դասակարգումը — Աղյուսակ 18

Ցուցանիշի անվանումը	տող	Նախորդ տարի (միջանկյալ ժամանակաշրջան անդրադարձ)	Հաշվետու տարի (միջանկյալ ժամանակաշրջան անդրադարձ)
1	2	3	4
Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից հասույթ	010		5632
Անձնակազմի գծով ծախսումներ	060	(216)	(798)
Մաշվածության եւ ամորտիզացիայի գծով ծախսումներ	070	()	(833)
Զուտ շահույթ (վնաս) նախքան շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումը	130	(216)	4001
Շահութահարկի գծով ծախս	140		2891
Զուտ շահույթ (վնաս) շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	150	(216)	1110

Տնօրեն Լ. [illegible]
Գլխավոր հաշվապահ Ա. Կարապետյան

Ենթահավելված 6

Ձևաչափ

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ (Ձև 6)
Ֆինանսական արդյունքների մասին
«31» դեկտեմբերի 2006թ.
"ՖԻՆՔԱ" ՈՒՎԿ ՓԲԸ 1.Երևան Ազատամարտիկների 2ա
(վարկային կազմակերպության անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ տարվա նույն ժամանակաշրջան	Հաշվետու տարվա սկզբից մինչև հաշվետու ամսաթիվը	Նախորդ տարվա սկզբից մինչև նախորդ տարվա նույն ժամանակաշրջանը
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	127,564		215,475	
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	42,872		59,967	
Զուտ տոկոսային եկամուտ	84,692	0	155,508	0
Շահաբաժինների տեսքով եկամուտներ				
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ				
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	871		1,430	
Առևտրային նպատակով պահվող ներդրումների զուտ շահույթ/ (վնաս)				
Վաճառքի համար նախատեսված ներդրումներից զուտ շահույթ/ (վնաս)				
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներից զուտ շահույթ/ (վնաս)				
Արտարժութային գործառնություններից ստացված զուտ շահույթ/ (վնաս)	11,688		(16,798)	
Այլ գործառնական եկամուտներ	25,812		67,363	
Գործառնական եկամուտ	123,063	0	207,503	0
Վարկերից և այլ փոխատվություններից առաջացած կորուստներ	(6,582)		(27,680)	
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	90,737		156,257	
Այլ գործառնական ծախսեր	4,251		5,277	
Շահույթ մինչև հարկումը	21,493	0	18,289	0
Շահութահարկի գծով ծախս/ փոխհատուցում	(933)		4,565	
Շահույթ հարկումից հետո	22,426	0	13,724	0
Մեկ բաժնետոմսին ընկնող բազային շահույթ	0.25		0.15	
Մեկ բաժնետոմսին ընկնող նոսրացված շահույթ	0.25		0.15	

Ենթահավելված 7

Ձևաչափ

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵԿՇՌԱՅԻՆ ՀԱՇՎԵԿՇԻՌ (Ձև 7)
«31» դեկտեմբերի 2006թ.
"ՖԻՆՔԱ" ՈՒՎԿ ՓԲԸ 1.Երևան Ազատամարտիկների 2ա
(վարկային կազմակերպության անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)

	ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ տարվա վերջ
1	Ակտիվներ		
1.1	Դրամական միջոցներ և բանկային հաշիվներ	682,595	
1.2	Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական ներդրումներ		
1.3	Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	71,973	
1.4	Դրամական շուկայում այլ տեղաբաշխումներ		
1.5	Հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ փոխատվություններ	1,980,360	
1.6	Վաճառքի համար նախատեսված ներդրումներ		
1.7	Այլ գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ		
1.8	Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ		
1.9	Վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ		
1.10	Ներդրումներ այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում		
1.11	Կապիտալ ներդրումներ հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում	1,056	
1.12	Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	25,292	
1.13	Հետաձգված հարկային ակտիվներ		
1.14	Ստացվելիք տոկոսներ	25,900	
1.15	Այլ ակտիվներ	14,171	
	Ընդամենը ակտիվներ	2,804,347	0
2	Պարտավորություններ		
2.1	Բանկերից ստացված փոխառություններ և վարկեր		
2.2	Դրամական շուկայից ստացված այլ փոխառություններ	1,807,380	
2.3	Հաճախորդներից ներգրավված փոխառություններ		
2.4	Պարտավորություններ ՀՀ կառավարության նկատմամբ		
2.5	Վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ		
2.6	Վարկային կազմակերպության կողմից թողարկված արժեթղթեր		
2.7	Պահուստներ		
2.8	Վճարվելիք գումարներ		
2.9	Հետաձգված հարկային պարտավորություններ		
2.10	Վճարվելիք տոկոսներ	47,412	
2.11	Այլ պարտավորություններ	36,111	
	Ընդամենը պարտավորություններ	1,890,903	0
3	Կապիտալ		
3.1	Կանոնադրական կապիտալ	899,720	
3.2	Պահուստներ		
3.2.1	Գլխավոր պահուստ		
3.2.2	Վերագնահատման պահուստներ		
3.3	Կուտակված շահույթ	13,724	
	Ընդամենը կապիտալ	913,444	
	Ընդամենը պարտավորություններ և կապիտալ	2,804,347	0

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին միջանկյալ հաշվետվություն (Ձև 8)
«31» դեկտեմբերի 2006թ.
"ՖԻՆՔԱ" ՈՒՎԿ ՓԲԸ 1. Երևան Ազատամարտիկների 2ա

Նախորդ տարվա սկզբից մինչև հաշվետու ամսաթիվը

Սեփական կապիտալի տարրերի անվանումը	Կանոնադրական կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Վերագնահատման պահուստ	Կուտակված շահույթ	Ընդամենը
Նշումներ					
Մնացորդը առ 31 դեկտ. 2004 թ.	-	-	-	-	-
Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների ընդհանուր արդյունքը և էական սխալների ճշգրտումը	-	-	-	-	-
Վերահաշվարկված մնացորդը	-	-	-	-	-
Ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված եկամուտներ և վնասներ	-	-	-	-	-
Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում	899,720	-	-	-	899,720
Շահաբաժիններ	-	-	-	-	-
Զուտ շահույթ/վնաս	-	-	-	13,724	13,724
Մնացորդը առ 30 դեկտեմբեր 2006 թ.	899,720	-	-	13,724	913,444

Հաշվետու տարվա սկզբից մինչև հաշվետու ամսաթիվը

Սեփական կապիտալի տարրերի անվանումը	Կանոնադրական կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Վերագնահատման պահուստ	Կուտակված շահույթ	Ընդամենը
Նշումներ					
Մնացորդը առ 31 դեկտ. 2005 թ.	-	-	-	-	-
Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների ընդհանուր արդյունքը և էական սխալների ճշգրտումը	-	-	-	-	-
Վերահաշվարկված մնացորդը	-	-	-	-	-
Ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված եկամուտներ և վնասներ	-	-	-	-	-
Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում	899,720	-	-	-	899,720
Շահաբաժիններ	-	-	-	-	-
Զուտ շահույթ/վնաս	-	-	-	13,724	13,724
Մնացորդը առ 30 դեկտեմբեր 2006 թ.	899,720	-	-	13,724	913,444

Ենթահավելված 9

Ձևաչափ

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ (Ձև 9)
«31» դեկտեմբերի 2006թ.
"ՖԻՆՔԱ" ՈՒՎԿ ՓԲԸ 1. Երևան Ազատամարտիկների 2ա

(հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Ընթացիկ տարվա սկզբից մինչև հաշվետու ամսաթիվը	Նախորդ տարվա սկզբից մինչև հաշվետու ամսաթիվը
1. Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր գործառնական գործունեությունից	(1,983,106)	-
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր մինչև գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխությունը	68,225	-
Ստացված տոկոսներ	184,175	
Վճարված տոկոսներ	(27,465)	
[illegible]	-	
Ստացված շահաբաժիններ	-	
Վճարված զուտ կոմիսիոն գումարներ	(1,430)	
Վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված այլ վճարումներ	(67,491)	
Վճարված հարկեր	(19,564)	
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություններից	(2,051,331)	-
Տեղաբաշխված միջոցների նվազում (ավելացում)	(2,052,615)	
Ներգրավված վարկերի ավելացում (նվազում)	-	
Առևտրային նպատակով պահվող և վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերի նվազում (ավելացում)	-	
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների նվազում (ավելացում)	-	
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր այլ գործառնական գործունեությունից	1,284	
2. Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր ներդրումային գործունեությունից	(140,525)	-
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթերի նվազում (ավելացում)	-	
Այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում ներդրումների նվազում (ավելացում)	-	
Բանկերում տեղաբաշխված ավանդների նվազում (ավելացում)	(112,054)	
Հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում կապիտալ ներդրումների նվազում (ավելացում)	(1,112)	
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(27,359)	
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարում	-	
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր այլ ներդրումային գործունեությունից		
3. Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից	2,720,979	
Վճարված շահաբաժիններ	-	
Բանկերից ստացված վարկերի ավելացում (նվազում)	1,976,259	
Ստացված այլ փոխառությունների ավելացում (նվազում)	-	
Վարկային կազմակերպությունների կողմից թողարկված արժեթղթերի ավելացում (նվազում)	744,720	
Բաժնետերերի ներդրումները կանոնադրական հիմնադրամում	-	
Ֆինանսական վարձակալության գծով վճարվելիք գումարների ավելացում (նվազում)	-	
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր այլ ֆինանսական գործունեությունից		
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(63,071)	
Դրամական միջոցների զուտ հոսք	534,277	
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբում	155,000	
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջում	689,277	

ՀՐԱՊԱՐԱԿՎՈՂ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Հիմնական տնտեսական նորմատիվների վերաբերյալ
Վարկային կազմակերպության անվանումը «ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ
Ամսաթիվը 01/10/06
31/12/06

(հազ. դրամ)

Նորմատիվներ*	Փաստացի մեծությունը	Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի սահմանած նորմատիվի թույլատրելի մեծությունը	Հաշվետու եռամսյակում խախտումների թիվը
1	2	3	4
Վարկային կազմակերպության կանոնադրական կապիտալի նվազագույն չափը	899,720	150,000	Խախտում առկա չէ
Ընդհանուր (սեփական) կապիտալի նվազագույն չափը	940,450	150,000	Խախտում առկա չէ

*«ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ-ն հրապարակային օֆերտայով միջոցների ներգրավում չի իրականացնում, հետևաբար մնացած հիմնական տնտեսական նորմատիվները «ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ-ի վրա չեն տարածվում։

Ժամանակաշրջանի վերջում աշխատակիցների քանակը - 154

Ենթահավելված 6

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ (Ձև 6)
Ֆինանսական արդյունքների մասին
«31» մարտի 2007թ.
"ՖԻՆՔԱ" ՈՒՎԿ ՓԲԸ
(վարկային կազմակերպության անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ տարվա նույն ժամանակաշրջան	Հաշվետու տարվա սկզբից մինչև հաշվետու ամսաթիվը	Նախորդ տարվա սկզբից մինչև նախորդ տարվա նույն ժամանակաշրջանը
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	148,292		148,292	
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	52,405		52,405	
Զուտ տոկոսային եկամուտ	95,887	0	95,887	0
Շահաբաժինների տեսքով եկամուտներ				
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ				
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	(1,316)		(1,316)	
Առևտրային նպատակով պահվող ներդրումների զուտ շահույթ/ (վնաս)				
Վաճառքի համար նախատեսված ներդրումներից զուտ շահույթ/ (վնաս)				
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներից զուտ շահույթ/ (վնաս)				
Արտարժութային գործառնություններից ստացված զուտ շահույթ/ (վնաս)	(2,006)		(2,006)	
Այլ գործառնական եկամուտներ	35,083		35,083	
Գործառնական եկամուտ	127,648	0	127,648	0
Վարկերից և այլ փոխատվություններից առաջացած կորուստներ	(2,296)		(2,296)	
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	106,458		106,458	
Այլ գործառնական ծախսեր	4,498		4,498	
Շահույթ մինչև հարկումը	14,396	0	14,396	0
Շահութահարկի գծով ծախս/ փոխհատուցում				
Շահույթ հարկումից հետո	14,396	0	14,396	0
Մեկ բաժնետոմսին ընկնող բազային շահույթ				
Մեկ բաժնետոմսին ընկնող նոսրացված շահույթ				

Ենթահավելված 7

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵԿՇՌԱՅԻՆ ՀԱՇՎԵԿՇԻՌ (Ձև 7)
«31» մարտի 2007թ.
"ՖԻՆՔԱ" ՈՒՎԿ ՓԲԸ
(վարկային կազմակերպության անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)

	ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ տարվա վերջ
1	Ակտիվներ		
1.1	Դրամական միջոցներ և բանկային հաշիվներ	454,805	682,595
1.2	Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական ներդրումներ		
1.3	Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	71,702	71,973
1.4	Դրամական շուկայում այլ տեղաբաշխումներ		
1.5	Հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ փոխատվություններ	2,417,888	1,980,360
1.6	Վաճառքի համար նախատեսված ներդրումներ		
1.7	Այլ գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ		
1.8	Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ		
1.9	Վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ		
1.10	Ներդրումներ այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում		
1.11	Կապիտալ ներդրումներ հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում	1,001	1,056
1.12	Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	25,747	25,292
1.13	Հետաձգված հարկային ակտիվներ		
1.14	Ստացվելիք տոկոսներ	30,228	25,900
1.15	Այլ ակտիվներ	21,644	14,171
	Ընդամենը ակտիվներ	3,023,015	2,804,347
2	Պարտավորություններ		
2.1	Բանկերից ստացված փոխառություններ և վարկեր		
2.2	Դրամական շուկայից ստացված այլ փոխառություններ	2,000,318	1,807,380
2.3	Հաճախորդներից ներգրավված փոխառություններ		
2.4	Պարտավորություններ ՀՀ կառավարության նկատմամբ		
2.5	Վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ		
2.6	Վարկային կազմակերպության կողմից թողարկված արժեթղթեր		
2.7	Պահուստներ		
2.8	Վճարվելիք գումարներ		
2.9	Հետաձգված հարկային պարտավորություններ		
2.10	Վճարվելիք տոկոսներ	56,471	47,412
2.11	Այլ պարտավորություններ	38,386	36,111
	Ընդամենը պարտավորություններ	2,095,175	1,890,903
3	Կապիտալ		
3.1	Կանոնադրական կապիտալ	899,720	899,720
3.2	Պահուստներ		
3.2.1	Գլխավոր պահուստ		
3.2.2	Վերագնահատման պահուստներ		
3.3	Կուտակված շահույթ	28,120	13,724
	Ընդամենը կապիտալ	927,840	913,444
	Ընդամենը պարտավորություններ և կապիտալ	3,023,015	2,804,347

ՖԻՆՔԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-Ն
տրամադրում է
ԲԻԶՆԵՍ ՎԱՐԿԵՐ
ԳՈՒՄԱՐ
100$-ից 20.000$
(համարժեք ՀՀ դրամ)
ՏՈԿՈՍԱԴՐՈՒՅՔ
1.67-ից 2.17% ամսական (հաշվարկվում է մնացորդից)
ԺԱՄԿԵՏ
3 ամսից մինչև 24 ամիս
ՎԱՐԿԻ ՏՐԱՄԱԴՐՄԱՆ ՎՃԱՐ 1.5-ից 3%
ՎԱՐԿԻ ՍՊԱՍԱՐԿՄԱՆ ՎՃԱՐ 0-ից 0.5% ամսական
ՓՈՐՁ ԲԻԶՆԵՍՈՒՄ
նվազագույնը 3 ամիս
ԱՊԱՀՈՎՄԱՆ ՄԻՋՈՑ
երաշխավոր, հիմնական և շրջանառու միջոցներ,
կահույք, տեխնիկա, ավտոմեքենա, անշարժ գույք
ՎԱՐԿԻ ՆՊԱՏԱԿ
ԳՈՐԾՈՂ ԲԻԶՆԵՍԻ ԱՋԱԿՑՈՒՄ ԵՎ ԸՆԴԼԱՅՆՈՒՄ
ԵՐԿԱՐԱՏԵՎ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ
ՎԱՐԿԻ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒՄ ՎՍՏԱՀՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄԱՆ ՎՐԱ

ԹՈՒՐՔԱԿԱՆ ԱՐՁԱԳԱՆՔ

Տարեցտարի էլ ավելի անշրջելի է դառնում Ցեղասպանության ճանաչումը

Որքան էլ Թուրքիան փորձի հակազդել ճանաչման միջազգային դրսեւորումներին

Որքան էլ ուղերձում Ջորջ Բուշը չարտասանի «ցեղասպանություն» բառը, այնուամենայնիվ, նա ապրիլի 24-ին Մեծ եղեռնի զոհերի հիշատակը ամեն տարի պատշաճապես հարգող միակ երկրի նախագահն է: Ինչպես նշել էինք նախորդ համարում, նրա ուղերձը, որտեղ ցեղասպանության սահմանումը տալու միջոցով Մեծ եղեռնն անուղղակիորեն բնութագրվում է որպես ցեղասպանություն, հակազդեցություն էր առաջ բերել Անկարայում:

Ի դեպ Թուրքիան փորձում է հակազդել նաեւ տարվա սկզբներին ԱՄՆ Կոնգրեսին ներկայացված հայկական 5 բանաձեւերին: Ներկա դրությամբ, ինչպես ապրիլի 24-ին հաղորդագրությամբ նշել է Անկարայում գործող Եվրասիական ռազմավարական հետազոտությունների կենտրոնի հայկական ուսումնասիրությունների ինստիտուտը, Ներկայացուցիչների պալատի օրակարգում են Հայոց ցեղասպանությունը ճանաչող մեկ եւ Հրանտ Դինքի սպանությունը դատապարտող երկու, իսկ Սենատի՝ համապատասխանաբար մեկական բանաձեւեր:

Հարկ է սակայն նշել, որ հակազդեցության պարագայում Թուրքիայի խնդիրը ընթացիկ տարում սոսկ Նախագահ Բուշի ուղերձը չէ, ոչ էլ ԱՄՆ Կոնգրեսին ներկայացված բանաձեւերն են: Այս տարի ապրիլի 24-ին Մեծ եղեռնի առթիվ հայտարարությամբ հանդես են եկել Ֆրանսիայում նախագահի պաշտոնի գլխավոր հավակնորդներ Նիկոլա Սարկոզին եւ Սեգոլեն Ռուայալը, իսկ Կանադայի վարչապետ Սթեֆըն Հարփերը՝ ուղերձով: Եթե նրանցից Կանադայի վարչապետը, ի տարբերություն ԱՄՆ նախագահի, թեկուզ մեջբերման կարգով ուղերձում օգտագործել է «ցեղասպանություն» բառը, ապա Ֆրանսիայի նախագահի պաշտոնի հավակնորդները վճռականություն են հայտնել իրենց երկրում պայքարելու Հայոց ցեղասպանության ուրացման բոլոր դրսեւորումների դեմ:

ԱՄՆ նախագահ Բուշի ուղերձին հակազդեցությամբ արձագանքող Թուրքիայի արտգործնախարարությունը արձագանքել է նաեւ Կանադայի վարչապետ Հարփերի ուղերձին: Արտգործնախարարությունը տարածել է հաղորդագրություն, որտեղ, ըստ թուրքական հանրային հեռուստատեսության, «արդարությունից զուրկ բարեկամական հարաբերություններին եւ դաշնակցին անհարիր» է որակվել այդ ուղերձում ցեղասպանություն արտահայտության օգտագործումը:

Միաժամանակ նշվել է, որ Կանադայի վարչապետի ուղերձը չի նպաստում Թուրքիայի հետ Հայաստանի հարաբերությունների բարելավմանը եւ ընդգծվել «Հարփերի ուղերձի առթիվ ափսոսանք ենք հայտնում, արտահայտելով մեր տարակուսանքը եւ առաջարկում նրան 1915-ի իրադարձությունների անաչառ մթնոլորտում ուսումնասիրման համար նախադրյալներ ստեղծելու առումով, ուղղորդել կանադացի այն գիտնականներին, ովքեր օժտված են համապատասխան արժանիքներով»:

Անկախ բովանդակությունից, Կանադայի վարչապետի եւ ԱՄՆ նախագահի ապրիլքսանչորսյան ուղերձները, Ֆրանսիայի նախագահի պաշտոնի հավակնորդների Մեծ եղեռնի զոհերի հիշատակի օրվա առթիվ հայտարարությունները, այդ թվում ԱՄՆ Կոնգրեսին ներկայացված բանաձեւերը ցույց են տալիս, որ յուրաքանչյուր տարի ավելի ու ավելի անշրջելի է դառնում Հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչումը: Դա, ինչ խոսք, անխուսափելիորեն հանգեցնում է թուրքական ժխտողականության դիրքերի սպառմանը եւ միանգամայն բացահայտում դրա սնանկությունը:

Հ. ՉԱՔՐՅԱՆ

ՍՊԱՌՆԱՑՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ՆԱՏՕ-ն եւ ԱՄՆ-ը «խորապես մտահոգված» են Պուտինի հայտարարությունից

ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղար Յաապ դե Հոոպ Սխեֆերը եւ ԱՄՆ պետքարտուղար Կոնդոլիզա Ռայսը երեկ «խոր մտահոգություն» են արտահայտել ՌԴ նախագահ Վլադիմիր Պուտինի այն հայտարարության կապակցությամբ, որ Ռուսաստանը սառեցնում է Եվրոպայի սովորական զինված ուժերի պայմանագիրը:

Նախօրեին Պուտինը ՌԴ խորհրդարանի դաշնային ժողովում ՆԱՏՕ-ի երկրներին մեղադրել էր հիշյալ պայմանագիրը չկատարելու մեջ, ընդգծելով, որ Եվրոպայում հակահրթիռային պաշտպանության համակարգի տարրեր տեղաբաշխելու ԱՄՆ-ի մտադրությունը նվազեցրել է Ռուսաստանի եւ ՆԱՏՕ-ի փոխադարձ վստահությունը:

ՆԱՏՕ-ի երկրներն առայժմ չեն վավերացրել պայմանագրի նոր տարբերակը, հայտարարելով, որ նախ Ռուսաստանը պետք է իր ռազմակայանները դուրս բերի Վրաստանից եւ Մոլդովայից:

Պուտինի խոսքերով, Ռուսաստանը պայմանագիրը սառեցնում է, «մինչեւ որ ՆԱՏՕ-ի բոլոր երկրները վավերացնեն այդ պայմանագիրը եւ իրականում կատարեն այն, ինչպես անում է Ռուսաստանը»:

BBC-ն հիշեցնում է, որ 1990 թ. պայմանագիրն ստորագրել են 22 պետություններ: Այն ժամանակ դա ըստ էության ՆԱՏՕ-ի եւ Վարշավայի դաշինքի երկրների փոխհամաձայնությունն էր Եվրոպայում ոչ միջուկային ռազմական տեխնիկայի տեղաբաշխումը սահմանափակելու վերաբերյալ:

Պուտինի կարծիքով, Վարշավայի դաշինքի փլուզումից հետո տվյալ պայմանագիրն անիմաստ է դարձել: Մինչդեռ ՆԱՏՕ-ի ղեկավարն Օսլոյում մամլո ասուլիսում հայտարարել է, թե պայմանագիրը «շատ կարեւոր է Եվրոպայի անվտանգության համար»:

ԱՄՆ պետքարտուղար Կոնդոլիզա Ռայսը իր հերթին «ծիծաղելի» է անվանել Ռուսաստանի երկյուղները Եվրոպայում հակահրթիռային պաշտպանության ամերիկյան համակարգի տարրերի տեղաբաշխումից:

Փորձագետներից ոմանք կարծում են, թե Պուտինի հայտարարությունը նախատեսված է առավելապես «ներքին լսարանի» համար: Սակայն պայմանագրի պատճառով ծագած նոր հակամարտությունը կբարդացնի ՌԴ-ԱՄՆ հարաբերությունները:

Մինչդեռ Վաշինգտոնին Մոսկվայի օգնությունն է պետք այնպիսի հարցերում, ինչպիսիք են Մերձավոր Արեւելքի հաշտության գործընթացը, ԿԺԴՀ-ի եւ Իրանի միջուկային ծրագրերը:

Պ. Բ.

«ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐ»-Ը ՊԱՐՏԱԾԱՆԱՉ ՀԱՐԿԱՏՈՒ Է, ԱՍՈՒՄ Է ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ՏՆՕՐԵՆԸ

Հարկային պետական ծառայությունն ապրիլի 24-ին մեր թերթում հրապարակել էր այս տարվա առաջին եռամսյակի 300 խոշոր հարկատուների նոր ցանկը: «Հայրապետյան եղբայրներ» ՓԲԸ-ին պատկանող «Հայաստան» առեւտրի կենտրոնը զբաղեցնում էր 300-րդ հորիզոնականը: Ինչու եւ ինչպես է ստացվել այդ պատկերը: Այս հարցերի մասին է մեր ստորեւ տպագրվող հարցազրույցը «Հայրապետյան եղբայրներ» ընկերության տնօրեն Հայկազ Հովհաննիսյանի հետ:

-Պարոն Հովհաննիսյան, ինչպե՞ս է ստացվել, որ «Հայրապետյան եղբայրներ» խոշոր ընկերությունը հայտնվել է 300 խոշոր հարկատուների ցուցակի հետնապահի կարգավիճակում:

- Նախ նշեմ, որ այստեղ թյուրըմբռնում կա, ինչն էլ իբր թե «[illegible]» օգտագործել է թերթերից մեկի լրագրողը՝ նախընտրական քաղաքական կոնյուկտուրայից ելնելով:

- Կբացե՞ք փակագծերը:

- Ոչ, չեմ բացի, քանի որ չեմ ուզում ինչպես ասում են՝ ջուր ավելացնել այդ մարդկանց ջրաղացին, որոնք աղավաղելով փաստերը կոնկրետ նախընտրական քաղաքական հանձնարարություն են կատարել: Միայն այդ թերթի տերերին կցանկանամ ասել, որ եթե ուզում են իրենց թեկնածուի օգտին մի լավ գործ կատարել՝ իբր վարկաբեկելով Հայրապետ Հայրապետյանին, ապա լավ կլիներ փոխեին իրենց համար տվյալ դեպքում գործիք ծառայած հոդվածագրին, քանի որ այն բավականին բութ է:

- Լավ, հիմա պարզենք, թե ինչն է աղավաղվել եւ որն է թյուրըմբռնումը:

- Դուք ճիշտ նկատեցիք, «Հայրապետյան եղբայրներ» ընկերությունն իսկապես խոշոր ընկերություն է, որի մեջ մտնում են բազմաթիվ տարբեր ընկերություններ: Այդ թվում՝ «Հայաստան» առեւտրի կենտրոնը, որն, ի դեպ, «Հայրապետյան եղբայրներ» ընկերության ամենամեծ օղակը չէ, ավելի մեծ հարկեր վճարող ընկերություններ են ընդգրկված այդ կազմակերպության մեջ: Չգիտեմ ինչն է փոքր համարվում, եթե համեմատենք Քաջարանի պղնձամոլիբդենային կոմբինատի հետ, իսկապես Հայաստան առեւտրի կենտրոնը բավականին փոքր է եւ դրա մասին ոչ ոք չի էլ կարող վիճել: Իսկ եթե համեմատենք խանութների հետ, այդ խանութների համեմատ հավանաբար ավելի մեծ է: Այստեղ ամեն ինչ պետք է նայել համեմատության մեջ: Իսկ թե ինչ թվերով, ում հետ են համեմատում, դա ինձ համար մի քիչ անհասկանալի է: Լավ կլիներ ավելի պարզ գրվեր, որ, եթե «Հայաստան» հանրախանութի չափեր ունեցող խանութ կա, որն ավելի շատ հարկ է վճարում, այդ ժամանակ ես կարող էի ավելի առարկայական հարցը ներկայացնել, բայց եթե ուղղակի օդի մեջ ինչ-որ բաներ են ասում, չեմ կարող կոնկրետ պատասխան տալ:

- Այդուամենայնիվ փորձեք պարզաբանել, որքա՞ն հարկ է մուծում «Հայաստան» առեւտրի կենտրոնը եւ ինչպես է դա որոշվում:

- Ցուցակում «Հայաստան» առեւտրի կենտրոնը 311-րդ տեղում էր, իսկ դա այդքան էլ հեռու տեղ չէ խոշոր հարկատուների մեջ, որովհետեւ այնտեղ ավելի քան 1000 օբյեկտների տվյալներ են հրապարակված: Եթե տարեկան 147 միլիոն դրամը համարվում է քիչ հարկ, դա ճաշակի հարց է: Իսկ մենք ղեկավարվում ենք կոնկրետ հաշվարկներով: «Հայաստան» առեւտրի կենտրոնը իրենից ներկայացնում է առեւտրի կազմակերպման վայր, այսինքն՝ հարկերը հաշվարկվում են հաստատագրված վճարի տեսքով՝ զբաղեցրած տարածքի դիմաց: Մեր տարածքի չափերի մասին եթե որեւէ մեկը կասկածներ ունի, կարող է գալ ինձ հետ՝ միասին մետրը վերցնենք ու չափենք: Տեսնենք այնտեղ ինչ-որ խախտում կա՞: Մնացածն արդեն տեխնիկական հաշվարկի հարց է: Եթե այդտեղ ինչ որ մեկը կասկածում է, որ կարող է հարկերը քիչ մուծվել, ես նրանց կարող եմ ապացուցել, որ այդպիսի բան գոյություն չունի:

Մեր հարկերն առաջանում են՝ եւ առեւտրի կազմակերպման վայրի հաստատագրված վճարներից, եւ այլ գործունեություններից, ինչպիսիք են, օրինակ՝ հանրային սնունդը, վարսավիրական ծառայությունները, ավտոկանգառները, այս բոլորի գումարը միասին կազմել է 136 մլն դրամ: Մնացած մոտավորապես 10-11 մլն դրամը գալիս է արդեն այն գործունեությունից, որը չի հարկվում հաստատագրված վճարներով: «Հայաստան» առեւտրի կենտրոնը նույնպես ունի առանձին բաժիններ, որոնք զբաղվում են առեւտրական գործունեությամբ եւ այդ գործունեությունից ու ծառայություններից առաջանում են նաեւ ավելացված արժեքի հարկի ու շահութահարկի գումարներ, դա էլ հենց այդ 10 մլն է:

Հաստատագրված վճարների պայմաններում ստվերային տնտեսություն պրակտիկորեն չի կարող լինել, մանավանդ «Հայաստան» առեւտրի կենտրոնում, որը շինության մեջ է: Շինության ամբողջ տարածքները երեւում են կադաստրային փաստաթղթերով, բոլոր տնտեսվարող սուբյեկտների հետ անխտիր կնքված են պայմանագրեր, որոնց մեջ ֆիքսված են նրանց զբաղեցրած տարածքները, որոնք գումարելը շատ հեշտ հարց է: Յուրաքանչյուր լրագրող կարող է գալ ու դա ստուգել: Իսկ եթե լրագրողն առանց ստուգելու ինչ-որ հայտարարություններ է անում, առանց հիմքեր ունենալու, գուցե գար ինձ հետ զրուցեր, ես նրան կապացուցեի, որ ինքը ճիշտ ճանապարհի վրա չի:

Ընդհանրապես հայտարարության տրամաբանությունը անհասկանալի եւ ոչ մասնագիտական է: Ըստ հոդվածի, եթե ընկերությունը հարկատուների ցուցակում զբաղեցնում է վերջին տեղերը, ուրեմն աշխատում է ստվերում: Ստվերը կապել ընկերության զբաղեցրած տեղի հետ անհեթեթություն է: Դրա համար պարտադիր չէ մասնագետ լինել:

- Իսկ «Հայրապետյան եղբայրներ» ընկերության ընդհանուր հարկերի մասին ինչ կասեք:

- «Հայրապետյան եղբայրներ» ընկերությունը ունի տարբեր ոլորտների գործունեություն. հյուրանոցային տնտեսություն, ավտոմեքենաների ներմուծում, առք ու վաճառք, յուղերի ներմուծում ու վաճառք, բազմաթիվ ավելի փոքր կարգի բիզնեսներ: Այդ ֆիրմաներից մեկը գտնվում է ցուցակի հենց կենտրոնական տեղում՝ 300 խոշոր հարկատուների մեջ 151-րդն է: Եթե մենք դրան գումարենք նաեւ այն մնացած բոլոր բիզնեսները, նրանք հավանաբար, եթե առաջին տասնյակի մեջ չընկնեն, ապա 2-րդ, 3-րդ տասնյակի մեջ հաստատ կլինեն: Ուղղակի բիզնեսները երեւում են առանձին, դրանք բոլորը առանձին ընկերություններ են, մի իրավաբանական անձ չեն, ըստ որում տարբեր շրջաններում են գտնվում, տարբեր հարկային տեսչություններում են իրենց գումարները մուծում, այդ պատճառով էլ այդպես գրված է եւ միասնական թիվ չի երեւում:

- Այդ միասնական թիվը բավականին պատկառելի է:

- Միայն Եվրոմոթորս ընկերությունը 305 մլն դրամի հարկեր է մուծել 2006 թ-ի ընթացքում եւ 151-րդ տեղն է զբաղեցնում խոշոր հարկատուների ցանկի մեջ: Պետք է ասել, որ այստեղ չեն հաշվարկված նաեւ գույքահարկի, հողի հարկի, կենսաթոշակային հիմնադրամին մուծվող բոլոր տեսակի վճարումներն ու պետական տուրքերը, որոնք նույնպես բավականին զգալի գումարներ են կազմում, որոնք չեն մտնում այս 300 վճարողների հարկային եկամուտների մեջ:

- Հարցը պետք է դիտարկել նաեւ այլ տեսանկյունից:

- «Հայրապետյան եղբայրներ» ընկերությունը ոչ միայն խոշոր հարկատու է, այլեւ խոշոր ներդրումներ կատարող, միայն ձիասպորտի կենտրոնում կատարվող ներդրումները տարեկան հասնում են 400-500 մլն դրամի, եւ դա կատարվում է նախօրոք կնքված պայմանագրերի հիման վրա, այդ ներդրումային ծրագիրն ավարտվելու է 2008-2009 թ.թ.-ներին եւ ձիասպորտի կենտրոնը կդառնա Հայաստանում, երեւի, միջազգային չափանիշներին համապատասխանող ամենախոշոր սպորտային կառույցներից մեկը:

Իսկ եթե ինչ-որ բան հրապարակում են, կարծում եմ, որ ճիշտ կլինի, եթե նախապես ճշտեն իրենց հրապարակած նյութերը, մանավանդ, երբ վերաբերում են կոնկրետ ինչ-որ ընկերության, ինչ-որ օբյեկտների, ինչ-որ անձերի: Այդպիսի մերկ մեղադրանքներ ներկայացնելն, ինձ թվում է, ճիշտ չէ: Եթե տնտեսագիտությունից չի հասկանում, ուրեմն նման հայտարարությունները դիլետանտություն են: Իսկ եթե ինքն իրեն պրոֆեսիոնալ է համարում, թող նստի պրոֆեսիոնալ մարդու հետ զրուցի ու կբացատրեն նրան, թե ինչն ինչոց է:

Այնպես որ, դիլետանտ կամակատարներին խորհուրդ կտայի ի գիտություն ընդունեին, որ «Հայրապետյան եղբայրներ» ընկերությունն, ի տարբերություն որոշների, պարտաճանաչ հարկատու է եղել, կա եւ կլինի:

Հարցազրույցը
ԼՈՒՍԻՆԵ ՄՈՒՐԱԴՅԱՆԻ

«Կամար» շարունակում է կամրջել Հայրենիքն ու սփյուռքը

2006 թվականի վերջին ամիսներին Բեյրութում լույս է տեսել «Կամար» «գրականութեան եւ գեղարուեստի անկախ պարբերաթերթի» երկրորդ համարը: Առաջինը հրապարակ էր եկել մեկ տարի առաջ (այդ մասին անդրադարձել ենք «**Ազգի**» 2005 թ. դեկտեմբերի 20-ի համարում):

Հանդեսի խմբագիրն է լիբանանահայ ճանաչված բանաստեղծ, մանկավարժ եւ մշակութային ժիրայր Դանիելյանը: Խմբագրական կազմը բաղկացած է լիբանանահայ հինգ մշակութայիններից եւ ԱՄՆ-ից Երվանդ Ազատյանից: Հանդեսն ունի ներկայացուցիչներ չորս երկրներում, նաեւ ՀՀ-ում:

«Խմբագրականը» նվիրված է անցյալ տարվա ապրիլ ամսի առաջին օրերին Անթիլիասում գումարված Գրողների համահայկական երրորդ համաժողովին: Առաջին էջերում տպագրվելու պատիվը շնորհվել է հայրենաբնակ գրողներին՝ բանաստեղծներ Հենրիկ Էդոյան եւ Յուրի Սահակյան, արձակագիրներ Դիանա Համբարձումյան եւ Հրաչյա Սաթեւոսյան (վերջինիս «Ջիու միտք ու ձիու թռիչք» հեքիաթը արտացոլում է ՀՀ-ի այսօրվա խաղափական ղեկավարների բացասական կողմերը եւ խստագույն ծաղր է ու քննադատություն նրանց հասցեին): Այնուհետեւ հրապարակումներ ունեն լիբանանահայ, սիրիահայ գրողներն ու Թեհրանից խաչիկ Խաչերը: Լիբանանահայերից ուշագրավ է Արա Արծրունու «Նամակաբեր» պատմվածքը, որը պատկանում է անհեթեթի եւ այլաբանական գրականության ժանրին: Լաթաքիայից (Սիրիա) Հակոբ Ադամյանի «Խաչ Անուն» պատմվածքը հուզիչ է Բալուից Հալեպ տարագրվածների կյանքից վերցրած իր իրապատական պատկերներով: Նմանապես հուզառատ է Բեյրութի Դարուհի-Յովակիմյան վարժարանի հայոց լեզվի եւ գրականության դասատու Անժել Միսիսյանի «Խռովքներ» իրապատումը՝ վերցրած հեղինակի մանկության տարիներից: Հետաքրքրական են հալեպահայ բեմադրիչ Մանուել Քեշիշյանի փոքրիկ պատմվածք-էսսեները: Օտարագիր հայ հեղինակներից տեղ է տրվել Շահան Շահնուրի եւ արգենտինահայ Հովհաննես (Խուան) Ելանգեոզյանի բանաստեղծություններին: Բնագրից Խաչիկ Խաչերի թարգմանությամբ լույս է տեսել իրանցի հեղինակ Ամիր Հասան Չեհելթանի «Էսֆանդիարի մայրը՝ Մունեսը» պատմվածքը: Գեղարվեստին վերաբերող հրապարակումներն են Արա Նորաշենյանի «Վայրենապատասխանը հարիր տարեկան է» եւ բազմավաստակ բեմադրիչ Պերճ Ֆազլյանի՝ հայազգի թատերագիր Արթուր Ադամովին (Հարություն Ադամյան) նվիրված հրապարակումները: Գրականագետների համար մեծ արժեք է ներկայացնում Վահան Թեքեյանի վերջին նամակներից մեկը՝ Իսրայի կյանքի եւ խոհափիլիսոփայության մասին, որը հրապարակվում է առաջին անգամ: Նույնքան հետաքրքրական են նույնպես առաջին անգամ լույս տեսնող մյուս երկու հրապարակումները՝ Գուրգեն Մահարու «Գազել հաշտության» բանաստեղծությունը՝ նվիրված Վահե-Վահյանին եւ Սիամանթոյի հետեւողությամբ Անդրանիկ Ծառուկյանի պատրաստած «Ս. Մեսրոպ» խմբային արտասանության հորինումը՝ նվիրված Վազգեն Ա հայրապետի ծննդյան հիսնամյակին: Այնուհետեւ էջերը տրամադրվել են երկու գրախոսությունների. Երվանդ Ազատյանը ներկայացրել եւ գնահատել է նախկին պոլսահայ, այնուհետեւ ամերիկաբնակ, արեւելահայերեն ստեղծագործող Վարդերես Կարագեոզյանի «Ատրաման հետ» ներթողագիրը, իսկ Արմենակ Եղիայանը անդրադարձել է Գրիգոր Քեոսեյանի կազմած՝ Շահնուրյան երկու նամականիներին. առաջինն ընդգրկում է Շահան Շահնուրի հենց Գ. Քեոսեյանի հետ փոխանակած նամակները՝ 1955-1973 թթ., երկրորդը՝ Գուրգեն Մահարու եւ Անդրանիկ Անդրեասյանի հետ փոխանակածները: Համարն ավարտվում է Գրողների երրորդ համաժողովին վերաբերող նյութերով եւ «Գոհար» երգչախմբի ելույթների տեսաձայնագրված նյութերի գովազդով:

Ինչպես առաջին, այնպես էլ այս համարը ձեւավորել է լիբանանահայ գեղանկարիչ Սարալ Փանոսյանը: Երկրորդ համարում, ի տարբերություն առաջինի, նյութերը չեն խմորվել գեղանկարներով, ինչը թերեւացնում է հանդեսը, միաժամանակ բարձրացնելով ձեւավորման ոակը եւ նյութերի ընթերցումը դարձնում հաճելի: Երկրորդ համարի ձեւավորումը ոչ միայն ակնահաճո է, այլեւ՝ ինքնին արվեստի գործ՝ համարյա կատարյալ:

Որպես հանդեսի թերություններ նշենք, որ «Քեռեպասում» շարքի բանաստեղծությունների հեղինակի անունը չի տպագրվել: Չեհելթանի պատմվածքի ծանոթագրություններից առաջինում թարգմանիչ Խաչիկ Խաչերը թույլ է տվել կրկնակի սխալ, որը վրիպել է խմբագրի ուշադրությունից: «Ղեբլե» (արաբերենում՝ կիբլա) հասկացության բացատրությունը էջ 54-ի տողատակում բերվել է հետեւյալ տեսքով. «Մուսուլմանների աղօթքի ուղղութիւնը դէպի Մուհամմէտ Մարգարէի Մաքքէում գտնուող գերեզմանը»: Նախ՝ մահմեդականների մարգարեն թաղված է ոչ թե Մեքքե (Մաքքաթ ալ-Մուքարրամա), այլ՝ նրանից հյուսիս գտնվող Մեդինե (ալ-Մադինա ալ-Մունավվարա) քաղաքում, երկրորդ՝ մահմեդականների աղոթքի ուղղությունն է իսլամական կրոնի մեծագույն սրբությունը՝ Մեքքայի հարամի (արաբերենում՝ սրբավայր) կենտրոնում գտնվող ալ-Քաաբա խորանաքարդաձեւ, սեւ քարը: Թեքեյանի նամակում սպրդել է սխալ. ինքնութեան եւ ծերութեան պատճառով Թեքեյանի ձեռագիրն ինչքան էլ «տեղ-տեղ անընթեռնելի է եւ, երբեմն ալ անխնամ» (էջ 74-ի խմբագրական ծանոթագրությունից), այնուամենայնիվ հազիվ թե դժվար լիներ իմանալ, թե Պոլսի դպրոցների շարքում չէր կարող լինել «Պէջուզեան»-ը (էջ 75). հասկ է, թե հայ բանաստեղծության իշխանը գրել է հանրահայտ «Պէզճեան» վարժարանի անունը:

«Կամարի» երկրորդ համարի հրատարակության առթիվ մեր հիմնական քննադատությունն ուղղում ենք, որքան էլ տարօրինակ հնչի, «Արմավիա» կոչվող ընկերությանը: 2006 թ. հուլիսի կեսերին, այս ավիաընկերությունը, Լիբանանի դեմ Իսրայելի վայրագ պատերազմը պատրվակելով, դադարեցրեց դեպի Բեյրութ իր թռիչքները: Այս խզումը շարունակվում է առ այսօր՝ առանց որեւէ տրամաբանական պատճառի: Դրա հետեւանքով կտրվել է կապը այս հայաշատ կենտրոնի հետ: Նույն պատճառով, «Կամարի» այս համարը Երեւանում ունեն շատ սահմանափակ թվով մարդիկ, այսինքն՝ այդքան տառապանքով ստեղծվող լիբանանահայ մշակութային արժեքները չեն մտնում հայրենական լայն շրջանառության մեջ:

ԳԷՈՐԳ ՅԱԶԸՃԵԱՆ

Հայ բանաստեղծները ֆրանսիական տոնին

Ֆրանսիայում ավանդական համարվող «Բանաստեղծների տոնին» այս տարվա մարտին մասնակից են դարձել նաեւ հայերին: Ֆրանսիական կողմից հրավիրված են եղել Հայաստանից երկու բանաստեղծ, ընտրվել են Հովհաննես Գրիգորյանը եւ Տիգրան Պասկեւիչյանը:

Փարիզի «Յառաջ» օրաթերթի խմբագիր Արփի Թոթոյանը անդրադառնալով այս հանդիպմանը՝ գրում է, որ «ո՛չ սփիւռքեան հաստաբծին վրայ գիծ մը քաշած ու միայն իրենց ուղղուած հրաւէրը, հատանօրէն հեռուի սուրբին զօրութեան հաւատքով, ո՛չ ալ իրենց ծանուցումը որպէս «հայրենաբնակ բանաստեղծներու», չէր կրցած արթնցնել ակնկալուած հետաքրքրութիւնը»: Արդեն Հայաստանի տարվա «խճողված» հայտագիրն էլ թերեւս հոգնեցրել է մարդկանց. կազմակերպվածության պակասն էլ ավելանալով դրան՝ լսարանի գոյությունը ավելի էր փոքրացրել, եւ զրույցը լսարանի ու հյուրերի միջեւ հետաքրքրական բնույթ չի կրել: Մեր բանաստեղծները մնացել են գրեթե իրենք իրենց հետ ու հոդվածն էլ խորագրված է «Բանաստեղծներու մեր ամայի գարունը»: Միայն հայերից բաղկացած լսարանի համար չպատճառաբանված ընթերցվել են նաեւ ֆրանսերեն թարգմանություններ: Ապա Հովի. Գրիգորյանն իր տպավորությունները հայտնելուց եւ սփյուռքի հանդեպ երախտագիտության մի քանի խոսքեր ասելուց հետո կարդացել է իր բանաստեղծություններից, նմանապես եւ Տիգրան Պասկեւիչյանը: Հ. Գրիգորյանը խոսակցություն է բացել անցյալից, հիշել 60-70-ականների նորարարական շարժման ընթացքը, որ մեզանում գեղագիտական այլախոհություն էր համարվում, խորհրդային գրաքննության ու գաղափարական պարտադրանքների հրատարակչական արգելքները, իր եւ իր սերնդակից բանաստեղծների (Հ. Էդոյան, Ա. Հարությունյան, Ս. Չիլոյան) ստեղծագործական դժվարություններին անդրադառնալով, դրանք առնչել է այսօրվա գրական կյանքին, նկատելով, որ ժամանակակից նորարարությունները եթե չեն հալածվում, ապա դրանց հեղինակներին գրական աշխարհի պաշտոնական շրջանակները անտեսում են (հետաքրքրական է, ո՞ր նորարարությունն է նկատի ունեցել Հովի. Գրիգորյանը՝ «Գրեթերի» թե՞ «Ինքնագրի» եւ գեղագիտական ինչ չափանիշներով է ներկայացրել, հիմնավորել կամ արժեւորել դրանք):

Հանդիպման տպավորությունը մեկ արտահայտությամբ բնորոշել է հոդվածագիրը՝ «Յաջորդ փիճարկում- երեկոյթի մը նիւթ կրնայ ըլլալ հետեւեալը. «Արտաքին կիրակի յետմիջօրէի մը անցա՞ծ երբալ, թէ՞ հայրենաբնակ բանաստեղծներու հետ հանդիպումի»...

Մ. Բ.

Մոսկվայում վախճանվել է Մստիսլավ Ռոստրոպովիչը

Մոսկովյան կլինիկաներից մեկում 80 տարեկանում իր մահկանացուն է կնքել աշխարհահռչակ թավջութակահար եւ դիրիժոր Մստիսլավ Ռոստրոպովիչը: ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ գործակալությունը նշում է, որ վերջին ամիսներին երաժիշտն ուներ լյարդի ծանր հիվանդություն, մի քանի անգամ եղել է հիվանդանոցում:

ԽՍՀՄ-ից մեկնած Ռոստրոպովիչն ու Վիշնեւսկայան ապրել էին ԱՄՆ-ում եւ համերգներով հանդես եկել ողջ աշխարհում: 1977-1994 թթ. մաեստրոն Վաշինգտոնում գլխավորել էր Ազգային սիմֆոնիկ նվագախումբը, ինչպես նաեւ հանդես եկել Լոնդոնի սիմֆոնիկ նվագախմբի, Ճապոնիայի Նոր սիմֆոնիկ նվագախմբի եւ Վիեննայի ֆիլհարմոնիկ նվագախմբի հետ:

2007 թ. մարտին նա պարգեւատրվել էր «Հայրենիքին մատուցած ծառայությունների համար» 1-ին աստիճանի շքանշանով:

Մստիսլավ Ռոստրոպովիչը ծնվել է 1927 թ. մարտի 27-ին Բաքվում, թավջութակահար Լեոպոլդ Ռոստրոպովիչի ընտանիքում: Ավարտել էր Մոսկվայի կոնսերվատորիայի թավջութակի դասարանը: 1945 թ. ոսկե մեդալ էր ստացել ԽՍՀՄ երիտասարդ երաժիշտների առաջին մրցույթում: Հետագայում դասավանդել էր կոնսերվատորիայում, եղել ամբիոնի վարիչ:

Ռոստրոպովիչը փաստորեն կատարել է համաշխարհային ողջ թավջութակային նվագացանկը: Ժամանակակից խոշորագույն կոմպոզիտորները նրան ձոնել են տասնյակ ստեղծագործություններ:

Մաեստրոն եւ նրա կինը՝ Գալինա Վիշնեւսկայան 1974 թ. ԽՍՀՄ-ից մեկնելու թույլտվություն էին ստացել: Նրանք բացահայտորեն պաշտպանում էին Ալեքսանդր Սոլժենիցինին եւ ԽՍՀՄ քաղաքացիությունից զրկվեցին 1978 թ.: Քաղաքացիությունը վերականգնվեց միայն 1990 թվականին:

ԽՍՀՄ-ում լենինյան եւ պետական մրցանակներից բացի, Ռոստրոպովիչը պարգեւատրվել էր Բրիտանական կայսրության ուխտի ասպետի, Ֆրանսիայի Պատվո լեգեոնի շքանշաններով, ֆրանսիական ակադեմիայի անդամ էր: Նա Ճապոնիայի արվեստների ընկերակցության Կայսերական մրցանակի, Ազատության Նախագահական մեդալի եւ Քենեդիի կենտրոնի Պատվո նշանի դափնեկիր էր:

Պ. Ք.

Վախճանվել է ժողովրդական դերասան Կիրիլ Լավրովը

Պետերբուրգում 82 տարեկան հասակում արյանոթային համակարգի ծանր հիվանդությունից մահացել է թատրոնի եւ կինոյի նշանավոր դերասան Կիրիլ Լավրովը: Նա մինչեւ 2007 թ. ապրիլ ամիսը գլխավորում էր Գեորգի Տովստոնոգովի անվան դրամատիկական մեծ թատրոնը: Լավրովի մահվան լուրը երեկ հաղորդել է «Էխո Մոսկվի» ռադիոկայանը:

ԽՍՀՄ ժողովրդական դերասան, Սոցիալիստական աշխատանքի հերոս, պետական բազմաթիվ մրցանակների դափնեկիր Կիրիլ Լավրովը ծնվել էր 1925 թ. սեպտեմբերի 15-ին Կիեւի ռուսական թատրոնի դերասան Յուրի Լավրովի ընտանիքում: Պատերազմից հետո նա ընդունվել էր Աստրախանի մեխանիկների ռազմաավիացիոն դպրոց, ապա հինգ տարի որպես տեխնիկ ծառայել Հեռավոր Արեւելքում: Դերասանական առաջին քայլերն արել էր Կիեւի հիշյալ թատրոնում: 1955 թ. աշխատանքի էր անցել Լենինգրադի դրամատիկական մեծ թատրոնում, որի գեղարվեստական ղեկավարն էր դարձել 1989 թ.:

Գեորգի Տովստոնոգովի ղեկավարման տարիներին Լավրովը թատրոնում հանդես էր եկել «[illegible]», «Երեք քույր», «Խաղաղ Դոն», «Քեռի Վանյա», «Ռեւիզոր» ոիեսներում:

Նրա մասնակցությամբ նկարահանված ֆիլմերից են «Վասյոկ Տրուբաչովը եւ նրա ընկերները», «Ողջերն ու մեռածները», «Հավատացեք ինձ, մարդիկ», «Լյուբով Յարովայա», «Քայլ սպիտակ թագուհով», «Կրակի սանձահարումը», «Դեռ երեկո չէ», «Իմ քնքուշ ու բարի գազան» ֆիլմերը:

Ընդհանուր առմամբ Լավրովը խաղացել է 60 դեր: Վերջիններից մեկը Պիղատոսի դերն է «Վարպետը եւ Մարգարիտան» բազմասերիանոց ֆիլմում: Լավրովից մեկ ամիս առաջ վախճանվել էր նրա նշանավոր խաղընկեր, ԽՍՀՄ ժողովրդական դերասան Միխայիլ Ուլյանովը:

Պ. Ք.

Հոբելյանական միջոցառում

Ապրիլի 24-ին Երեւանի Կոմիտասի անվան պետական կոնսերվատորիայում հոբելյանական միջոցառում էր: Երեկույթը նվիրված էր պրոֆեսոր, ՀՀ վաստակավոր արտիստ Քրիստափոր Բաբայանի ստեղծագործական գործունեության 60-ամյակին:

Քրիստափոր Բաբայանը տարիներ շարունակ աշխատել է Երեւանի սիմֆոնիկ նվագախմբում: Անգնահատելի է նրա դերը մի քանի սերունդների պրոֆեսիոնալ դաստիարակման եւ զարգացման գործում:

«Բախտավոր ու երջանիկ եմ: Ափսոսում եմ, որ այդ տարիները, թո՛ղ տարօրինակ չհնչի, բայց անցել են արագորեն: Երբ նայում եմ իմ անցած կյանքի ուղուն, համոզվում եմ, որ կարող էի ավելի շատ բան անել, քան արել եմ: Ճիշտ է, ունեցել եմ հարուստ եւ ստեղծագործական բուռն կյանք, բայց դա ինձ չի բավարարում»:

Ստեղծագործական ընկերներն ու մտերիմները խոստովանում են, որ երջանիկ են, քանի որ ճանաչում եւ աշխատում են էությամբ բարի, պարտաճանաչ եւ պրոֆեսիոնալ մարդու հետ:

ՀԱՍՄԻԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

«Նռան գույնի» մասին վավերագրական ֆիլմը Նյու Յորքի կինոփառատոնում

Չորեքշաբթի Նյու Յորքում բացված «Tribeca Film Festival» միջազգային կինոփառատոնին մասնակցում է Լեւոն Գրիգորյանի «Հիշողություններ Սայաթ-Նովայի մասին» վավերագրական ֆիլմը: «Ազատության» տեղեկացմամբ, ֆիլմը պատմում է Փարաջանովի «Նռան գույնը» ֆիլմի ստեղծման մասին, օգտագործելով ժամանակին գրաքննության պատճառով ֆիլմից դուրս մնացած եւ չցուցադրված կադրեր: «Tribeca Film Festival»-ը հիմնադրվել է 2002 թ.-ին՝ նպատակ ունենալով ֆիլմերի, երաժշտության միջոցով նպաստել 2001 թ.-ի սեպտեմբերի 11-ի ողբերգական իրադարձություններից հետո Մանհեթնի ուժեղացմանը: Այս անգամ կինոփառատոնում մինչեւ մայիսի 5-ը կցուցադրվի 40 երկրի 275 ֆիլմ:

Ա. Հ.

Բախտը ժպտաց «Փյունիկին»

Երեկ երեք հանդիպումներով ավարտվեց ֆուտբոլի Հայաստանի բարձրագույն խմբի առաջնության երրորդ տուրը: Կենտրոնական հանդիպումը «Փյունիկի» եւ «Միկայի» մրցավեճն էր: Առաջին խաղակեսում, հատկապես խաղասկզբում ավելի ակտիվ էին «Միկայի» ֆուտբոլիստները, որոնք մի քանի անգամ կարող էին գրավել մրցակցի դարպասը: Սակայն միկացիները նպաստավոր դիրքերից վրիպեցին: Ընդմիջումից հետո էլ երկու թիմերն ունեցան դարպասը գրավելու համար առիթներ: Երկրորդ խաղակեսում «Փյունիկը» զգալիորեն ակտիվացրեց հարձակողական գործողությունները եւ, ի վերջո, կորզեց հաղթանակը: Ավելացված ժամանակի առաջին րոպեին Լեւոն Փաչաջյանը աջ թեւից ներխուժելով տուգանային հրապարակ, գնդակն ուղարկեց դարպասի հեռավոր անկյունը:

Առաջնության առաջատարներից մեկը՝ Կապանի «Գանձասարը» հյուրընկալվել էր «Կիլիկիային»: Թեեւ դաշտի տերերը խաղն անցկացրին 10 հոգով, սակայն «Գանձասարին» այդպես էլ չհաջողվեց իրացնել թվային առավելությունը: Դարպասները մնացին անառիկ: Գյումրիում «Արարատը» 1-0 հաշվով հաղթեց տեղի «Շիրակին»: Արարատցիներից միակ գոլի հեղինակ դարձավ բրազիլացի Մարկոսը՝ առաջին խաղակեսում հստակ իրացնելով 11 մ հարվածը:

Մրցաշարային աղյուսակ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Փյունիկ	3	3	0	0	8-1	9
2. Գանձասար	3	2	1	0	3-0	7
3 Արարատ	3	2	0	1	6-1	6
4. Միկա	3	2	0	1	5-3	6
5. Բանանց	3	1	1	1	3-2	4
6. Շիրակ	3	0	1	2	1-4	1
7. Կիլիկիա	3	0	1	2	1-7	1
8. Ուլիս	3	0	0	3	0-9	0

Ռմբարկուները

Մարկոս	«Արարատ»	4
Կլեբեր	«Միկա»	3
Լեւոն Փաչաջյան	«Փյունիկ»	3

Ձյուդոյիստները մեկնեցին Հռոմ

Երեկ Երեւանից Հռոմ է մեկնել ձյուդոյի Հայաստանի հավաքականը, որը կմասնակցի ապրիլի 28-29-ը Իտալիայի մայրաքաղաքում կայանալիք աշխարհի գավաթի փուլային մրցաշարին: Հավաքականի գլխավոր մարզիչն է Գագիկ Աղամալյանը, որը թիմի կազմում ընդգրկել է 60 կգ քաշայիններ Արսեն Վարդիկյանին, Արթուր Արաքելյանին եւ 66 կգ քաշային Մեսրոպ Բարբարյանին:

Կրամնիկը շահում է մրցախաղը

Հունգարիայի Միշկոլց քաղաքում արագ շախմատի իրենց մրցավեճն են շարունակում Վլադիմիր Կրամնիկն ու Պետեր Լեկոն: Ինչպես արդեն տեղեկացրել ենք, առաջին երկու պարտիաներն ավարտվել էին ոչ-ոքի: Եվ ահա 3-րդ պարտիան արդյունավետ ելք ունեցավ: Կրամնիկը 44-րդ քայլին հաղթանակ տոնեց: 4-րդ պարտիայում մրցակիցները 52-րդ քայլին հաշտություն կնքեցին:

Մանվել Գաբրիելյանը կշարունակի մարզել Վալուեւին

Ծանրքաշային պրոֆեսիոնալ բռնցքամարտիկ Նիկոլայ Վալուեւի մենեջեր Բորիս Դիմիտրովը հերքել է տարածված այն լուրը, թե իբր Մանվել Գաբրիելյանն այլեւս չի մարզում բռնցքամարտիկին: Հայազգի մասնագետը կշարունակի աշխատել Վալուեւի հետ՝ նրան նախապատրաստելով հետագա մենամարտերին: Դիմիտրովը նաեւ հերքել է այն լուրը, թե իբր Վալուեւը պայմանագիր է կնքել հայտնի պրոմոութեր Դոն Քինգի հետ: Այսուհետեւ էլ Վալուեւի մենամարտերը կկազմակերպի գերմանացի Վիլֆրիդ Զաուերլանդը:

Նշենք, որ WBA-ի վարկածով աշխարհի նախկին չեմպիոն Նիկոլայ Վալուեւը, որը վերջերս ունեցավ պարտություն և իր տիտղոսից զրկվեց ուզբեկ Ռուսլան Չագաեւի հետ մենամարտում, ոինգ կվերադառնա հոկտեմբերին:

Նալբանդյանը քառորդ եզրափակիչում է

Դավիթ Նալբանդյանը շարունակում է հաջող ելույթները Բարսելոնի թենիսի մրցաշարում: Երրորդ շրջանում նա 6-4, 6-3 հաշվով պարտության մատնեց իսպանացի Կառլոս Մոյային: Հաջող է հանդես գալիս նաեւ իսպանացի Ռաֆայել Նադալը, որը վերջերս 3-րդ տարին անընդմեջ հաղթող էր ճանաչվել Մոնտե Կառլոյի մրցաշարում: Նա վստահորեն պարտության մատնեց շվեդ Թոմաս Յոհանսոնին (6-1, 6-4): Պայքարը շարունակում է նաեւ Նիկոլայ Դավիդենկոն, որը հաղթեց Վոլանդրի Ֆիլիպոյին (7-6, 7-6): Քառորդ եզրափակիչի ուղեգիր նվաճեցին նաեւ Ստարաչեն, Ֆեռերը, Էռնանդեսը, Կալերին եւ Կանյասը:

Քառորդ եզրափակիչում Դավիթ Նալբանդյանը կմրցի իսպանացի Դավիթ Ֆեռերի հետ: Վերջինս նախորդ փուլում պայքարից դուրս էր թողել սերբ Բորիս Պաշանսկուն (6-2, 7-5): Քառորդ եզրափակիչի մյուս երեք զույգերը կազմել են Նադալն ու Ստարաչեն, Էռնանդեսն ու Կալերին, Կանյասն ու Դավիդենկոն:

Եզրափակիչում սպասվում է իսպանական թիմերի դիմակայություն

Ամենայն հավանականությամբ, ՈւԵՖԱ-ի գավաթի եզրափակիչը կվերածվի իսպանական երկու ակումբների դիմակայության: Նման ենթադրության հիմք է տալիս ՈւԵՖԱ-ի գավաթի կիսաեզրափակիչ առաջին խաղում իսպանական «Էսպանյոլի» վստահ հաղթանակը գերմանական «Վերդերի» նկատմամբ: Սեփական հարկի տակ «Էսպանյոլը» պարզապես ջախջախեց «Վերդերին»՝ թիմի դարպասը խփելով 3 անպատասխան գնդակ: Մինչդեռ խաղասկզբում շատ ակտիվ էր «Վերդերը», որը կարող էր հաշվի մեջ առաջ անցնել: Սակայն նախ հարմար դիրքից վրիպեց Կլոզեն, ապա մոտ 18 մետրից Դիեգոյի վտանգավոր հարվածը հետ մղեցին պաշտպանները: Հետագայում «Էսպանյոլը» տիրեց նախաձեռնությանը եւ երկու անգամ անկյունայինի խաղարկումից հետո Մոյզեսն ու Պանդիանին գրավեցին «Վերդերի» դարպասը: 58-րդ րոպեին «Վերդերի» վիճակն էլ ավելի վատթարացավ: Վերջին հույսի խախտման համար դաշտից հեռացվեց թիմի դարպասապահ Թիմ Վիզեն: Դաշտի տերերին հաջողվեց իրացնել թվային առավելությունը: Խաղավերջում աչքի ընկավ Կորոմինասը:

Այսպիսով, «Էսպանյոլը» գործնականում ապահովեց եզրափակիչի ուղեգիրը: Մայիսի 3-ին կայանալիք պատասխան խաղում «Վերդերին» միայն հրաշքը կարող է փրկել: Այնպես որ, եզրափակիչում իսպանական երկու թիմերի մրցավեճը գրեթե անխուսափելի է:

Կիսաեզրափակիչ մյուս խաղում ՈւԵՖԱ-ի ներկայիս գավաթակիր «Սեւիլիան» հյուրընկալվելիս 0-1 հաշվով զիջեց «Օսասունային»: Դաշտի տերերը մեծ առավելություն ունեին եւ կարող էին խոշոր հաշվով հաղթանակ տոնել, սակայն չիրացրին գոլային նպաստավոր պահերը:

Խաղերից հետո կայացած մամուլի ասուլիսներում թիմերի մարզիչները հետեւյալ կարծիքներն են հայտնել:

Էռնեստո Վալվերդե («Էսպանյոլ») - Մենք հիանալի խաղ ցուցադրեցինք, սակայն ֆուտբոլում ամեն ինչ վճռում են սխալները, որոնք այսօր մրցակիցը շատ թույլ տվեց: Մենք հիանալի արդյունքի հասանք՝ մրցելով ուժեղ թիմի հետ: Այսօր տղաները ներդրեցին իրենց բոլոր ուժերը: Երկու գնդակի առավելության հասնելով, սկսեցինք տակտիկապես ճիշտ գործել՝ գիտենալով, որ մրցակցի կողմից գնդակը կորցնելուն պես հնարավորություն կունենանք արագ հակագրոհել: Թեեւ, խոշոր հաշվով, հաղթանակին դեռ ոչինչ որոշված չէ: Պատասխան խաղն էլ դժվար է լինելու:

Թոմաս Շաաֆ («Վերդեր») - Բրեմենում հարկ կլինի գլխից վեր թռչել եւ հիանալի խաղ ցուցադրել, որպեսզի եզրափակիչի ուղեգիր նվաճենք: Գիտեմ, որ կարող ենք դա անել: «Էսպանյոլն» ուժեղ թիմ է եւ այսօր կարողացավ իր բոլոր մտահղացումները կյանքի կոչել: Իսկ մենք բավականաչափ սխալներ թույլ տվեցինք: Վիզեի դաշտից հեռացումը ճիշտ էր: Նրա կատարած քայլը մեր սխալների գագաթնակետը դարձավ:

Խոսե Անխել Սիգանդա («Օսասունա») - «Սեւիլիայի» հետ խաղերում ոչ միշտ է հաջողվում տիրել նախաձեռնությանը եւ իր կամքը թելադրել մրցակցին: Արդյունքից գոհ եմ, սակայն մեր նպատակը եզրափակիչ մտնելն է, իսկ դրա համար անհրաժեշտ է այսօրվա պես խաղալ նաեւ Սեւիլիայում: Պատասխան խաղը շատ դժվար է լինելու: Բայց եթե մեզ հաջողվի գոլ խփել, ապա մրցակցի խնդիրը կբարդանա:

Խուանդե Ռամոս («Սեւիլիա») - Մենք լավ սկսեցինք հանդիպումը եւ տիրում էինք նախաձեռնությանը, սակայն հետագայում ամեն ինչ փոխվեց: «Օսասունան» իրեն լավ դրսեւորեց: Դաշտի տերերը խաղում էին ուժերի լրիվ ներդրումով: Մենք հարձակման գծում այնքան էլ վտանգավոր չէինք գործում եւ չկարողացանք գոնե մեկ գոլ խփել: Պատասխան խաղում հույս ունենք հաղթել, սակայն դրա համար պետք է բարելավենք մեր խաղը:

Ձեւ N1

ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵԿՇԻՌ

առ 01 հունվարի 2007 թ.

[illegible]	«[illegible]» ՍՊԸ	[illegible] 39085682
[illegible]	[illegible]	
[illegible]		282.110.04766
[illegible]		01001791
[illegible]		[illegible]
[illegible]		
[illegible]	Երեւան, Վ. Փափազյան 73	
[illegible]	[illegible]	հեռ. 77-33-63

ԱԿՏԻՎ	տող	Նախորդ տարվա վերջին	Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) վերջին
1	2	3	4
I. Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	010	3692	2926
Ոչ նյութական ակտիվներ	030	8383	2500
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ	080	12075	5426
II. Ընթացիկ ակտիվներ			
[illegible]	150	4	4
[illegible]	180	9	
[illegible]	200	4289	6188
Դրամական միջոցներ եւ դրանց համարժեքներ	220	4302	6192
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ	230	16377	11618
ՀԱՇՎԵԿՇԻՌ			

ՊԱՍԻՎ	տող	Նախորդ տարվա վերջին	Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) վերջին
1	2	3	4
III. Սեփական կապիտալ			
[illegible]	240	50	50
[illegible]	270	4391	7954
[illegible]	300	4441	8004
Ընդամենը սեփական կապիտալ			
V. Ընթացիկ պարտավորություններ			
[illegible]	410	3444	31
[illegible]	420	-	91
[illegible]	440	5000	-
[illegible]	450	3492	3492
[illegible]	490	11936	3614
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ	500	16377	11618
ՀԱՇՎԵԿՇԻՌ			

Ձեւ N2

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

2006 թ., տարի

Ցուցանիշի անվանումը	տող	Նախորդ տարի (միջանկյալ ժամանակաշրջան՝ անողջական)	Հաշվետու տարի (միջանկյալ ժամանակաշրջան՝ անողջական)
1	2	3	4
[illegible]	010	44637	59220
[illegible]	020	(17805)	(23173)
[illegible]	030	26832	36047
[illegible]	060	26832	36047
[illegible]	090	26832	36047
[illegible]	140	26832	36047
[illegible]	160	26832	36047
[illegible]	170	(26705)	32483
[illegible]	180	127	3564

Ձեւ N3

ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

2006 թ., տարի

I. Նախորդ տարի (ժամանակաշրջան)

Սեփական կապիտալի տարրի անվանումը / Հոդվածները	տող	Կանոնադրական (բաժնեհավաքի) կապիտալ: Կանոնադրական կապիտալ	Կուտակված շահույթ	Ընդամենը
1	2	3	10	14
[illegible] 31 դեկտեմբերի 2004 թ.	010	50	4264	4314
[illegible]	070		(127)	(127)
[illegible] 31 դեկտեմբերի 2005 թ.	100	50	4391	4441
1. Հաշվետու տարի (ժամանակաշրջան)				
[illegible] 31 դեկտեմբերի 2005 թ.	010	50	4391	4441
[illegible]	060	-	3564	3564
[illegible]	100	50	7955	8005

Ձեւ N4

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

2006 թ., տարի

Ցուցանիշի անվանումը	տող	Նախորդ ժամանակաշրջան: Ընդամենը	այդ թվում [illegible]
1	2	3	4
[illegible]	010	3795	3795
[illegible]	020	44637	44637
[illegible]	040	44637	44637
[illegible]	060	1805	1805
[illegible]	070	5268	5268
[illegible]	080	23774	23774
[illegible]	090	1240	1240
[illegible]	100	2056	2056
[illegible]	101	10000	10000
[illegible]	110	44143	44143
[illegible]	120	494	494
[illegible]	320	494	494
[illegible]	350	4289	4289
Հաշվետու ժամանակաշրջան			
[illegible]	010	4289	4289
[illegible]	020	59220	59220
[illegible]	040	59220	59220
[illegible]	060	796	796
[illegible]	070	7373	7373
[illegible]	080	36484	36484
[illegible]	090	1921	1921
[illegible]	100	5747	5747
[illegible]	101	5000	5000
[illegible]	110	57321	57321
[illegible]	120	1899	1899
[illegible]	320	1899	1899
[illegible]	350	6188	6188

Ձեւ N5

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

2006 թ., տարի

5.3.2 [illegible]

Աղյուսակ 2

Հիմնական միջոցներ

Դասի անվանումը	տող	Սկզբնական արժեք	Ավելացում ընդամենը	Նվազեցում ընդամենը	Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) վերջի մնացորդը
1	2	4	5	7	9
[illegible]					
Հիմնական միջոցներ					
[illegible]	040	3692	-	766	2926
[illegible]	041	3738	-	-	3738
[illegible]	042	46	-	766	812
[illegible]					
[illegible]	100	3692	-	766	2926
[illegible]	101	3738	-	-	3738
[illegible]	102	46	766	-	812
[illegible]					
Ընդամենը հիմնական միջոցներ	160	3692		766	2926
[illegible]	161	3738	-	-	3738
[illegible]	162	46	766	-	812

Աղյուսակ 7

Ոչ նյութական ակտիվներ

Դասի անվանումը	տող	Նախորդ տարվա վերջի մնացորդը	Ավելացում ընդամենը	Նվազեցում այդ թվում դուրս գրումից	Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) վերջի մնացորդը
1	2	4	5	9	11
[illegible]					
[illegible]	040	8383	5000	10883	2500
[illegible]	041	8383	5000	10883	2500
[illegible]	042	-	10883	10883	-
Ընդամենը					
[illegible]	100	8383	5000	10883	2500
[illegible]	101	8383	5000	10883	2500
[illegible]	102		10883	10883	-

Աղյուսակ 14

[illegible]

[illegible]	տող	Նախորդ տարվա վերջի մնացորդը	Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) վերջի մնացորդը
1	2	3	4
[illegible]	020	50	74
[illegible]	080	3150	(43)
[illegible]	090	244	-
Ընդամենը	140	3444	31

Աղյուսակ 16

[illegible]

ԱԿՏԻՎ	տող	[illegible]	[illegible]
1	2	3	4
I. Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	010	2926	-
Ոչ նյութական ակտիվներ	020	2500	-
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ	050	5426	-
II. Ընթացիկ ակտիվներ			
[illegible]	110	6192	
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ	120	6192	
Ընդամենը ակտիվներ	130	11618	-
ՊԱՍԻՎ			
III. Սեփական կապիտալ			
[illegible]	140		50
[illegible]	150	-	7954
Ընդամենը սեփական կապիտալ	160	-	8004
V. Ընթացիկ պարտավորություններ			
[illegible]	200	3614	
Ընդամենը պարտավորություններ	220	3614	8004

5.3.4 [illegible]

Աղյուսակ 18

Ցուցանիշի անվանումը	տող	Նախորդ տարի (միջանկյալ ժամանակաշրջան՝ անողջական)	Հաշվետու տարի (միջանկյալ ժամանակաշրջան՝ անողջական)
1	2	3	4
[illegible]	010	44637	59220
[illegible]	060	(6877)	(9898)
[illegible]	070	(9117)	(11649)
[illegible]	080	(1811)	(1626)
[illegible]	090	26832	36047
[illegible]	110	26832	36047
[illegible]	130	26832	36047
[illegible]	140	26705	32483
[illegible]	150	127	3564

Խորհրդանշանի պատրաստման հայտերի ընդունում

Հայտարարման օրը՝ *Ապրիլի 25, 2007*
Հայտերի հանձնման վերջնաժամկետը՝ *Մայիսի 7, 2007*

Նկարագիր. ՀՀ Կրթության եւ գիտության նախարարությունը (ԿԳՆ) հրավիրում է կազմակերպություններին/անհատներին ներկայացնելու «Կրթություն-2015» համաժողովի խորհրդանշանի պատրաստման հայտեր (տարբերակներ):

ՀՀ Կրթության եւ գիտության նախարարությունը ձեռնարկել է Հայաստանի կրթության զարգացման ռազմավարական հայեցակարգի մշակման գործընթաց՝ որպես 2008-2015 թթ. Կրթության զարգացման ազգային ծրագրի հիմք: Ծրագրի շրջանակներում հունիսի 11-12-ը Երեւանի «Արմենիա-Մարիոթ» հյուրանոցում կազմակերպվում է «Կրթություն-2015» համաժողով (100-150 մասնակից):

Համաժողովում նախատեսվում է քննարկել Հայաստանի տնտեսական, հասարակական եւ մշակութային զարգացման հիմնախնդիրներից բխող կրթության մարտահրավերները, ինչպես նաեւ կրթության զարգացման հեռանկարներն ու առաջնայնությունները:

Նախաձեռնության համար պատասխանատու աշխատանքային խումբը (ԿԳՆ-ի վերահսկողությամբ) փնտրում է արհեստավարժ կազմակերպությունների/անհատների՝ պատրաստելու Կրթության համաժողովի խորհրդանշանը:

Չափանիշներ՝
Խորհրդանշանը պետք է լինի
- պատկերավոր
- արտացոլի կրթությանը երկարատեւ հանձնառության գաղափարը
- պատկերի հայեցակարգի/տեսլականի գաղափարը
- հաղորդի նոր շունչ կրթությանը

Հայտ ներկայացնելու կարգը
Բոլոր հետաքրքրված կազմակերպությունները/անհատները կարող են ներկայացնել հայտերը՝ կրթության համաժողովի խորհրդանշանը (մեկ հայտում մի քանի տարբերակներն ընդունելի են) եւ հայտի արժեքը **Կրթությամբ զարգացման ակադեմիայի (ԿԶԱ) հայաստանյան գրասենյակ (հասցեն՝ Երեւան 0019, Այգեձորի 10; email: aed@arminco.com) ոչ ուշ քան 2007 թ. մայիսի 7-ը, ժամը 18:00-ը:**
Հայտն ընտրվելու է հետեւյալ երկու պայմանների բավարարման դեպքում՝ եթե արժեքը հիմնավորված է եւ եթե աշխատանքային խումբը գտնում է, որ այն արտացոլում է ծրագրի հիմնական գաղափարները:
Խնդրում ենք խորհրդանշանները ներկայացնել .gif կամ .jpeg/jpg ֆորմատով նվազագույնը 500x500 px եւ ուղարկել aed@arminco.com հասցեով:
Ընտրված խորհրդանշանը պետք է ներկայացվի վեկտոր ֆորմատով (Corel Draw կամ Adobe Illustrator):

Ծրագրի վերաբերյալ մանրամասն տեղեկությունների համար կարող եք այցելել համաժողովի էլ. կայքը www.education2015.am կամ զանգահարել (010) 580126 (ԿԳՆ) կամ 221048 (ԿԶԱ):

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարության ազգային ռազմավարական հետազոտությունների ինստիտուտը (ՀՀ ՊՆ ԱՌՀԻ) հայտարարում է մրցույթ՝ Ինստիտուտի վերլուծական կենտրոնում հետեւյալ թափուր պաշտոնները զբաղեցնելու համար՝

1. Գիտնական-վերլուծաբան.
2. Թարգմանիչ:

Մրցույթին կարող են մասնակցել Հայաստանի Հանրապետության այն քաղաքացիները, ովքեր տիրապետում են հայերենին ու առնվազն երկու օտար լեզվի եւ բավարարում հետեւյալ պահանջներին՝

Գիտնական-վերլուծաբանի թափուր պաշտոնի համար.
- ունեն գիտական աստիճան (գիտությունների դոկտոր, PhD, գիտությունների թեկնածու) կամ բարձրագույն մասնագիտական կրթություն՝ մագիստրոսի կամ դիպլոմավորված մասնագետի որակավորմամբ.
- մասնագիտացած են տարածաշրջանի կամ տարածաշրջանում գլխավոր դերակատարում ունեցող երկրներից (Իրան, Թուրքիա, Ադրբեջան, Վրաստան, արաբական երկրներ, Ռուսաստանի Դաշնություն, ԱՄՆ) կամ կազմակերպություններից (ԱՊՀ, ՀԱՊԿ, Եվրամիություն, ՆԱՏՕ) որեւէ մեկի ուղղությամբ, եւ տիրապետում են դրա պետական կամ պաշտոնական լեզվին (լեզուներից որեւէ մեկին).
- ունեն մասնագիտական աշխատանքային ստաժ.
- ունեն ընտրված ուղղությամբ գիտական հրապարակումներ (մենագրություններ, հոդվածներ):

Թարգմանչի թափուր պաշտոնի համար.
- ունեն բարձրագույն մասնագիտական կրթություն (մագիստրոսի կամ դիպլոմավորված մասնագետի որակավորմամբ).
- ազատ տիրապետում են անգլերեն եւ ռուսերեն լեզուներին (այդ թվում՝ քաղաքագիտական եւ ռազմաքաղաքական տերմինաբանությանը).
- ունեն մասնագիտական աշխատանքային ստաժ.

Մրցույթին մասնակցելու համար անհրաժեշտ է մինչեւ **2007թ. մայիսի 16-ը** ՀՀ ՊՆ ԱՌՀԻ ներկայացնել հետեւյալ փաստաթղթերը՝
- դիմում (ձեւը կարելի է ստանալ www.mil.am կայքից կամ անմիջապես ԱՌՀԻ-ից).
- անձնագրի եւ սոցիալական քարտի պատճենները.
- գիտական աստիճանը կամ բարձրագույն մասնագիտական կրթությունը հաստատող պետական նմուշի դիպլոմի (վկայականի) եւ կամ արտասահմանյան ուսումնական հաստատությունից ստացված, Հայաստանի Հանրապետությունում վավեր գիտական աստիճանի շնորհման մասին վկայականի եւ կամ ավարտական փաստաթղթի պատճենները.
- ինքնակենսագրություն (լրացվում է տեղում).
- աշխատանքային գրքույկի պատճենը կամ քաղվածք, կամ տեղեկանք աշխատանքային գործունեության մասին.
- զինվորական գրքույկի պատճենը (զինապարտ լինելու դեպքում).
- 4 լուսանկար՝ 3x4 չափի:

2-րդ, 3-րդ, 6-րդ եւ 7-րդ կետերում նշված փաստաթղթերի պատճենները պետք է ներկայացվեն բնօրինակների հետ, որոնք, համեմատվելուց եւ իսկությունը հաստատելուց հետո, վերադարձվում են:
Փաստաթղթերն ընդունվում են ամեն օր ժ.11.00-16.00, բացի շաբաթ, կիրակի եւ ոչ աշխատանքային օրերից:
Հարցազրույցի փուլ անցնելու մասին մասնակիցները կտեղեկացվեն 2007թ. մայիսի 17-19-ին: Հարցազրույցը տեղի կունենա ՀՀ ՊՆ ԱՌՀԻ-ում:
Մրցույթի անցկացման այլ մանրամասներին կարելի է ծանոթանալ ՀՀ պաշտպանության նախարարության www.mil.am պաշտոնական կայքում:
ՀՀ ՊՆ ԱՌՀԻ հասցեն՝ ք.Երեւան, Կ.Ուլնեցու 56/6:

Տեղեկատու հեռախոս՝ (374 10) 28-73-21:

Հայտարարություն
«ՀՀՌՑ 03/04» ծածկագրով գնանշման հարցումը չկայացած հայտարարելու մասին

Գնման պահանջի դադարեցման պատճառով պատվիրատու՝ «Հայաստանի հեռուստատեսային եւ ռադիոհաղորդիչ ցանց» ՓԲԸ-ն, հասցեն՝ ք. Երեւան, Հովսեփյան 95, սույն թվականի ապրիլի 20-ին հայտարարված՝ «ՀՀՌՑ» ՓԲԸ-ին սեփականության իրավունքով պատկանող հողատարածքների շուկայական արժեքի որոշման (գնահատման) ծառայության ձեռք բերման նպատակով հայտարարված գնանշման հարցումը հայտարարում է չկայացած (ծածկագիր՝ «ՀՀՌՑ 03/04»), հիմք՝ «Գնումների մասին» ՀՀ օրենք, հոդված՝ 38, կետ՝ 1, «բ» ենթակետ:

ՎԱՐՁՈՎ ՏՐՎՈՒՄ Է

մեկ սենյականոց բնակարան Տիգրան Մեծի պողոտայում:
Զանգահարել՝ ***576267*** հեռախոսահամարով:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Առաջարկում ենք համակարգչային ծառայություններ. օպերացիոն համակարգի տեղադրում, վիրուսների մաքրում, դիագնոստիկա, լոկալ ցանցերի տեղադրում:
Համակարգչային ուսուցում. Windows OS, տարբեր ծրագրեր: Խորացումը ըստ ցանկության:
Հեռ. 010 27 11 06, 091 71 89 03 Տիգրան
e-mail: outsider1024@rambler.ru

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Կատարում ենք գրքերի, բրոշյուրների, ամսագրերի, հրավիրատոմսերի համակարգչային ձեւավորում, նախապատրաստում տպագրության:
e-mail: gev-arm@yahoo.com
Հեռ.՝ 091-21-38-19, 63-18-81
Արմեն

ACBA-CREDIT AGRICOLE BANK

ԱԿԲԱ-ԿՐԵԴԻՏ ԱԳՐԻԿՈԼ ԲԱՆԿԸ հայտարարում է **«Հաշվետվությունների եւ հաշվառման»** բաժնում աշխատանքի ընդունելության մրցույթ:

Մրցույթի պայմաններն են.
- տարիքը՝ մինչեւ 30 տարեկան
- բարձրագույն տնտեսագիտական կրթություն
- օտար լեզվի իմացություն
- համակարգչային գիտելիքներ

Տանկացողները կարող են ներկայացնել ինքնակենսագրություն (որի ձեւը կարող եք ստանալ բանկից) մինչեւ 2007թ. մայիսի 8-ը ԱԿԲԱ-ԿՐԵԴԻՏ ԱԳՐԻԿՈԼ ԲԱՆԿԻ Կենտրոնական գրասենյակ՝ ք. Երեւան, Բայրոնի 1 հասցեով (կոնսերվատորիայի հարեւանությամբ), հեռ. 56-58-58, 56-85-85, էլ. հասցե marketing@acba.am:

«Ի՞նչն է հուզում ինձ»

Լրագրողական մրցույթ դպրոցականների համար

UNICEF-ը եւ «Ազգ» օրաթերթը 10-16 տարեկան դպրոցականների համար հայտարարում են շարադրության մրցույթ՝ «Ի՞նչն է հուզում ինձ» վերնագրով: Հաղթողները կմասնակցեն *«Ժուռնալիստիկայի հիմունքներ եւ վարպետություն»* իննամսյա դասընթացին, կտպագրվեն **«Ազգ»-ի** Մանկապատանեկան հավելվածում: Աշխատանքները **մինչեւ մայիսի 8-ը** կարող եք ուղարկել susmark2002@yahoo.com էլ.հասցեին կամ բերել խմբագրություն՝ Հանրապետության 47 հասցեով: Հեստադարձ հասցեն եւ հեռախոսահամարի առկայությունը պարտադիր են:
Մրցույթի մանրամասներին կարող եք ծանոթանալ **www.azg.am** կայքէջում տեղադրված հայտարարության ծավալուն տարբերակից:

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՈԼՈՐՏԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

ԱՄՆ ՄԶԳ Ֆինանսական ոլորտի զարգացման ծրագիրը հայտարարում է մրցույթ հետեւյալ թափուր տեղերի համար՝

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐԻ ՄԱՍՆԱԳԵՏ
Աշխատանքի նկարագրություն
Միջնորդության աշխատախմբի ղեկավարի անմիջական հսկողությամբ իրականացնել հետեւյալ առաջադրանքները.
- մշակել բանկային նոր գործիքներ
- մշակել արժեթղթերի նոր գործիքներ
- մշակել ապահովագրական նոր գործիքներ
- աշխատել բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ապահովագրական ընկերությունների, արժեթղթերի բրոքերների, անդերրայթերների, մարքեթ մեյքերների հետ նոր ծառայություններ ներդնելու եւ գործիքներ ստեղծելու համար

Անհրաժեշտ որակավորումը
- տնտեսագիտության, գործարարություն եւ ֆինանսներ մասնագիտացման մագիստրոսի կոչում, դոկտորի կոչման առկայությունը կդիտվի որպես առավելություն
- նվազագույնը 4 տարվա աշխատանքային փորձ տվյալ ոլորտում
- աշխատանքային փորձը միջազգային կազմակերպություններում նախընտրելի է
- շնորհալի արդյունքների հասնելու կարողություն
- անգլերեն լեզվի գրավոր եւ բանավոր խոսքի բացարձակ իմացություն

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՈԼՈՐՏԻ ՓՈՐՁԱԳԵՏ
Աշխատանքի նկարագրություն
Միջնորդության աշխատախմբի ղեկավարի անմիջական հսկողության ներքո իրականացնել հետեւյալ առաջադրանքները.
- աջակցել ՀՀ Կենտրոնական Բանկին իրականացնելու նոր հիմնական պահանջները եւ զարգացնել ապահովագրության ոլորտը
- աջակցել ՀՀ Կենտրոնական Բանկին խթանելու օտարերկրյա ներդրումները
- մշակել ապահովագրության ոլորտի զարգացմանը նպաստող ենթակառուցվածքներ
- հիմնել ապահովագրական գործիքների նոր ինկուբատոր

Անհրաժեշտ որակավորումը
- տնտեսագիտության, գործարարություն եւ ֆինանսներ մասնագիտացման մագիստրոսի կոչում, ապահովագրության ոլորտի մասնագիտացումը կդիտվի որպես առավելություն
- նվազագույնը 4 տարվա աշխատանքային փորձ ապահովագրության ոլորտում
- աշխատանքային փորձը միջազգային կազմակերպություններում նախընտրելի է
- շնորհալի արդյունքների հասնելու կարողություն
- անգլերեն լեզվի գրավոր եւ բանավոր խոսքի բացարձակ իմացություն

Վարձատրություն
Աշխատավարձի չափը որոշվում է նախկինում ստացված աշխատավարձերի պատմության հիման վրա:

Խնդրում ենք ուղարկել CV եւ ուղեկցող նամակ հետեւյալ էլ. փոստի հասցեով՝ nghazakhetsyan@fsdp.am մինչեւ 2007թ. ապրիլի 30-ը:

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

2 սեն. բնակարան Կիեւյան փողոցում: 63 քմ, 2-րդ հարկ, քարե շենք: 27-01-02, 093062061

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-29-60

Լրատվական գործունեություն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Հանրապետության 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա N 047261, տրված՝ 17.02.00 թ.: Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Հակոբ Ավետիքյան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրված է տպագրության՝ 27.04.2007, գինը՝ 100 դրամ, տպագրում է «Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարանում՝ Արշակունյաց 2: